

NOVI TEHNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO,
SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Vsem občanom konjiške občine iskrene čestitke k prazniku in sadovom dela, ki so vidni na vsakem koraku – se krajevnih skupnostih občine. Želeli bi le, da bi bilo med občani konjiške občine še več bralcev Novega tednika...

»Vlak, ki je imel dušo« je naslov reportaže novinarja Mitje Umnika, ki je ob sodelovanju nekdanje ekipe starega »Konjičana« obudil spomine na železniško progo in življenje ob njej. Res, to so le še spomini, prijetni pa tudi boleči.

O najhujših bojih Tomšičeve brigade pišemo v tej številki pa tudi o tihih in nevarnih kurirskih poteh. V Kozjem imajo problem z zdravstveno službo v sicer lepem in novem zdravstvenem domu. V mozirski občini se bodo morda odločili, da bodo del gozdnih površin namenili izključno znanstvenim raziskavam. Tudi o novi mlekarni, ki le počasi leze do postavitve temeljnega kamna teče beseda. Ne na široko, a ravno dovolj, da bo vsak razbral smisel zapisanega.

Še izlet na slovenjgraško Pohorje s poslušalci celjskega Radia pod pokroviteljstvom TTG Celje. Bilo je lepo in prisrčno.

Lep pozdrav!

DRAGO MEDVED

OBISKALI SMO GORENJE NAD ZREČAMI – NEVARNE POTI

KOLIKOR GA BO, BO SLADKO!

Nasmejana fantiča iz Jerneja sta lahko simbol za letošnjo vinogradniško bero: kolikor ni trte, oziroma pravih pogankov, uničila zmrzal in pozneje še toča, bo letos vino sladko in kakovostno. To so prve ugotovitve, ki veljajo kar za vso Slovenijo, razlike bodo le v količini. Zadnje septembrsko sonce je dalo še zadnji sladkor, te dni pa vinogradnikom malce nagaja vreme, toda svoje delo bodo dokončali v pravem času. Reportažo s trgatve berite v naslednji številki Novega tednika.

Foto: D. M.

V CELJU TRINAJSTIČ

SIJOČE ZLATO

Želja za sodelovanje z neuvrščeni

V petek opoldne se je na lepem prostoru med Savinjo in stavbo Pokrajinskega muzeja ob vhodu v lapidarij zbralo veliko število ljudi, ki so prišli na otvoritev zdaj že XIII. mednarodne zlatarske razstave. Ta bo odprta do nedelje, 14. oktobra.

Na visokih stebrih so plapolale zastave desetih udeleženk, ki so se prišle v Celje predstaviti s svojimi izdelki s tega »blestečega« področja. Številne goste iz domovine in tujine je pozdravil direktor OZD ZLATARNE Celje Stane Seničar ter jim seveda tudi spregovoril o njihovih željah pri nadaljnjem širjenju celjske mednarodne zlatarske razstave. Največja želja organizatorja je, da bi poleg nadaljnjega širjenja vezi

z zlatarji Evrope prišlo čimprej tudi do aktivnega sodelovanja z zlatarji iz neuvrščenih držav, ki bi se morali čimprej pojaviti na celjski razstavi.

Poleg številno lepih izdelkov, ki pomenijo pravo pašo za oči, so posebno pozornost pritegnili tudi prvič razstavljeni izdelki iz brušenega rubina iz makedonskih nahajališč.

Na XIII. mednarodni zlatarski razstavi sodelujejo predstavniki Španije, Zvezne republike Nemčije, Belgije, Švice, Italije, Poljske, Madžarske in seveda Jugoslavije.

Razstavo je otvoril član Zveznega izvršnega sveta SFRJ Boris Snuderl.

T. VRABL

Člani Komornega moškega zbora bodo pod umetniškim vodstvom prof. Vida Marcena od 13. do 15. tega meseca na pomembnem mednarodnem turnirju. Pot jih bo znova vodila na Nizozemsko, kjer imajo zlasti v Schinveldu več kot dobre prijatelje.

Po programu bodo že prvi dan prihoda na Nizo-

NAŠA PESEM NA NIZO- ZEMSKEM

zemsko, v soboto, 13. t. m., zapeli pri svojih gostiteljih. V nedeljo, 14. oktobra, bodo sodelovali na proslavi 50-letnice slovenskega pevskega zbora Zvon v Brunzu, v ponedeljek, 15. t. m. pa se koncertirali v Leidenu blizu Amsterdama.

In če bo dovolj časa, jih čaka v soboto še nastop v Eisenu, kjer imajo člani slovenskega društva vsak drugi teden svoja srečanja.

ŠOŠTANJ: NAPOTNIKOVA GALERIJA

V počastitev letošnjega praznika Krajevne skupnosti Šoštanj, ki sovpada s praznikom velenjske občine v spomin, ko so borci I. Štajerskega bataljona v noči od 7. na 8. oktober 1941. leta napadli Šoštanj, so v preurejenih prostorih Doma kulture odprli Napotnikovo galerijo.

To bo poslej stalna zbirka dvajsetih kipov iz umetniških zapuščin, ki je bil ob 70-letnem življenjskem jubileju imenovan za častnega občana Šoštanja.

V. KOJC

ORGANIZACIJSKI ODBOR ZA MEP 80

V torek je bila v Celju prva seja organizacijskega odbora, na katerem bo slonelo glavno breme za dobre priprave in kasnejšo izvedbo MLADINSKEGA EVROPSKEGA PRVENSTVA v košarki, ki bo v Celju. To je novo veliko priznanje celjskemu športu, v tem primeru pa še posebej vse bolj razvijajoči se košarki. Na seji so imenovali komisije ter sprejeli njihove programe dela. V organizacijskem odboru je 32 članov, predsednik je Branko Martič, tajnik pa Vili Šuster. Sicer pa so v odboru znani celjski športni in družbeno-politični delavci, kar že zagotavlja resen pristop k organizaciji te pomembne prireditve ter tudi njeno dobro izpeljavo. Prvo sejo organizacijskega odbora MEP 80 je sklicala Zveza telesnokulturnih organizacij v Celju.

T. V.

SREBRNA KOŠUTA ZA METKO

Zvone Dežnak, direktor delovne organizacije METKA v Celju: »Od 1. do 7. oktobra je bil v Beogradu tradicionalni sejum jugoslovanske mode. Že večkrat smo na njem sodelovali, vendar še nismo nikoli dosegli takšnega uspeha, kot letos. Edini smo osvojili »srebrno košuto« v tako imenovanem dopolnilnem programu. Lahko povem, da nam to priznanje med vsemi doslej dobljenimi pomeni največ, poleg tega pa je tudi lepo darilo za naših 50 let.«

T. VRABL

V ROGATCU BODO ODPRLI NOVO ŠOLO

Novo poslopje osnovne šole v Rogatcu ni samo bistven prispevek k razvoju vzgojnoizobraževalne dejavnosti v šmarski občini, je v bistvu tudi velik praznik za učence in starše, saj so s samopriskevkom delno omogočili izgradnjo tega pomembnega objekta. Novo šolo bodo v Rogatcu svečano odprli v soboto dopolne.

ZNANOST, RAZISKOVANJE

NESPRETNI SMO

Bližnjice ne pomagajo

Premalo se zavedamo vloge ocene stanja je treba še dodati in izpostaviti posamezne nosilce razvoja v celjskem gospodarstvu, predvsem potrebno je izdelati oceno samoupravnih organiziranosti te dejavnosti, opredeliti vlogo Celja v spremenjanju stanja v Sloveniji in na območju, pospešiti bitko za boljše materialno, finančno in kadrovsko vlaganje v znanstveno in raziskovalno dejavnost, podpreti krepitev vloge občinskih skupnosti. Tudi vsi koordinacijski odbori za boljše gospodarjenje naj bi razpravljali o tej problematiki, občinski sindikalni svet bo moral v sodelovanju z IS in društvi v celjski občini dogovoriti akcijo za aktivnost svetov, vse samoupravne interesne skupnosti bodo morale razpravljati o raziskovalnem delu na svojem območju, opredeliti program strokovnih društev v občini za delovno povezovanje. Širša in zelo resna družbena naloga pa je v spremenjanju mentalitete: ne spoštujemo dovolj raziskovalnega dela, načrtnosti. Rezultate bi radi takoj, premalo delamo dolgoročno. Rezultatov, ki naj vodijo v načrtno razvojno politiko na različnih področjih, pa brez temeljitega raziskovalnega dela ne more biti in so zato bližnjice zaman. So lahko kvečjemu potuha, muha enodnevnica in toleriranje dosedanje ležernosti.

Sklepi predstava so bili jednati: k obstoječemu gra-

divu ocene stanja je treba še dodati in izpostaviti posamezne nosilce razvoja v celjskem gospodarstvu, predvsem potrebno je izdelati oceno samoupravnih organiziranosti te dejavnosti, opredeliti vlogo Celja v spremenjanju stanja v Sloveniji in na območju, pospešiti bitko za boljše materialno, finančno in kadrovsko vlaganje v znanstveno in raziskovalno dejavnost, podpreti krepitev vloge občinskih skupnosti. Tudi vsi koordinacijski odbori za boljše gospodarjenje naj bi razpravljali o tej problematiki, občinski sindikalni svet bo moral v sodelovanju z IS in društvi v celjski občini dogovoriti akcijo za aktivnost svetov, vse samoupravne interesne skupnosti bodo morale razpravljati o raziskovalnem delu na svojem območju, opredeliti program strokovnih društev v občini za delovno povezovanje. Širša in zelo resna družbena naloga pa je v spremenjanju mentalitete: ne spoštujemo dovolj raziskovalnega dela, načrtnosti. Rezultate bi radi takoj, premalo delamo dolgoročno. Rezultatov, ki naj vodijo v načrtno razvojno politiko na različnih področjih, pa brez temeljitega raziskovalnega dela ne more biti in so zato bližnjice zaman. So lahko kvečjemu potuha, muha enodnevnica in toleriranje dosedanje ležernosti.

D. M.

25 LET
RADIA CELJE

JUBILEJI NA GORI OLJKI

V nedeljo je bila na Gori Oljki nad Andražem oziroma Polzelo proslava v počastitev 60-letnice KPJ in 40-letnice okrožne skojevske konference. Mladim je tam spregovoril Peter Šprajc in orisal delo skojevcev v letih pred vojno, med vojno in govoril tudi o vlogi mladih v današnji družbi. Sicer pa so v počastitev obeh jubilejev pripravili dvodnevni pohod mladih od pomnika do pomnika NOB ter v soboto zvečer kviz tekmovanje v Braslovčah. V nedeljo je Peter Šprajc odkril na Gori Oljki spominsko obeležje okrožne konference ter ga predal v čuvanje mladim iz Andraža. Več o slovesnosti pišemo na drugi strani.

J. V.-T. T.

GORA OLJKA

MLADI VEDNO NAPREDNI

Odkrili so tudi spominsko obeležje

V nedeljo popoldne so na Gori Oljki nad Polzelo proslavili pomembna jubileja: 60-letnico ustanovitve KPJ in 40-letnico okrožne skojevske konference. Zbranim mladincem je spregovoril prvoborec Peter Šprajc, ki je orisal mladinsko gibanje v teh krajih pred drugo svetovno vojno ter v času borbe.

Peter Šprajc je povedal, da je skojevsko organizacijo usmeril v vse večje osveščanje Ivo Lola Ribar ter potem nadaljeval: »Delavski razred je imel v teh krajih že svojo tradicijo v borbi za svoje pravice. Osrednje točke so bile v liboski keramični industriji, rudniku Zabukovica, tekstilni tovarni v Preboldu, tovarni usnja v Šoštanju in rudniku v Velenju. Tudi tod je bilo precej delavske mladine, ki je živela v siromaštvu ob bornih zaslužkih svojih očetov in je ob doraščanju vse bolj spoznavala krivice kapitalističnega družbenega reda.»

Peter Šprajc je povedal, da je mnogo delavcev delovalo v družstvih Svoboda in kasneje v Vzajemnosti, kjer so si ob kulturnem udejstvovanju širili tudi politično obzorje na marksistični podlagi: »Leta 1938 in 1939 so v teh krajih začeli ustanavljati skojevske skupine, katerih mentorji so bili posamezni člani partije. Skupine so bile po številu članov na začetku manjše, pozneje pa so štele že dvajset in več članov. Ob ustanavljanju so bili člani SKOJ predvsem iz vrst delavskih družin, študentske mladine ter obrtnih vajencev, pozneje pa tudi iz kmečkih družin. Naloga SKOJ je bila, da pritegne v revolucionarno gibanje čim več delavske in kmečke mladine, zato je bilo treba v prvi vrsti spoznati idejne cilje borbe in oblike dela. Mlade smo osveščali na različne načine, od osebnih stikov in razgovorov,

do razširjanja pollegalne in ilegalne mladinske literature in časopisov do ne nazadnje širšega zbiranja mladih na športnih igrah in v sekcijah Vzajemnosti. Da bi takratno delo še bolj osvetlil, je Peter Šprajc potem govoril o tem, kakšno je bilo skojevsko delo v Zabukovici. Skupino so tam ustanovili spomladi 1939. leta, ko je štele osem članov, leto dni kasneje pa že petnajst. Za delo z mladino sta bila od partije zadolžena Silva Cilensek in Vili Rebersak. Skojevske grupe je takrat povezoval okrožni komite SKOJ, v katerem so delovali prekaljeni komunisti in skojevci Vera Šlander, Biba Rök, Janko Vrabčič, Polo Kudiš in Dušan Finžgar. Da bi bili bolje povezani, so vsako leto organizirali eno ali več okrožnih skojevskih konferenc, na katere so posamezne skupine pošiljale svoje delegate, ki so poročali o delu na svojem terenu in potem prenašali skupno dogovorjene naloge svojim grupam. Ena takšnih okrožnih konferenc je bila

tudi na Gori Oljki in to za celjsko-savinjsko okrožje. Konference se je udeležilo okrog 50 delegatov s člani okrožnega komiteja in nekaterimi člani KP. Iz Zabukovice na primer so na konferenci sočelovali Marija Klemen, Anton Žagar, Peter Šprajc, ter Silva Cilensek in Jože Letonja. Iz Saleške doline so bili Janko Vrabčič, Tone Ulrih, Biba Rök, od okrožnega vodstva Dušan Finžgar, Polo Kudiš in Vera Šlander, iz pokrajinskega vodstva pa Mira Svetina in Viktor Stopar.

»Glavna usmeritev konference je bila v čim širšem delovanju med mladino, odpravila naj bi se ozkost, kjer se je še pojavljala, saj je šlo takrat za formiranje široke fronte vseh naprednih sil v Sloveniji za borbo proti fašizmu,« je dejal Peter Šprajc. Po bogatem kulturnem programu na nedeljski slovesnosti na Gori so odkrili spominsko obeležje ter ga izročili mladim iz Andraža, ki bodo skrbeli zanj.

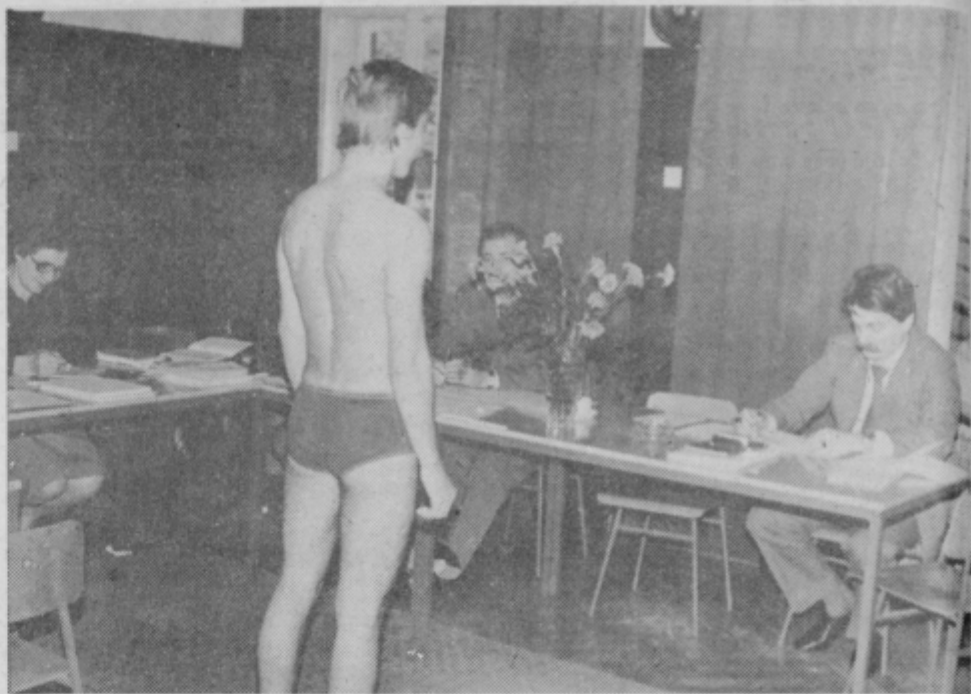
JANEZ VEDENIK

NA POLZELI SO SLAVILI

Vsako leto v začetku oktobra slavijo na Polzeli krajevni praznik v spomin na 2. oktober 1942, ko so iz tega kraja izselili več rodoljubov in jih ustrelili kot talce. Letošnje praznovanje je bilo v znamenju mnogih pomembnih uspehov, o katerih pišemo v današnjem Novem tedniku, hkrati pa so proslavili tudi dvajsetletnico obstoja domačega planinskega društva. Na svečani seji skupščine krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij so podelili priznanja OF, ki so jih za dolgoletno delo prejeli Stanko Drolic, Martin Podlesnik, Franc Kralj, Milko Medvešek, Dani Fajfar, Alojz Satler, Stanko Kralj, Rudi Divjak, Jani Marolt, DPD Svoboda in mešani pevski zbor Svobode. Prvič pa so podelili tudi priznanja krajevnih skupnosti. Prejeli so jih Lovro Ogriz, Hilda Fajfar, Ivan Poteko, Ivan Satler, Ivo Šerdoner, Stanko Štorman in Rado Trobina. Za častnega krajana Polzele so proglasili Milana Grželja, ki je bil v tem kraju kar 30 let ravnatelj osnovne šole. Na posnetku vidimo Milana Grželja, ko sprejema listino častnega krajana.

J. V. - T. T.

MLADI NABORNIKI - BODOČI VOJAKI

Od 2. oktobra do torka, 9. oktobra, je bilo vsak dan v dopoldanskih urah še posebej živahno v Mladinskem klubu v Celju. Prihajali so mladi fantje naborniki, katerim je to prva stopnica pri spoznavanju njihovih dolžnosti pri obrambi domovine. Peter Okrožnik, ki tudi dela na tem področju pri celjski občinski skupščini, je ob tem povedal: »Nabor poteka tako, kot v prejšnjih letih. Posamezne skupine nabornikov, bodočih vojakov, najprej seznanimo z njihovimi obveznostmi, nato pa jim prikažemo nekaj filmov s tega področja. Sledi seveda zdravniški pregled in prva določitev, kje naj bi fantje kasneje služili vojaški rok. Pri tem poskušamo seveda ugoditi tudi njihovim željam. Letos je predsednik naborne komisije Rade Mitrovski. Vse je potekalo v najlepšem redu in to bo nova generacija bodočih vrlih čuvarjev naših meja in domovine kot celote.»

T. VRABL

VOLILNE KONFERENCE V ZK

PRESOJA RAZMER

Konference bodo tekale do 15. novembra

V času od 15. oktobra do 15. novembra bodo v vseh osnovnih organizacijah zveze komunistov na našem območju - teh je po zadnjih podatkih 750 - opravili volilne konference. To je dogovor, ki so ga na zadnji seji potrdili tudi člani Medobčinskega sveta ZKS Celje.

Ko govorimo o pripravi na volilne konference osnovnih organizacij ZK pa je potrebno poudariti osnovno stališče, da so volilne konference in priprave nanje pomembno vsebinsko vprašanje delovanja zveze komunistov. Zato se velja izogibati težnjam po zgolj statutarne naravnanih konferencah, kjer bi se komunisti ubadali pretežno s formalnimi vprašanji delovanja. Prizadevanja morajo biti zastavljena tako, da bodo volilne konference izpostavljale in poudarjale tista vprašanja, ki so v tem trenutku v družbi aktualna in ki terjajo tako poglobljen idejno-politični pri-

stop komunistov, kot tudi njihovo polno zavzetost pri razreševanju. Takšna usmeritev pa je še toliko bolj razumljiva, če imamo pred očmi družbeno vlogo in odgovornost osnovnih organizacij ZK za politične razmere v svojem okolju in še zlasti za poglobljanje socialističnega samoupravljanja in za stabilnost družbenoekonomskih tokov.

O vseh teh vprašanjih, ki zadevajo priprave na volilne konference osnovnih organizacij zveze komunistov, je na seji Medobčinskega sveta ZKS uvodoma obširno razpravljal sekretar sveta Janez Zahrastrnik. Med ostalim je poudaril, da je potrebno na volilnih konferencah dobiti odgovore na nekatera temeljna politična vprašanja. Med njimi zlasti na vprašanja, v kolikšni meri in na kakšen način zagotavlja osnovna organizacija zveze komunistov utrjevanje političnega sistema socialistič-

nega samoupravljanja v okolju, kjer deluje. In dalje, v kolikšni meri osnovna organizacija obvladuje družbeno-politične, samoupravne in družbenoekonomske razmere v konkretni samoupravni sredini. To pa pomeni, da morajo volilne konference kritično presoditi razmere in ob tem pomeniti možnost za uvrstitev položaja osnovne organizacije ZK, je poudaril Janez Zahrastrnik.

Na seji Medobčinskega sveta ZKS Celje so člani spregovorili tudi o konkretnih vsebinskih, kadrovskih in organizacijskih pripravah na volilne konference osnovnih organizacij ZK. V zvezi s tem so sprejeli tudi gradivo z naslovom »Kadrovske, vsebinske in organizacijske priprave na volilne konference organizacij ZKS« kot temeljno osnovo, ki jo morajo v pripravah na volilne konference upoštevati vse osnovne organizacije ZK.

DAMJANA STAMEJČIČ

NOV VRTEC V VOJNIKU

Še ena pridobitev iz programa II. samoprispevka v celjski občini. Jutri bodo odprli nov vrtec v Vojniku, ki bo pomagal reševati veliko stisko v otroškem varstvu v tem kraju, ki se je posebno v zadnjih letih naglo razširil. Več v prihodnji številki.

MARIJA MARČIČ

V soboto bo na osrednji svečanosti za praznik občine Slovenske Konjice prejela najvišje občinsko

priznanje - nagrado »12. OKTOBER«, še poleg dveh občanov. To nagrado podeljuje konjiška občinska skupščina za posebne uspehe na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, za izredne dosežke na področju razvoja samoupravljanja, delegatskih odnosov, družbenopolitično delo ter delo v samoupravnih organizacijah in društvih.

Za Marijo Marčič ni potrebno izrekati velikih besed, tudi ne pisati seznama dejavnosti te skromne Cometove delavke iz prvih dni obstoja delavne organizacije. Domačinko, Zrečanko, delavko in mater petih otrok, je življenje zaznamovalo s trdim delom že v mladosti, ko je kot ena izmed devetih revnih delavskih otrok okušala trdo skorjo dni-narice, saj očetova kovinarska plača in krpa zemlje nista zadostovali za toliko lačnih ust.

Kot je sama rodila pet

otrok, žal je eden umrl, pred desetimi leti je izgubila tudi življenjskega tovariša, tako se danes lahko postavi z enakim številom vnukov.

»Skoraj pred dvajsetimi leti sem začela delati v Cometu, menda sem bila takrat osma od zaposlenih delavcev,« se spominja. Ko ji misel seže v tisti čas, še zdaleč ne slutene ga kasnejšega razvoja zrešega Cometa, se ji zdi, da je dvajset let hitro minilo. Se vedno čvrsta in krepkega telesa, kot bi ga zgnel iz pohorskega kamna, komaj verjame, da bo v januarju zaokrožila svojo 60-letnico. Dvajset let je rastle s Cometom, dvajset let jo je oblikovalo v zvestoti temu delovnemu kolektivu in prav toliko let je z rokami gnetla svoje in naše samoupravljanje. S temi istimi rokami je danes v temeljni organizaciji Co-flex pozorna in stroga kontrolorka brusnih

OBRAZI

plošč. In, če se spomnimo, da je njen tozdan v Jugoslaviji eden največjih proizvajalcev brusnih plošč in rezalk, ter da pokriva preko 60 odstotkov jugoslovanskih potreb po teh izdelkih, mimo tega pa dobro tretjino proizvodnje tudi izvažja, potem nam je jasen pomen in delo Marijinih rok v kontroli.

Za te Marijine roke, za njeno delo, torej res ni treba zveneti besed. In, ko razmišljamo o nagradi občine Slovenske Konjice »12. OKTOBER«, potem tudi dobro vemo, da je to priznanje izročeno v prave roke, v roke delavke in matere, v roke samoupravljalke te naše izvršne socialistične skupnosti.

Ali znamo vedno in pošteno ceniti te roke?

MITJA UMNIK

CELJE

POMEMBNO DELO

Izšel je učbenik Kirurgija II

Včeraj so v prostorih Zdravstvenega centra v Celju zaprli razstavo najnovejše jugoslovanske deloma tudi tuje medicinske literature, ki sta jo pripravila celjska enota knjižarne Mladinske knjige in Zdravstveni center, njeno otvoritev pa izkoristila za počastitev izdaje nove slovenske strokovne medicinske knjige - Kirurgija II.

Ko je na otvoritvi razstave govoril predsednik kolegijskega poslovnega odbora Zdravstvenega centra Berni Strmčnik, je zlasti opozoril na delež urednika in soavtorja knjige docenta dr. Zvonimirja Suštersiča, zdravnika, ki se je z enakim delom uveljavil že pri prvi knjigi Kirurgije, pri učbeniku, ki je naletel v naši državi na velik odmev.

Gre torej za pomembno delo domačega, celjskega,

zdravnika, za delo na medicinsko pedagoškem področju, za knjigo in učbenik hkrati ne samo za srednje, marveč tudi za visoke šole. In še nekaj je, na kar ne gre pozabiti: temeljne organizacije Zdravstvenega centra združujejo sredstva za znanstveno raziskovalno delo in tako tudi domača ustanova podpira delo, kot je bilo pravkar opravljeno. Da bi bilo še več takih!

Kirurgija II je učbenik, ki nosi svoj poudarek na kliniki, ne na teoriji. Odlikuje jo enostaven slog, hvaležne, predvsem zaradi olajšanega dela in studija, so številne skice in slike. Gre torej za dobro napisano in opremljeno knjigo, sicer za kolektivno delo, v katerem pa je urednik docent dr. Zvonimir Suštersič nosil in uspešno opravil glavno nalogo.

M. BOŽIČ

DNEVNA TEMA - POPOTNICA!

Že dlje časa smo v občini Slovenske Konjice pričeli hitremu gospodarskemu in družbenemu razvoju. Podoba naših krajev se hitro spreminja, povsod nastajajo novi industrijski in drugi objekti, uspešno se uresničujejo naši referendumske programi. Človek - samoupravljalec postaja vse bolj resničen gospodar rezultatov svojega dela.

Lahko smo, in moramo biti ponosni na svoje delo, na naše skupne uspehe. Pa vendar moramo povezati praznično razpoloženje z delovno vnetostjo in zavzetostjo, da bomo čvrsto vztrajali na načrtani poti našega razvoja. Družbeno-ekonomski položaj delavca se mora spreminjati hitreje, samoupravljanje se mora hitreje in globlje razraščati v naš delovni vsakdan. Vse to bomo uspešneje opravili, če bomo svojo organizacijsko čvrstost in družbenopolitično aktivnost prepletili z idejnim vodstvom zveze komunizma.

To je tudi edini način, da se bomo dostojno odločili vsem tistim, ki so dali svoja življenja za našo sedanost in tudi prihodnost. Naša pot je pot nadaljevanja in plemenitenja izročil narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije!

Priznavamo tudi svoje probleme: samoupravno dogovarjanje in sporazumevanje ne dajejo vedno najboljših možnih sadov, še prepočasno razvijamo nekatera manj razvita območja v občini, svojih dogovorov in sporazumov ne spoštujemo vedno, vsakodnevna bitka za gospodarske rezultate nam večkrat nevšečno vzvalovi in ni dovolj podprta z uspešnim sistemom nagrajevanja po delu. Pa še bi lahko naštevali vprašanja in področja, kjer moramo biti v prihodnje še bolj učinkoviti. To niso problemi, ki jih ne znamo in nečemo reševati.

Čestitke za naše uspehe in dobre želje za delo v prihodnje!

Predsednik skupščine občine
FRANC BAN

SLUŠNO PRIZADETI V CELJU

ZBRANI IZ SLOVENIJE

V počastitev mednarodnega dneva

Letošnji mednarodni dan slušno prizadetih bodo slušno prizadeti iz Slovenije praznovali 13. in 14. oktobra v Celju. Pokrovitelj srečanja je SZDL Celje.

Ni slučaj, da bo Celje, mesto ob Savinji, ponudilo gostoljubje tisočim udeležencem srečanja, saj odraža družbeno in politično udejstvovanje celjskih občanov osveščen, socialističen odnos do invalidnih oseb in konstruktiven pristop v reševanju njihovih življenjskih in delovnih problemov.

Program srečanja je razpeta v dva dneva, v soboto in nedeljo. Slušno prizadeti iz 11 društev širom Slovenije, učenci, dijaki in učitelji iz štirih ustanov za vzgojo, izobraževanje in poklicno usposabljanje, se bodo zbrali v soboto ob 14. uri na Trgu Slavka Šlandra in počastili, s po-

laganjem venca na spomenik, drag spomin na dogajanja in nepozabne like iz NOB. Zatem se bodo srečali funkcionarji društev in zveze slušno prizadetih, med njimi pričakujemo tudi predsednika svetovne federacije slušno prizadetih, dr. Dragoljuba Vukotiča, z družbenopolitičnimi predstavniki SO Celje.

Svečana akademija bo v Narodnem domu ob 17. uri. Pričela bo s pozdravnimi in svečanimi govori in sicer predsednika ZSP SRS Jožeta Ribiča, sekretarja ZSP SRS Aljoša Redžepoviča in podpredsednice RK SZDL Tilke Blaha. V programu bodo slušno prizadeti predstavili javnosti svojo kulturno in umetniško dejavnost (dramatizacije, recitali, pantomima, folklor, estetsko ritmični ples). Podeljena bodo od-

ličja za izjemne uspehe pri delu s slušno prizadetimi in športna priznanja za športne uspehe v preteklem letu. Na Glaziji, v nedeljo ob 9. uri, bodo srečanje zaključile I. športne, šaljive igre slušno prizadetih SRS, ki bodo ne le preizkus fizične spretnosti, moči, iznajdljivosti, ampak tudi dokaz duhovitosti in borbenosti gluhih.

K svečanosti obeležja bo doprinesla tudi zanimiva razstava likovnih del (v Narodnem domu), kot prepričljiv vpogled na bogatost duševnega doživljanja in izražanja v svetu tišine... Mednarodni dan slušno prizadetih ima širši družbeni pomen in odmev in prav ta angažiranost širše javnosti daje pogoje in možnosti za enakovredno integracijo slušno prizadetih v dinamiko naše vsakdanjosti.

J. O. M.

V DOLINI HEROJEV

Bila je to pot, ki je ni mogoče pozabiti. Nanjo so stopili člani aktiva Zveze borcev celjskega Izletnika. Ze nekaj let hodijo po poteh velikih bojev za svobodo. Pa tudi sicer so tisti, ki so spodbudili tesnejše sodelovanje med borci vseh slovenskih avtoritativnih podjetij.

Zdaj so šli po poti četrte in pete ofenzive, stopili v dolino herojev, v Sutjesko, se poklonili spomenu tisočev borcev, ki so padli v boju s skoraj desetkrat močnejšimi nasprotniki. Bili so na prizorišču najbolj humane bitke v drugi svetovni vojni, v Jablanici, kjer je dobila bitka za ranjence, zaradi prehoda čez Neretvo, svoj vrhunec. Ustavili so se na Makljenju, pri spomeniku četrte ofenzive in bitke na Neretvi, se v Foči spoznali s pomembnim obdobjem, ko je bilo to bosansko mesto središče narodnoosvobodilnega boja in rojstno mesto znanih fočanskih predpisov. Pot jih je zanesla tudi v Sarajevo, Mostar... Bila je to pot, ki je tudi po zaslugi Vasa Starovića, prvoborca in udeleženca bitke na Sutjeski in Neretvi oživila na svojstven način. Iz njegovih besed, živih spominov.

Lani so hodili po poti AVNOJ, letos ob Sutjeski in Neretvi, in drugo leto...

Na posnetku: predsednik aktiva Zveze borcev pri Izletniku, Franjo Ogradi, polaga venec v grobnici padlih borcev na Sutjeski.

MB

PROGRAM PRIREDITEV

Minulo nedeljo so v počastitev občinskega praznika Slovenske Konjice v Krajevni skupnosti Bezina odprli novo asfaltirano cesto ter vodovod ter priredili tekmovanje v streljanju z vojaško puško.

V torek pa je bila nogometna tekma Maribor-Unior na stadionu v Slovenskih Konjicah.

Danes v četrtek, 11. oktobra, bodo v avli osnovne šole Dušana Jereba v Slovenskih Konjicah odprli likovno razstavo konjiških amaterjev.

Jutri v petek, 12. oktobra bo več svečanosti:

ob 10 uri: otvoritev asfaltirane ceste v KS Loče, naselju Kravjek

ob 11 uri: otvoritev proizvodnih prostorov Comet - TOZD Opekarna Loče in praznovanje 70-letnice opekarne ob 18. uri: v Kulturnem domu v Ločah otvoritev razstave akvarelov Goceta Kaladjijskega in predstava Naša beseda 1979

ob 19 uri: v Kulturnem domu v Slovenskih Konjicah bo srečanje folklornih skupin: sodelujejo skupine iz Arandželovca, Dobrle vase na avstrijskem Koroškem in domačini LIP-Slov. Konjice

V soboto, 13. oktobra:

ob 9 uri: promenadni koncert godbe na pihala iz Slov. Konjic

ob 10 uri: slavnostna seja zborov občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij v novih poslovnih prostorih Kmetijske zadruge na Oplotniški cesti v Slov. Konjicah.

Na seji bodo podeljena letošnja priznanja in nagrade »12. oktober«.

Kulturni program bo izvajal Koroški skademijski oktet ter dramski igralec in član Radia GLAS Ljubljana Jože Logar.

ob 11 uri: otvoritev novih poslovnih prostorov Kmetijske zadruge na Oplotniški cesti v Slov. Konjicah

V nedeljo, 14. oktobra:

ob 8 uri: medmestni brzopotezni šahovski turnir v jedilnici Konus

ob 10 uri: na igrišču pri II. osnovni šoli v Slov. Konjicah slavnostna akademija ob mednarodnem letu otroka

ob 15 uri: v Kulturnem domu v Zrečah gledališka predstava »Svejk v II. svetovni vojni« - izvaja KUD Zarja iz Trnovelj pri Celju.

Do 14. oktobra je odprta zlatarska razstava od 9. do 18. ure vsak dan. Ne zamudite priložnosti, ogledajte si lepote dragih kovin in kamenja.

NEUVRŠČENI V NEW YORKU

V New Yorku gre 34. zasedanje generalne skupščine OZN že v tretji teden. Predstavniki več kot sto dežel so se povedali, kaj njihove vlade menijo o vprašanjih današnjega sveta in kaj pričakujejo od organizacije. Poleg številnih vprašanj, ki so znana, in različnih opredeljevanj, ki vnaprej niso znana, se razprava bistri v smer, ko izstopajo problemi varnosti, gospodarstva in razvoja v svetu.

V tem bistrenju razprav in s tem tudi položaja v svetu je posebnega pomena razprava o vlogi neuvrščene politike in gibanja pri reševanju omenjenih in drugih svetovnih vprašanj. Vzporedno z zasedanjem generalne skupščine so se v New Yorku sestali zunanji ministri in vodje delegacij neuvrčenih dežel ter se posvetovali, kako predvsem uresničevati v OZN tista bistvena stališča, za katera so se po burnih in uspešnih razpravah dogovorili v Havani v začetku septembra. Pri tem se kaže velika pripravljenost neuvrčenih in - kar je tudi pomembno - tudi nekaterih drugih držav, da jih podprejo pri njihovi konstruktivni vlogi.

Ker so dokumenti 6. vrha neuvršče-

nih dežel v Havani zdaj objavljeni tudi pri nas, naj spomnim, da je v Havani sodelovalo 93 dežel članic, 8 dežel in 9 osvobodilnih ali mednarodnih organizacij je imelo status opazovalca in 11 dežel status gosta. Sklepna deklaracija, ki ima svoj politični in ekonomski del, je objavljena v 707. številki Mednarodne politike v srbohrvaščini, pričakujemo pa jo tudi v slovenskem jeziku. Poleg tega pa so havanski udeleženci sprejeli še akcijski program za ekonomsko sodelovanje ter 6 političnih in 9 ekonomskih resolucij. Skratka, sprejeta stališča so dokaj jasna, dozor pa je čas njihovega uresničevanja.

Jugoslovansko delegacijo je na začetnem delu zasedanja generalne skupščine OZN in tudi na sestanku neuvrčenih dežel v New Yorku vodil naš zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec. Vrhovec je ob vrnitvi domov rekel v Ljubljani, da so za nadaljnjo politiko naše države kot tudi gibanje neuvrčenih pomembne predvsem tri »točke«.

Prva, da se neuvrščene dežele samokritično zamislijo nad dejstvom, da je ena neuvrščena dežela, Burma, sama

izstopila iz gibanja. Burma (678.033 kv. km in okoli 31 milijonov prebivalcev) je ena od ustanoviteljic gibanja in je svojo zunanjo politiko tudi vseskozi uravnavala v skladu z izvirnimi načeli neuvrščenosti. Naj ponovimo, da je bistvo neuvrščene politike to, da je gibanje neodvisen, neblokovski dejavnik in da je kot tak opora narodom v boju za neodvisen in svoboden razvoj. Burma je že v Havani dajala pripombe in zahtevala, da se razglasi nedotakljivost izvirnih načel gibanja neuvršenih. Njen izstop iz gibanja seveda ni način, s katerim bi se prizadevali za uresničevanje izvirnih načel in sploh politike gibanja, kar je dovolj jasno napisano v deklaracijah, ki so bile sprejete v Havani. Zato so neuvrščeni sklenili, da naj koordinacijski biro, ki mu predseduje Kuba, poskuša prepričati burmansko vladno, da ostane v gibanju, kar bi bilo brez dvoma zelo pomembno.

Druga točka po Vrhovcu je, da pripravljajo v generalni skupščini OZN deklaracijo o nedopustnosti intervencije in vmešavanja v notranje zadeve dežel. To vprašanje je aktualno v svetu in celo med samimi neuvrščenimi de-

želami. Neodvisnost, taka kot jo poznamo, je gibanje neuvrčenih in sprejeti dokumenti, je ena od osnov varnosti ne le za članice, ampak za vse dežele sveta. Brez sprejete in spoštovane norme obnašanja med državami, da nobena država nima pravice, da iz kakršnega koli razloga vpad v drugo državo in uravnava od zunaj njen notranji razvoj, bi bilo konec mednarodnega reda in sožitja. Zato je potrebno obsoditi vsako intervencijo, ki počiva na sili, ne glede na to, kdo, kje in zakaj se je zanj odločil.

Tretja naloga pa je prizadevanje za demokratizacijo odnosov v samem gibanju neuvrčenih. To je brez dvoma pogoj za nadaljnjo rast gibanja, za njegovo uspešno delovanje v svetu in za njegovo privlačnost za vse vrste držav. Kot vemo, neuvrščeni pri odločanju ne glasujejo, ampak sprejemajo odločitve s konsenzom, to je s privolitvijo in soglasjem; če konsenza ni, potem tudi odločitve ne more biti.

Sklepe iz Havane bo te dni v New Yorku še posebej obrazil kubanski voditelj Fidel Castro, ki je koordinator v koordinacijskem odboru, ki so ga izbrali v Havani.

SVET IN MI

PIŠE IVAN SENIČAR

39

HAVANA V PRAKSI

SAVINJSKI MAGAZIN

TEMELJNI KAMEN UPANJA

Na Polzeli so ga položili za novo blagovnico

Če so v Šempetru v Savinjski dolini še pred nedavnimi ternali, da trgovinske zmogljivosti ne zadoščajo več potrebam, potem so do sedaj lahko upravičeno tožili tudi Polzelani. Seveda bodo še nekaj časa, saj bo nova blagovnica zgrajena šele približno čez leto dni, upanje v lepše čase pa s položitvijo temeljnega kamna sedaj ni več prazno.

Blagovnica na Polzeli je načrtovana v srednjeročnem in letnem programu za leto 1979 TDO Savinjski magazin iz Žalca. Objekt bo v bistvu enonadstropna zgradba, prirejena pa bo tako, da bodo spodnji prostori namenjeni prodaji živil, svežega mesa in delikates, kruha in peciva, sadja in zelenjave, gospodinjskih potrebščin, posode, stekla in porcelana, tekstila, tehnične blaga, igrače, šolskih potrebščin ter usnjene galanterije. Spodnji prostori blagovnice bodo merili 1100 kvadratnih metrov, skoraj polovica pa bo namenjena prodajnim površinam.

Prvo nadstropje bo namenjeno gostinski dejavnosti in bo merilo 500 kvadratnih metrov. Poleg bifeja bodo gostom na voljo tudi restavracijski prostori ter posebne sobe z okrog 200 sedeži. Izredno pomembna pridobi-

tev bo kuhinja, ki bo zagotavljala tudi tople malice, mnogo Polzelanov pa se bo lahko tu aboniralo tudi na kosila. V spodnjem delu blagovnice bo tudi ekspozitura Ljubljanske banke. Se posebej pohvalno je, da bo kupcem na voljo tudi dovolj parkirnih prostorov za avtomobile. Polzelska blagovnica bo stala v neposredni bližini kulturnega doma oziroma vzgojnovarstvenega zavoda. V središču kraja torej. Seveda pa bo namenjena tudi

kupcem iz okoliških krajev, ki jim ne bo treba več po večje nakupe v Šempeter ali Žalec.

Nobenega dvoma ni, da Polzela potrebuje trgovino kot bo ta. Potrebe se kažejo že nekaj let nazaj. O pomenu bodoče pridobitve je spregovoril tudi predsednik IS SO Žalec Jože Jan, temeljni kamen pa je položil najstarejši poslovodja Savinjskega magazina Janko Rajh.

JANEZ VEDENIK

ŠENTJURSKI
IS O
MLEKARNI

Danes bo izvršni svet skupščine občine Šentjur obravnaval predlog finančne konstrukcije za izgradnjo mlekarne industrije v celjski regiji. Na dnevnem redu bo tudi odlok o obveznem odstranjevanju smeti in drugih odpadkov v šentjurski občini. Člani izvršnega sveta v Šentjuru bodo obravnavali tudi kriterije za selektivno izvajanje cen iz občinske pristojnosti.

LAŠKO

OD HITREJE OD DOHODKA

Izkušnje »Volne« za TOZD Gračnica

Polletna analiza gospodarskih gibanj za občino Laško med drugim vsebuje tudi podatke o tem, da so se v nekaterih delovnih organizacijah osebni dohodki povečevali hitreje od doseženega skupnega dohodka. V zadnji številki smo zapisali, da so delegati zbora združenega dela predlagali, naj bi bila analiza podana tudi za negospodarstvo. Glede tega lahko že zdaj povemo, da so se osebni dohodki v gospodarstvu te občine povečali za 4,4 odstotke nad načrtovano rastjo predvidenih življenjskih stroškov, v negospodarstvu pa so za 3 odstotke nižji. To je že znamenje stabilizacijskega obnašanja na negospodarskem področju.

Osebni dohodki so hitreje naraščali od celotnega dohodka v naslednjih delovnih organizacijah: TIM TOZD Gračnica, TIM TOZD hidroizolacije, Papirnica Radeče TOZD Papirnica, KORA Ra-

deče, Pivovarna Laško, Kmetijska zadruga - skupne službe, Ingrad TOZD Laško, Komunalno podjetje Laško, SGP TOZD Obnova Radeče in Gostinsko podjetje Celje TDZD Savinja.

Razlogi so seveda različni. Naj navedemo samo pivovarno, ki je proizvodni načrt presežala, je pa zaradi močno povečanih cen surovinam in limitu prodajne cene piva, v paradoksnem položaju. Glavni razlog pa je v tem delovnem kolektivu veliko številu nadur, nočno delo in delo ob nedeljah in praznikih, kar je za proizvodnjo piva, kot izrazito sezonskega blaga, neizogibno.

Na seji skupščine so postavili vprašanje, zakaj je TIM TOZD Gračnica prekoračil predvideno rast osebnih dohodkov, kljub temu, da je v izgubi.

Podano pojasnilo seveda v mnogočem opravičuje to odločitev. TOZD Gračnica je v postopku sanacije. Stagnira-

nje, oziroma zmanjševanje osebnega dohodka, bi povzročilo odhajanje delavcev, predvsem tistih, ki jim zaposlitve ne bi bilo težko najti, to pa so predvsem strokovnjaki. TOZD Gračnica bi se utegnili zgoditi podobno, kot pred leti »Volni« v Laškem. Tako je izkušnja enega kolektiva v občini vplivala na odločitev drugega. Ob takem pojasnilu je ostrina postavljenega vprašanja na skupščini bila omiljena.

Primeri, ki jih navajamo za pivovarno in TOZD Gračnico sta zgovorna za kritiko (iz vrst delegatov združenega dela), da je treba delegatsko gradivo opremiti tudi z opisom okoliščin za razne pojave, ki se jih da razbrati iz statističnih tabel. Tako komentirani podatki so potem boljša osnova za sprejem samoupravnih odločitev na ravni občine, v skupščinskih zborih.

JURE KRAŠOVEC

KONUSOV GOSPODARSKI TRENUTEK

POTRDITEV USMERITVE!

Razgovor z direktorjem Konusa Juretom Pokornom

»Velika družina Konusovih tozdov je pred uresničitvijo devetih, torej celega svežnja nalobž vezanih na preusmeritev proizvodnje. Nedvomno je, da je bila strategija poslovne politike, določene in dogovorjene že pred osmimi leti, pravilna, saj so njeni rezultati že vidni«, je najin pogovor okviril direktor Konusa iz Slovenskih Konjic, dipl. ing. Jure Pokorn.

Na navrženo vprašanje o konjiškem »gospodarskem čudežu«, ki smo mu priče zlasti v zadnjih letih, se je nasmejal in glasno takole razmišljal: »Predvsem je bilo treba prelomiti s staro miselnostjo, pri čemer smo se mi v Konusu posluževali postopnega obveščanja in prepričevanja na osnovi argumentov. Tudi v naši občini smo znali po »obdobju krčev«, politično dobro dogovoriti stvari. Obstojale so ambicije, obstojali so programi, ali vsaj njihove ideje, obstojala je volja v ljudeh, in prepričan sem, da smo po politični streznitvi in razrešitvi ustvarili v občini dobro tekmovalno klimo za razvoj in napredek, pa še posebej med posameznimi delovnimi organizacijami in kolektivi.«

Se smo bezali vanj z vprašanji, kako vidi širše, občinske rezultate in kaj bi bilo

treba v prihodnje hitreje razreševati:

»Že splošni videz kraja, občinskega središča in tudi drugih, daje vtis hitrega razvoja. Na področju družbenega standarda smo tudi napredovali, ne samo v gospodarstvu, čeprav je eno z drugim povezano. Pohvalno se lahko izrazim o zgrajenih objektih družbenega standarda - recimo šolstvo, otroško varstvo, šport in rekreacija, pa še kje; tu smo naredili marsikaj. V prihodnjem obdobju bi se kazalo bolj usmeriti v razvoj malega gospodarstva in »znivelirati« bi morali manj razvita

območja naše občine z razvitejšimi.«

Glede prihodnjega proizvodnega programa, v letu 1980 in kasneje, pa je poudaril: »Tozd KOTERM bo povečal proizvodnjo na osnovi nove tehnologije z uporabo domače surovine, pomemben del razširitve asortimana se nanaša na prešane plošče, črpalke in ventile, tozd LAHKA OBUTEV Loče bo prešla na povečanje proizvodnje rokavic iz tekstila za gumiranje, v tozdu TEHNIČNA KONFEKCIJA se bodo uvajali novi nadomestni materiali, kot so poliamidna žica, trakovi za ekstremultus, poliuretanski transportni trakovi, od celotnega novega programa netkanih materialov pa bodo najbolj zanimivi filtri in maske, polnila za konfekcijo, abrazivi in umetna irhovina za avtomobile in potrebe gospodinjstva.«

MITJA UMNİK

STE ŽE
POMISLILI
NA OBJAVO
V RADIU CELJE

UNIORJEVIH 60 LET

ČUDEŽEV NI!

Razgovor z direktorjem Marjanom Osoletom

Tradicijo pomeni 60 let zreških kovačev, združenih v petih tozdih in delovni skupnosti skupnih služb. Toda tradicija v časovnem vrtenju današnjega dne ni sama po sebi dovolj. »Za svoj današnji skokoviti vzpon v slovenski gospodarski vrh, je zreški UNIOR potreboval predvsem pridne roke pohorskih ljudi, njihovo upornost, samopremagovanje in znanje. Čudežev ni, tudi gospodarskih ne! Potrebno je delo, trdo delo in garanje!«

To je bil jedrnat odgovor direktorja Osoleta, na naše uvodno vprašanje o »receptu« za hiter gospodarski vzpon Uniorja in istočasno tudi že določene vrste pravi recept!

»Predvsem pa je potrebno veliko iniciative, ki je pri nas še vse premalo poudarjena in ovrednotena. Pri pravih prijemih uresničitve iniciative je večsih potreben poseben občutek, kajti tudi računica ni vse. Na drugo mesto po pomembnosti dajem sodelovanje in uglašenost, pa znanje, ki si ga mora človek dobesedno »pridelati«. Kombinacija garanja, iniciative, uglašenosti, sodelovanja in znanja, je po mojem prepričanju že v svetu spoznana in priznana pot k uspehu.«

Sedanji gospodarski trenutek Uniorja je takole označil: »Dobre današnje številke naših uspehov so predvsem poskočile v zadnjem desetletju. Število zaposlenih se je podvojilo, fizična proizvodnja na zaposlenega delavca se je povečala vsaj za petkrat, pa tudi petdesetkrat večja realizacija je, čeprav kaže pri njej zlasti upoštevati inflacijo. Pomembno je porastel izvoz, še posebej v zadnjih letih; letos računamo pri njem na kakšnih 15 milijonov dolarjev, kar je glede na število zaposlenih - 1870 delavcev, relativno visoka številka. Dokazali smo, da tudi v takšnem okolju, oddaljenem od glavnih cest in železnice, je mogoče narediti veliko, seveda, če se hoče. Smo v velikem naložbenem zamahu, podvojili bomo proizvodnjo orodja, pri odkovkih bomo tudi šli v širino, zamenjali pa ne bomo organizacijske čvrstosti, da bomo še solidnejši dobavitelji,

saj želimo tržišče bolje obvladovati kot dosedaj. To pa bo pomenilo tudi z izvozom skočiti dalje.«

Uniorjev pogled naprej, v naslednje srednjeročno obdobje, je zaznamovan z realnim optimizmom. To so novi programi, razširitev raznih dejavnosti kot na primer precizna orodjarna, ki jo že gradijo, potroji bi morali proizvodnjo odkovkov, napredovati v hladnem kovanju, razširiti proizvodnjo orodja - tu kaže omeniti skupno reševanje nekdanje usnjarne v Lenartu s Konusom, novo tovarno kovačnico bomo gradili v Vitanju, delo pa naj bi postavili še letos.

»Kardovske rezerve na našem območju po mojem mnenju obstoje, prav gotovo na relaciji med Celjem in Mariborom. Rezerve« so še v slabi produktivnosti, slabo izkoriščenem delovnem času,« razmišlja direktor Osole. Se malo ni v zadregi zaradi odgovora na vprašanje, v čem je bistvo Uniorjeve odprtosti za probleme kraja, Zreč in okolice, pa tudi širšega pohorskega območja.

»Naš interes za razvoj kraja in njegove širše okolice je čisto logičen. Vemo, da se bo Unior lahko razvijal samo, če se bo skladno razvijal tudi kraj. Skratka, ne gre za kakšno posebno, »sentimentalnost«, ampak za logično nujnost pomoči Uniorja kraju in pomoči kraja Uniorju. Od tod izvirajo tudi naše ambicije in vizije širšega, tudi turistično-gostinskega in splošno infrastrukturnega razvoja Zreč, njene okolice in vsega širšega območja našega prelepega Pohorja. Pa to niso samo vizije, kajti že doseženi rezultati so dobro vidni in spodbudni.«

MITJA UMNİK

PREBOLD:
BIL SEM
SREČEN...

V Tekstilni tovarni Prebold ni delavca, ki bi ne poznal ali vsaj slišal za Zdravko Trnovška, ki je v tem kolektivu delal polnih 45 let.

Zdravko Trnovšek je bil namreč tisti, ki je kot prvi predsednik upravnega odbora podjetja sprejel pred 29. leti ključne podjetja, ki so simbolizirali začetek samoupravljanja v tej tovarni. Ključne mu je izročil tedanji predstavnik Tekstilne industrije Slovenije, Franc Žitnik.

»Spominjam se, da je bil tedaj lep dan. Preden smo se zbrali v sindikalni dvorani v preboldski graščini, smo gostom pokazali tovarno. Proslava sama je bila več kot slavnostna. Veliko govorov, predaja prehodne zastavice, podelitev nagrad, nastop sindikalnega pevskega zbora... Če bi poskušal opisati svoje občutke ob sprejemu ključev tovarne, bi moral reči, da so bili izredno lepi. Čutil sem notranje zadovoljstvo. In ko danes gledam na tovarno in njen razvoj, sem vesel, da smo takrat tako odločno stopili na pot samoupravnega socializma...!«

DARKO NARAGLAV

TURIZEM

VELIKO NOVEGA

Narodopisni poudarek

Da, veliko novega, navzlic gvestemu ohranjanju starih poti, prijemov in podobno. Veliko novega zlasti letos v vsebini tradicionalnih turističnih prireditev. To je vse, kakor razveseljiva ugotovitev, kajti še vedno se srečujemo z dejstvom, da so glavni nosilci teh sporedov turistična društva, zato amaterski delavci, v glavnem maloštevilni, starejši itd.

Največji premik je bil prav gotovo napravljen v Celju. Dobili smo namreč nov turistični teden, sicer pa skupek prireditev, ki so že v prvem poskusu uspele in potrdile svojo upravičenost. Dobili smo turistični teden, ki opozarja na Celje, njegove spomenike, vlogo in še kaj. In že iz prvih, letošnjih ugotovitev, so se rodila nova spoznanja, zlasti tista, ki naj usmerjajo pot naprej. Turistični teden, v organizaciji domačega Turističnega društva, je našel svoje področje, prav tako vsebino, čeprav se bodo prireditve od leta do leta spreminjale. Pomembna je tudi ugotovitev, da je ta teden preskočil občinske meje in opozoril tudi na delo in povezovanje s pobratnimi občinami. In če bo poslej zajel celotno občino in ne samo delovno področje celjskega Turističnega društva, se pravi mesto samo, bo dobil še močnejšo vlogo. In prav je tako.

Veliko tradicionalnih turističnih prireditev zlasti v Gornji Savinjski dolini ima narodopisno obeležje. To velja za rajanje v Lučah, kjer gre za delo predic, za igralce citer, za delo in življenje goz-

dni delavcev in podobno. Ljubno ob Savinji ostaja zvesto flosarski tradiciji. V Gornjem gradu so se zapisali čebelam. V Mozirju ohranjajo jutro koscev in grabljic, v Šmihelu nad Mozirjem delo z ovčami in podobno. Zlasti slednji prireditvi sta letos potrdili, da gre za dober koncept, za izredno pobudo, ki pa žal ostaja le v ozkem krogu. Tako bi morali v Mozirju in Šmihelu stopiti v organizaciji prireditev z večjimi koraki naprej, zlasti pa poskrbeti za širšo propagando in druge korake, ki bodo privabili več ljudi. Obe si to zaslužita, ker sta edinstveni, zlasti ona v Mozirju, ker prav tako ohranjata običaje, ki tonejo v pozabo. Tudi zaradi prodora tehnike v kmetijsko proizvodnjo.

Dan Svinjskih hmeljarjev v Braslovčah stopa po začrtani poti, prav tako »Pivo in cvetje« v Laškem. Tudi kmečki praznik na Vranskem ima vse pogoje za močnejšo uveljavitev, enako turistično-lovski dan na Dobrni pa folklorna prireditve v Strmcu pri Vojniku itd.

Skratka, dovolj priložnosti za nadaljevanje začete dela, za utrjevanje in razširitev programske zasnove tradicionalnih turističnih prireditev, za njihovo večjo popularizacijo itd. To pa so tudi naloge, s katerimi se bodo morali, oziroma bi se naj, spoprijeli turistični delavci še v šentjurski in šmarski občini, medtem, ko v konjiški dobiva kovaški piknik že svojo vsebino.

M. BOŽIČ

ODGOVORNOST IN ČDK

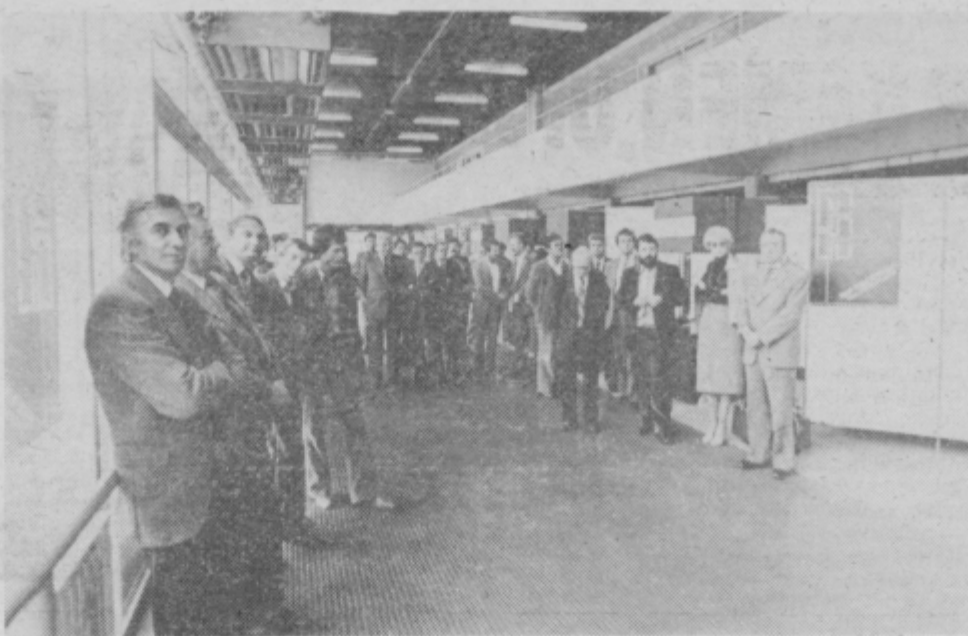
Vsebinska v minulem obdobju, prvem letu življenja in dela stalnega seminarja Človek, delo, kultura ni nikogar razočarala. Razočarale so organizacijske nespretnosti Razvojnega centra v Celju, ki je v finančni sliki prikazal podatek, da je od vseh sredstev, namenjenih za seminar, kar 70 odstotkov zahtevala ravno organizacija. S tem podatkom se niso strinjali tudi tisti redki delegati, ki so bili na zadnji nesklepčni seji skupščine ČDK. Podobne kritike so bile izrečene tudi na ponedeljkovi seji predsedstva SZDL, ko je bilo rečeno, da je značilna slika tudi letošnjega nadaljevanja organizacijskih slabosti že v tem, da šele v oktobru razpravljamo o programu za novo šolsko leto seminarja.

Res je, da je vpis slabši od lanskega, da tudi v Laškem, torej prvem letu, ni bilo navala pri vpisu, posebno v skupini za organizatorje kulturnega življenja, pa vendar... Kdor se je s seminarjem ukvarjal, se ne more znebiti občutka, da si letos organizatorji ne bi smeli privoščiti niti grama nepredvidnosti in površnosti. Slab odziv v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih je seveda tudi rezultat premajhne osveščenosti v delovnih kolektivih, saj smo že večkrat zapisali, da si ne moremo predstavljati v naši družbi osveščenega samoupravljalca brez določene stopnje kulturne izobrazbe in znanja. ČKD je idealna priložnost za pridobivanje tega znanja in potrebnih informacij. Zato se je treba vprašati v delovnih kolektivih in v krajevnih skupnostih, predvsem v komunah, kaj so storili da bi vzbudili zanimanje za obisk omenjenega seminarja? Kje so vodje delegacij, kulturne komisije, delegacije za kulturo in drugi. Kje so sindikalni delavci, zaupniki Prešernove družbe, številni člani kulturno prosvetnih društev v celjski občini, saj je samo društev preko 30?

Torej: premalo smo naredili, da bi v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih (ki ne smejo biti le servis za komunalne storitve) opozorili na potrebo stalne izobraževalne oblike (dragocena šola za vsakdanjo samoupravno prakso in to ne samo na kulturnem področju). Dogaja se celo to, da delovne organizacije podpisujejo sporazum za seminar, ga plačajo, ne pošljejo po človeka, da bi ga obiskoval.

Resnici na ljubo pa je treba povedati tudi to, da je na omenjeni seji predsedstva bilo glasno omenjeno tudi to, da bo v prihodnje treba resno razmišljati o tem, ali naj ostane Razvojni center v vlogi organizatorja, ali naj bi to odgovorno delo opravljal kdo drug. Kajti – zelo neodgovorno je, da bi že zaradi neenostavnega vprašanja kadrovanja v seminar, trpelo njegovo delo še zaradi organizacijskih pomanjkljivosti.

DRAGO MEDVED

II. SEJEM PLEMITIH KOVIN

Tradicionalna prireditve, ki je našla svoje domovanje v Celju, točneje v RTC Golovec nam razkriva, da plemenita kovina ni samo zlato in da sejem ne govori samo o kovinah, ampak tudi o opremi in vsemu, kar sodi v sodobno obdelavo plemenitih kovin. Letošnja razstava je zaokrožena še z eksponati keramike in stekla ter optike.

V otvoritvenem govoru je direktor RTC Golovec Nace Krumpak poudaril, da so ob letošnji 2. razstavi pridobili vse pomembne predstavnike iz Jugoslavije in mnogo iz tujine, ki se ukvarjajo s predelavo, oziroma obdelavo plemenitih kovin in s proizvodnjo opreme. Izrazil je optimizem, da bo Celje postalo mesto tradicionalnih tovrstnih razstav, da bodo pritegnili k sodelovanju še tiste, ki danes še manjkajo in da se bodo v svojih prizadevanjih še bolj usmerili k državam v razvoju. Posnetek je s svečane otvoritve, ki je bila v ponedeljek dopoldne.

Foto: D. M.

JANEZ VEDENIK

TOVARNA NOGAVIC POLZELA

NOVA BARVARNA

Izboljšani delovni pogoji

Nedeljo, 7. oktobra 1979 bo še dolgo časa pomnilo več kot 1100 delavcev polzelske tovarne nogavic. Na slovesnosti so namreč odprli novo barvarno nogavic. Z novim objektom so se predvsem izboljšali delovni pogoji za delavce tega obrata, zajamčena pa bo tudi večja zmogljivost ter kakovost. O pomenu nove barvarne je zbranim spregovoril predsednik DS TOZD Ženske nogavice Franci Dobovičnik, objekt pa je odprla ena izmed najstarejših delavk tega obrata Cvetka Ivanjko.

Obrat barvarne in oblikovalnice je dolga leta predstavljal ozko grlo tovarne nogavic, kljub temu, da so objekte obnavljali in nakupo-

vali nove stroje. V tem je treba iskati tudi vzrok za trojzmenko delo, ki ni bilo pogojeno s tehnologijo, temveč s pomanjkanjem opreme in strojev. Z nakupom novih strojev je prihajalo do vedno večje utesnjenosti in pogoji dela so se sploh še zadnja leta zelo poslabšali. To je bilo še posebej čutiti v poletnih mesecih. Stavba nove barvarne leži na desnem bregu Struge, ki je še do pred kratkim predstavljala nekakšno naravno mejo tovarne. Tam okrog je polzelska tovarna nogavic odkupila še dovolj zemlje za svojo bodočo širitev.

Izvajalec gradbenih del je bil INGRAD iz Celja, skupna površina objekta pa znaša

2200 kvadratnih metrov. Vrednost naložbe je znašala okoli 24 milijonov dinarjev. Objekt je razdeljen na štiri glavne dele: oblikovalnico, barvarno, skladišče in pomožne prostore. Ko bodo dobili vse stroje za novo barvarno in jih tudi montirali ter preselili dosedanje iz stare barvarne, se bo zmogljivost barvarne in oblikovalnice povečala kar za sedemdeset odstotkov.

Ko že pišemo o novi pridobitvi te znane tovarne, seveda ne gre prezreti še nečesa. Pred kratkim so namreč preuredili kotlarno na oskrbovanje z zemeljskim plinom. V času energetske krize je oskrbovanje z dodatnim energetskega virom še kako pomembno, gre pa tudi za prispevek pri ohranjanju lepše in čistejšee okolice.

JANEZ VEDENIK

LAŠKO

»OJ, TA POŠTA!«

Obeti na bolje

Huda stiska za telefonske priključke, odsotnost prepotrebne javne govorilnice izven poštnega posloppja, hude zamude pri dostavljanju pisemskih pošilk, zlasti za okoliške kraje, to so problemi, ki jih v zvezi s PPT občutijo delovni ljudje in krajan – neglede ali gre za podjetje PTT v Celju, ali v Trbovljah, ki pokriva radeško območje.

Iz poročila o problematiki PTT v tistih krajevnih skupnostih, ki jih pokriva celjsko podjetje, se vendarle nekaj jasni. V Laškem naj bi se v kratkem povečalo število priključkov od 400 na 600, še v letošnjem letu naj bi bilo urejeno, da bodo koristniki neposredno vključeni v mednarodno telefonsko omrežje. V Jurklostru naj bi dobili 25 številčno avtomatsko centralo.

Predvideno je tudi, da bi Laško dobilo modernjšo telegrafijo, ki bo omogočala prenos in izmenjavo podatkov z računalniškimi centri.

Telefonske zveze z okoliškimi krajevnimi skupnostmi in zaselki v njih je povezano z velikimi stroški, zato je razširitev omrežja v krajevnih skupnostih, ki so že vključene z nekaj priključki se v

oblasti, tem bolj dve krajevni skupnosti (Vrh in Sedraž), kamor telefonske žice še niso šle.

V Laškem bo tudi v prihodnje zaradi omejenega števila priključkov dano prvenstvo gospodarstvu in drugim naročnikom, katerih prednost bi bila izkazana. (Čudno, da se PTT glede tega v vsakem primeru ne posvetuje z občino in krajevnimi skupnostmi?)

Glede javne govorilnice v Laškem, jo poštarji obetajo, če bo boljši odziv za sofinanciranje.

Ostaja pa odprto vprašanje za kasnelega dostavljanja pisemskih pošilk, pogoste zmešnjave pri dostavljanju na napačne naslove. To vprašanje je brez dvoma v pristojnosti kolektiva PTT samega, pri čemer vprašanje kadrovskega značaja, izobraževanja ob delu in stimulativenessa nagrajevanja ni na zadnjem mestu.

Razumljivo je, da ekonomski položaj podjetij za PTT promet ni rožnat, da bo za posodobitev te službe treba kaj več storiti tudi s strani širše družbe, predvsem pa s samoupravnim dogovarjanjem.

JURE KRAŠOVEC

SVET OBČIN ZA MLEKARNO

Stanje kot je sedaj, lahko pripelje do katastrofalnih posledic v zvezi z oskrbo celjskega območja z mlekom. Sedaj tudi nima smisla razpravljati o vzrokih, zakaj že pred leti ni prišlo do pobude za izgradnjo tega prepotrebne objekta, ampak je treba v vseh občinah v odločno borbo za zagotovitev potrebnih sredstev oziroma najti možne sovlagatelje. Tako je na seji sveta občin celjskega območja, ki je bila prejšnji teden v lovski koči na Rinki nad Žalcem menil sekretar medobčinskega sveta ZKS Celje Janez Zahraštnek in dejstvo je, da ni nikogar, ki se s tem ne bi mogel strinjati. Da bi čim prej zagotovili sredstva za naložbo, si bo sedaj moral še posebej prizadevati žalski Hmezd kot nosilec naložbe in priznati je treba, da je Hmezd predvsem zadnje čase napravil velik korak naprej v prizadevanjih da investicijo čim prej prično izvajati. Konec koncev je kot na dlani, da vsakršno obotavljanje pomeni tudi nenehno rast stroškov.

KAJ JE S PITNO VODO V PEČOVJU?

V drugi polovici julija letos je prišlo med prebivalci Pečovja in delavci Zelezarne Štore do epidemije griže, ki je prizadela okoli 200 ljudi.

Akcija za ugotovitev izvora bolezni je stekla takoj. V tem okviru so bili pregledani tudi vzorci vode iz vodovoda Pečovje, ki oskrbuje s pitno vodo območje, kjer je bilo število obolelih največje. Strokovnjaki so na objektivnih ugotovitvah manjše tehnične pomanjkljivosti in neredno čiščenje objektov. Sicer pa je treba zapisati, da daje izvir vodovoda Pečovje dokaj slabo vodo, ki je v sušnem obdobju skoraj ni, ob nalivih pa se pretok izredno poveča, voda pa postane kalna. Kaljenje vode povzroča nabiranje usedlin v zajemnih objektih.

Četudi izvor okužbe ni bil dokazan, se je upravljalec vodovoda navzlic vsemu zavzel za izboljšanje kakovosti pitne vode na tem območju.

Temeljito očiščenje in razkuženi so bili vsi objekti, v naselju še zdaj nadzorujejo prisotnost predpisane količine klora v vodi. Odpravili so tudi tehnične pomanjkljivosti objektov. Ob vsakem naliivu izključijo iz obratovanja zajem, ki je slabše kakovosti. V kolikor bi prišlo do popolne ustavitve obratovanja vodovoda, bodo štorski gasilci dovažali na ogroženo območje vodo s cisternami.

Ti ukrepi so seveda kratkotrajnega značaja. Predvidena pa je tudi dokončna rešitev preskrbe tega območja s pitno vodo. Ta bo zagotovljena s priključitvijo tega območja na celjski mestni vodovod, oziroma na vodovod Lipa. To bo opravljeno do konca leta, popolna preskrba pa bo zagotovljena šele po izgradnji vodohrana Teharje na začetku prihodnjega leta.

V KOZJEM PROBLEM ŠTEVILKA ENA

KOMAJ SKRIPANO ZDRAVJE

Slabo obveščanje poraja nevoljo

Kozjani v zvezi z zdravjem resnično nimajo sreče. Najprej se jim je zatikalo pri graditvi zdravstvenega doma, zdaj pa ko ga imajo in to v luksuzni izvedbi, pa nimajo sreče z zdravniki. Imajo jo (zdravnico) in jo nimajo. Trenutno je na porodniškem dopustu, do katerega ima vso pravico. Kozjani pa s tem niso zadovoljni, ker nimajo ustreznega ali točneje rečeno, nimajo stalne zamenjave. Morda je tudi zato pri njih vzklila želja po dveh stalnih zdravnikih, ki bi imela, kot pravijo, dovolj dela.

Trenutno pa v Kozjem z zdravniško oskrbo niso zadovoljni, ker menijo, da se ne morejo zanesti na zdravnike, ki prihajajo v nujni v

Kozje iz različnih krajev.

V zvezi s tem vprašanjem smo iskali podatke v Zdravstvenem centru, tozdu Šmarje, kjer so nam povedali, da imajo velike težave s kadri. Dejali so, da prihaja v Kozje zdravnik iz Podčetrta in da je v stalni pripravljenosti, vsako sredo popoldne pa ordinira v Kozjem zdravnica iz Šmarje. Če prebivalci niso o tem obveščeni, je to krivda medicinske sestre, ki ne napiše ustreznega obvestila. Kadrovska zasedenost z zdravniki je sicer v šmarnski občini čisto po normativih in sicer pride en zdravnik na 2500 prebivalcev. A če odpo-ve le eden, se vsa zgradba poruši. Tako zmanjka enkrat zdravnika v Rogški Slatini,

naslednjič kje drugje in tokrat v našem primeru - v Kozjem. Ker so Kozjanci že siti večnih sprememb in ker pri tem menda še obveščanje ne deluje najbolje (preverjali nismo ali visi listek z obvestilom o ordiniranju zdravni-ka v zdravstvenem domu v Kozjem ali ne), se raje napotijo k zdravniku v Senovo ali na Planino. Skratka - v Kozjem imajo trenutno z zdravnikom objektivne težave, če pa gre za malomarnost, pa čeprav samo zaradi obvestila, pa je potrebno ustrezno ukrepati. Tako ne bo več nepotrebne beganja in čakanja, Kozjani pa bodo lažje dočakali svojo stalno zdrav-nico.

ZDENKA STOPAR

CELJE

POTRJENI DOGOVORI

Na Trgu V. kongresa bo zraslo novo bančno poslopje

Zdaj ni več dilem, kaj s poškodovano stavbo na Trgu petega kongresa v Celju. Dogovori o njeni nadaljnji usodi in delih, ki naj stečejo, so sklenjeni. Želeli bi le to, da bi se jih tudi držali in da bi ne nastajale nove zamude, kajti tudi za zadnji sklep smo porabili veliko časa, glede na prioriteto del, vsekakor preveč. Kritika na račun počasnosti reševanja vprašanja vsekakor ostane.

Na prostoru, kjer je eksplodirala plina močno poškodovana poslopja na Trgu V. kongresa 10, bo zraslo novo bančno poslopje, objekt, ki ga bo zgradila Ljubljanska banka Splošna banka Celje. Tu bo urejenega okoli 5700 kvadratnih metrov poslovnega prostora za banko in tudi za podružnico Dela.

Po razgovoru, ki ga je pred kratkim vodil predsednik Izvršnega sveta celjske ob-

činske skupščine Venčeslav Zalezina s predstavniki vseh zainteresiranih in pristojnih kolektivov, bodo rušitvena dela končana najpozneje do konca letošnjega decembra, medtem ko se bo gradnja novega poslopja pričela marca 1980. leta. (Te datume si kaže zapomniti, opomba pisca!)

Pomembna je tudi odločitev, da bo preselitev vseh strank iz poslopja na Trgu V. kongresa št. 10 opravljena do sredine oktobra in da bodo v tem času rešena tudi nekatera druga vprašanja, ki zadevajo stranke.

Skratka, zadeva okoli poslopja na Trgu V. kongresa 10 je urejena, vse obveznosti napisane. Prav tako odgovornost.

Nekoliko drugače pa je z obnovitvenimi deli v Zagati in na vogalu med Prešernovo in Savinovo ulico. Počasnost! Kolektivi, ki imajo v poslopiju poleg Muzeja revolucije svoje poslovne prostore, so ogorčeni. Ne velja to samo za trgovski kolektiv Mode, ki bo seveda zaradi zavlačevanja obnovitvenih del ob velik prihodek, marveč tudi za druge, za frizerje in mesarje. Zakaj tolikšna počasnost? Vprašanje, ki ga tokrat postavljamo Samoupravni stanovanjski skupnosti! In prosimo tudi za odgovor! Hvala že vnaprej!

M. BOŽIČ

SLOVESNOST V ŠMARTNEM OB PAKI

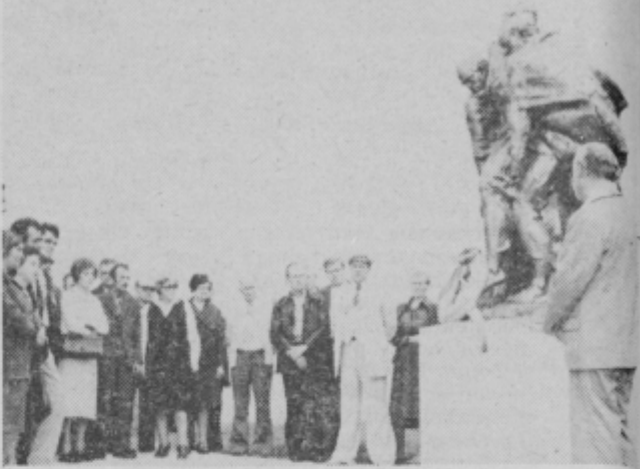
Osrednja prireditev je bila letos ob prazniku občine Velenje v Šmartnem ob Paki. Tu so v soboto odkrili doprsna kipa provoborcema ter udeležencema napada na Šoštanj bratoma Jožetu in Vladu Letonji. Slovesnosti pred osnovno šolo se je udeležilo veliko občanov in gostov, med drugim tudi častni občan velenjske občine Franc Leskošek-Luka. Poleg tega so bile tudi delegacije pobratenih in prijateljskih občin Vrnjačke Banje, Subotice, Splita in Novi Travnik ter delegacija iz Sabadella iz Španije.

O prvoborcih je govoril Albin Vipotnik-Strgar udeleženec prve konference KPS na Čebinah, nato pa izročil kipa v varstvo učencem tamkajšnje osnovne šole. Že dopoldne pa je bila v Velenju slavnostna seja občinske skupščine, kjer so podelili letošnje občinske nagrade in srebrne grbe. Najvišja občinska priznanja srebrni grb so prejeli: akademski slikar Božidar Jakac, alpinist in letošnji himalajec Ivo Kotnik ter prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj, ki je letos slavilo 100-letnico obstoja. Že v petek zvečer pa so podelili dve Kajuhovi nagradi. Prejeli sta ju pisateljica Pavla Rovanova in velenjsko invalidsko društvo.

TONE TAVČAR

V BESEDI IN SLIKI

VELENJE INVALIDI NA GRAŠKI GORI

Na pobudo delovnih invalidov velenjskega rudnika lig-nita so pred desetimi leti ustanovili Društvo invalidov za velenjsko občino, ki je šlo na začetku okoli 80 članov, danes pa jih ima že 1500.

Desetletni jubilej so počastili z zborom na Graški gori, pri spomeniku, delu že pokojnega kiparja Avgusta Avgustinčiča. Ob tej priložnosti so si ogledali tudi spominski muzej Štirinajsti diviziji v neposredni bližini.

V imenu velenjske občine je invalide pozdravil Ljuban Naraks, o delu društva v minulih desetih letih pa je spregovorila predsednica Društva invalidov Lojza Zaleznik.

Na zboru so podelili zaslužnim društvenim članom priznanja Zveze društev invalidov Slovenije, poleg tega so priznanja podelili tudi šestim delovnim kolektivom in ustanovam v občini, ki ves čas z velikim razumevanjem pomagajo društvu in članom pri delu.

Društvo invalidov je za letošnji občinski praznik Velenja, osmi oktober sprejelo tudi občinsko Kajuhovo nagrado.

V. KOJC

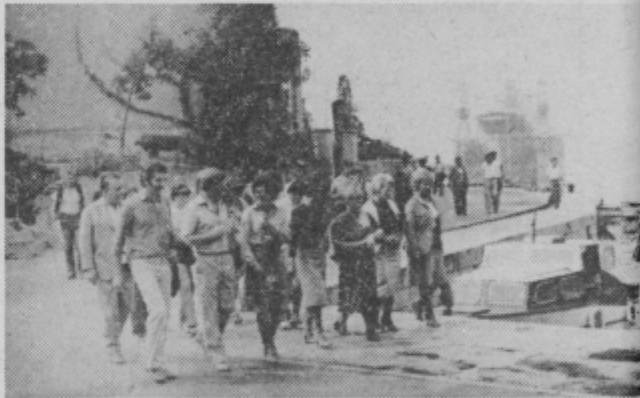
ŠOŠTANJ TELEFONSKA GOVORILNICA

Po večletnem čakanju je Šoštanj končno dobil prvo med-krajevno telefonsko govorilnico. Postavili so jo na zelenico blizu gostišča Kajuhov dom.

Tako so se končno uresničile dolgoletne želje Šoštanjčanov, saj so doslej v nočnih urah lahko telefonirali le iz vratarne Tovarne usnja.

V. KOJC

VELENJE: KRVODAJALCI V KRALJEVICI

Potem, ko so delavci, darovalci krvi iz ladjedelnice v Kraljevici lani obiskali velenjski kolektiv Gorenja, je ostalo vabilo za povratno srečanje neizpolnjeno vse leto.

Ob pomoči Občinskega odbora RK Velenje in s prispevkom ladjedelniškega kolektiva je prišlo pred dnevi do obiska petdesetih krvodajalcev in organizatorjev krvodajalskih akcij iz Gorenja v Kraljevici.

Ogledali so si ladjedelnico, kjer je 1926. leta delal tudi tovariš Tito, zatem gradnjo mostu na otok Krk itd.

Srečanje je minilo v prijetnem tovariškem razpoloženju, ob izmenjavi simboličnih daril in obljubi po nadaljnjem sodelovanju.

JOŽE MIKLAVC

KJE STE, CELJSKI STRELCI?

Na ljubljanskem mestnem strelišču »Rakovnik« bo 27. in 28. oktobra »grmelo« kot za stavo. Skoraj vsi najboljši slovenski strelci se bodo pomerili na X. odprtem prvenstvu LAO (Ljubljanskega armadnega območja) v streljanju s polavtomatsko in avtomatsko puško ter pištolo. Prijavilo se je 27 moških in 13 ženskih ekip, vendar med njimi ne zasledimo niti enega celjskega strelca! Organizatorji se resno sprašujejo, zakaj se Celjani tako slabo odzivajo na tako kvalitetna strelska tekmovanja, kot je odprto prvenstvo LAO.

Sicer pa sta se za množično konkurenco, ki bo streljala 3. in 4. novembra na istem strelišču (prav tako za naslove LAO), prijavi ekipi UJV in ZRVS iz Celja

BOJAN SINIČ

ŽALSKKE KS

NEUREJENA MATERIALNA OSNOVA

V nekaterih KS zavračajo ustanovitve skupnih finančnih služb

Usklajevanje delovnih programov krajevnih skupnosti s programi občinske skupščine in samoupravnimi interesnimi skupnostmi v žalski občini je dobro. Slabše pa so usklajeni programi med krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami. Vzrok za to gre iskati predvsem v odhajanju krajanov iz ene same KS na delo v organizacije združenega dela v več KS v občini ter tudi v več občin. Statut KS je sprejel štirinajst krajevnih skupnosti, štiri še doslej niso posredovale odgovora, medtem ko ga ena ni sprejela. Naloge s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite uresničujejo krajevne skupnosti bolj in-

tenzivno, vendar ne vse z enako prizadevnostjo.

Sodelovanje krajevnih skupnosti z nosilci družbenega in političnega razvoja v občini še vedno ni zadovoljivo. Čeprav si v občini prizadevajo za trajnejši, stabilnejši in celovitejši sistem zagotavljanja materialne osnove za dejavnosti krajevnih skupnosti, pa na tem področju ni opaziti bistvenih izboljšav.

Sredstva, ki jih delovne organizacije prispevajo za dejavnosti krajevnim skupnostim še vedno niso realizirana po sprejetem družbenem dogovoru. Družbenega dogovora o višini prispevka delavcev organizacij združene-ga dela za zadovoljevanje

skupnih potreb KS v tem letu še ni podpisalo 33 delovnih organizacij z območja žalske občine. Sredstva, zagotovljena v proračunu občine in SIS pa realizirajo skladno s planom.

Z ustanovitvijo skupnosti krajevnih skupnosti ne bo nič, saj se krajevne skupno-

sti niso odločile za to obliko povezovanja. Za oblikovanje skupnih finančnih služb KS so pripravljene vsi samoupravni splošni akti, res pa je da nekatere KS ne soglašajo s tem, pa čeprav marsikje ne poslujejo v skladu s pred-pisi.

JANEZ VEDENIK

Še je čas za ogled 13. mednarodne
zlatarske razstave v Pokrajinskem muzeju.
Vsak dan od 9. do 18. ure.

KOT PAJČEVINA RAZPREDENE KURIRSKÉ POTI DOLGE, TIHE, NEVARNE POTI

**Pri Fermetovi domačiji pod Gozdnikom se je zbralo okoli
petdeset partizanskih kurirjev iz vse Štajerske**

Na poti proti kurirski postaji TV-24 S, ki so jo v soboto obiskali domala vsi nekdanji kurirji, so nas po vsej soteski potoka Rečice, od Laškega do same Fermetove domačije, ustavljale patrole z znanim znakom na rokavu: akcija Nič nas ne sme presenetiti je bila v polnem teku, Rečičani niso ničesar hoteli prepustiti slučajno. Kaj da vozimo in kam, so vpraševali. Ali ni morda kaj sumljivega? Saj veste, kako je to, preveriti je treba, razumeli smo, saj smo navsezadnje šli na slavo kurirjev, za katere je presenečenje pomenilo v večini primerov tudi smrt.

Srečali smo jih, kurirje, pri rečiški šoli, v rahlem pršenju, ki je grozilo pokvariti dan, slavo, ko so nekdanji partizanski sli znova obiskali rečiške grupe in kolotače, kjer so pustili ničkoliko ur, prebitih na poti, tja proti Kozjanskemu, Savinjski dolini, Celju, Mrzlici, kjer je domala na slehernem koraku čakalo nanje presenečenje.

Tega ne more nihče pozabiti in ne sme. Rečiška krajevna skupnost jim je podelila domicil, njim, ki so pod šotorskim krilom na majhni jasi nad Fermetovo domačijo čakali na ukaz. Ne bo pozabljeno:

v zahvalo za pozornost so kurirji mladim Rečičanom poklonili razstavo svoje dejavnosti med vojno. Toda na slikah skromne rečiške učilnice je videti le malo. Nikjer nič ne piše o pasteh, ki so pričakovale kurirje na dolgih, tihih, nevarnih poteh, o železnih cestah in Savinji, o ovirah, ki jih je bilo treba premagati in prinesiti pošto na pravo mesto. Pač pa piše na nekem dokumentu tole:

Obkom KPS za Štajersko
Na položaju, dne 9. 7. 1944
Štabu III. rekejnega sektorja

Vprašali boste morda, kakšna naj bi bila vloga TV stanic, ki imajo čisto posebno službo, pri izvajanju mobilizacije. Kurirske stanice so v mnogih predelih Slovenije poleg svoje specialne naloge vršile tudi važno propagandno delo. Marsikje so bili kurirji prvi partizani, ki jih je prebivalstvo v svojem kraju ugledalo. Bili so prvi politični aktivisti na terenih, kjer organizacije OF še niso postavile svoje mreže...

Dušan Bole

V MRZLE VODE ŠAVINJE

Rosenje iz sivine Gozdnika je prineslo dež, ki se je vliil med slovesnostjo na jasi, kjer je bila kurirska postaja TV-24 S. Bilo je očitno, da neljubo kapljanje nikogar ne moti, še najmanj mladi rod, ki se je v precejšnjem številu nagnetel sredi gozda, v širokem vencu okoli novega spomenika padlim, ki ga je v spomin na padle kurirje izdelal pisatelj in kipar Tone Svetina: Govornikove besede, preproste in tople besede nekdanjega komisarja rekejnih postaj za Štajersko Henrika Ribiča-Muka, so bile iskrica, ki je razvnela spomin, vzpodbuda za vrnitev v preteklost, na daljne poti.

Vrnitev z jase, s pesmijo, ki je še donela v srcih, na Fermetovo domačijo, kjer jih je pričakovala mati Fermetova, ki je na pragu brskala iz množice stare znanice, je kot bi trenil prepustila misli neubranljivemu toku spominov.

In koga bi bilo lažje opaziti kot prav komandanta štaba tretjega rekejnega sektorja, ki je bil organizator vseh kurirskih postaj na Štajerskem, Edija Golca-Švigelja. Za glavo višji od množice je

Edi Golc-Švigelj

iskal, iskal. Snidenje po tolikih letih seveda ni kar tako. Švigelj? Švigati? Za kurirja izredna lastnost. Švigelj jo je imel. Saj navsezadnje drugače tudi ni šlo. Razpeljati kurirske vezi vse tja do Dolenjske, Gorenjske, od Save do Prekmurja in Korošcev je gotovo nemala umetnost. Posrečeno partizansko ime.

»Za začetek nekoliko šale, je široko nasmejan, a kaj bi, na takšnih slavnostih so vsi nasmejani, nevarnost, mrz in glad pa pozabljena, dejal Edi Golc. Če niso vtaknili vmes prste Nemci, smo prinesli pošto iz Starih Zag, torej s TV-15 do Dobrovelj v 48 urah. Ni kaj, to se včasih ne zgodi niti v dobi 200 pa 300 in več kilometrov na uro.« Do celja verjetno, če človek

ve, kakšne mačke je Švigelj imel v svoji, za narodno osvobodilno borbo Jugoslavije takrat edinstveni organizaciji: Tone-Gracnerja-Borotina, Henrika Ribiča-Muka, Franca Plankarja-Čička, Ivana Muguja-Marka, Albina Medveda-Branka, Gustija Alaufa... in takšne zavedne slovenske partizanske mamice, kakršna je bila Julka Ferme.

»Prala sem jim, kuhala, pekla kruh. Eh, pranje, kmalu bi me stalo glavo, skimuje z glavo mati Fermetova. Tako je bilo: prala sem perilo, narejeno iz nemških zastav (v sili so bile kar pripravne!), pod hišo pa so se nenadoma pojavili Nemci. Ne vem, kako bi pogledali to pisano perilo. Hitro sem poklicala nekega kurirja, ki je bil v bližini in mu rekla naj brž izgine v gozd, zraven pa naj odnese tudi spodnje perilo. Možakar je ubogal, škap pa je le odložil nekoliko preblizu domačije. Od daleč so Nemci škap zapazili, me pobarali, čemu toliko perila, brskali pa niso. Izgovorila sem se na moža, češ, da je bolan na pljučih in da mora večkrat menjati perilo.«

Takšnih trenutkov je bilo v tej partizanski odisejdi še več. Marsikaj od tega je na svoji koži občutil Albin Medved-Branko iz Velenja, ki je na TV-24 S prišel naravnost iz rudnika Liboje, ker so mu Nemci prišli na sled, da sodeluje s partizani.

»Križaril sem med našo postajo in TV-6 S na drugi strani Savinje proti Jurkloštru. Vmes je bila Savinja in zopno vodovje, ki je v mirnem času še

kar spokojno, je bilo treba nemalokrat preplavati. Kurirsko torbo nad glavo in hajd v valovje, ki je znalo krepko ugrizniti tistega, ki ga je izzval. Drugače ni šlo.

SPOPAD Z ŽELEZNICO IN CESTO

Spodaj na travniku, pod Fermetovo domačijo, je razpredal misli Gusti Alauf, ki je vsak drugi dan v tistem razvnetem času odrinil skupaj z Mejačem ali Ribičem v Rečico, na Golce, Sedraž in Smarjeto. Dolgo je trajalo: dve uri tja, dve nazaj. In ne le to: nekoč je moral za nameček zažgati še šolo v Smarjetu. Takšno je bilo pač povelje.

Pripoved Cepuševga Lada se ni kaj dosti razlikovala od Gustlove. Poln nahrbtnik pošte pa na Šentjedert in v Rimske toplice, da se zdaj spopade in zgrize s cesto, železnico in pretečo Savinjo. Vse to je Lado dobro poznal, tako dobro kot domače hiše, pa ga je vendarle nekoč skorajda spravilo na sila tanek led. Zagodel mu jo je čas in je pač zamudil običajni urnik. Skupaj s Flisovim Tončkom sta poslušala cviljenje svinčenk iz nemškega orožja nad svojimi glavami. Izvlekla pa sta se le in krenila proti Gornjemu gradu. Pošta je bila rešena, ukaz izpolnjen, čast partizanskega kurirja neomadeževana.

In tako so fantje predli in nizali spomine, vezali rdečo nit, ki je prinesla svobodo in bili nadvse zadovoljni.

M. S.

Pred petintridesetimi leti sta se na Razborju nad Velunjskim grabnom zgrabila z Nemci Tomšičeva brigada in tretji bataljon vzhodno koroškega odreda in razplamenel se je boj, za katerega menijo borci obeh enot, da mu ni bilo para do takrat na Štajerskem, vsaj tistih ne, v katerih sta sodelovali obe enoti, če izvezamemo borbe na pohodu XIV. udarne divizije.

Po petintridesetih letih se je Miha Petan-Brico iz Celja skupaj z Lojzetom Slemenikom-Zvonetom iz Slovenjgradca znova podal na to pot. Koračili smo po slemenih in obronkih, preganjali razborsko sivino, se spogledovali z neskončnimi globačami in redkimi kmetijami in skušali doumeti vse tisto, kar je takrat dooločalo utrip v teh rebreh.

Semkaj smo prišli iz čisto določenega razloga: zamikala nas je nekoliko nejasna vloga tretjega bataljona vzhodno koroškega odreda v teh bojih, ki ga je vse do razborske bitke pa tudi med njo vodil Brico. Dokumenti, ki govorijo o tem spopadu, so namreč vse preveč skopi pa tudi nekoliko netočni. Pobrskali smo po virih: večina navaja, da se je na Razborju tolkla Tomšičeva brigada in vzhodno koroškega odreda, oziroma njegovega tretjega bataljona sploh ne omenjajo. Drugi spet se za hip ustavljajo ob tretjem bataljonu Koroškega odreda.

KJE STE BILI, KOROŠCI?

»Pred borbo na Razborju, je skušal razvozlati partizanski gordijski vo-

SPOPAD NA RAZBORJU 6. OKTOBRA 1944

KANONADA IZ ŠOŠTANJA

Ena najtežjih preizkušenj Tomšičevcev in Korošcev

zel Miha Petan v neposredni bližini bojev, pri Triplatovi domačiji, od koder smo lahko videli prav vse, kar je bilo pomembno za razplet tistega usodnega 6. oktobra 1944: globače, ozko tesen, pot iz Suhega dola in Molakov vrh pa Prevolnikovo kmetijo ali Veliko hišo, kot so ji rekli partizani, smo bili še enoten vzhodno koroški odred. Razformirali so nas z ukazom Glavnega štaba Slovenije dne 12. 9. 1944, dva dni po bitki na Razborju. Skupaj s prvim in tretjim bataljonom vzhodno koroškega odreda sem odšel proti omenjeni vasi, da bi borce priključili k enotam četrte operativne cone, oziroma Štirinajsti diviziji. Do tega pa vsaj dva dni ni prišlo, ker nas je zajela borba na Razborju.

To je naposled postalo jasno: na Razborju se je tistega usodnega dne, domačini mu še danes pravijo razborski črni petek, poleg Tomšičeve brigade, boril tudi tretji bataljon vzhodno koroškega odreda, ki mu je načeloval Miha Petan-Brico. Za tako težko borbo je to še posebej važno.

Kaj se je tistihdob pravzaprav dogajalo po slemenih od Razborja do kmetov Prevolnika, Triplata, vse do ceste Črna-Suhi dol?

Navsezgodaj je treščilo, med četrto in peto uro. Nemci so s topovi iz Šoštanja obstreljevalci Razbor. Hitro smo se razmestili po položajih. Meni je štab Tomšičeve brigade dal na skrb obrambo boka pa tudi hrbita brigade.

Odšli smo proti Prevolniku, Veliki hiši, od tod naprej pa je bilo treba držati položaje vse do Triplata in ceste proti Črni na Koroškem. Okoli devete ure se je pekel premaknil iz Razborja k nam. Nemci, ki so prišli po grabnu, koder se vije suhodolska cesta, so naleteli na zasedo mojega bataljona, to pa je bil za nas tudi začetek celodnevne borbe in izpolnitev ukaza: umika ni.

Ni preostalo drugega, kot da se tolčemo, medtem ko so se Tomšičevci umikali preko Molakovega vrha. Vmes so prišli še Nemci od Velike hiše in šele v mraku smo se lahko umaknili tudi mi. Premaknili smo se čez suhodolsko cesto proti kmetu Staremu, Vernšku na Pleševcu, od tam pa k Tončki (Knez). Čez dva dni so nas razformirali in dodelili Bračičevi brigadi.

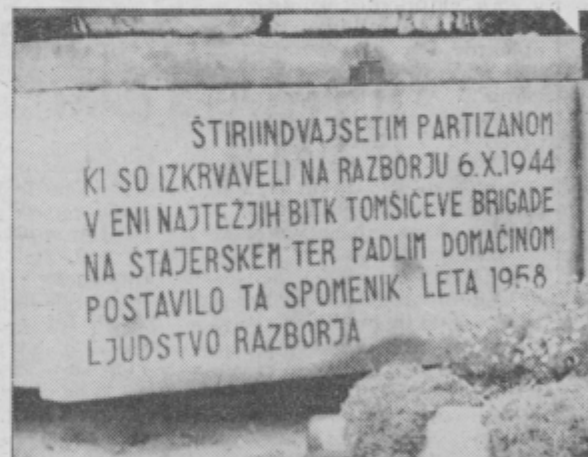
Miha Petan je po bitki na Razborju odšel kot komandant v tretji bataljon Bračičeve brigade, z njim pa za komisarja še nekda-

nji komisar tretjega bataljona vzhodno koroškega odreda Ivan Sipek-Vanja.

Seveda je razborski sivi dan odkril še marsikatero podrobnost, ki bi sicer ostala zakopana v spominu. O Nemcu, mitraljezu, ki se je prebil domala do štaba Tomšičeve brigade pri Prevolniku, pa se ga je borcem naposled le posrečilo znebiti, o šotoru, kjer je bila nemška radiooddajna in sprejemna postaja, ki je topničarjem v Šoštanju posredovala na moč točne podatke o partizanskih položajih in ki je prav tako odletel v zrak in še to in ono.

Danes je Razbor, vasica, ki ne šteje kaj dosti več kot deset hiš, in še teh je večina raztresenih po okoliških grebenih, iztrgan iz nekdanje toposti, ko se ni dalo nič kaj dosti spremeniti: povezan je z dolino, novo šolo građe na temeljih stare, kaj kmalu pa bodo imeli tudi vodovod. V spomin na eno najtežjih bitk Tomšičevcev na Štajerskem in tretjega bataljona vzhodno koroškega odreda pa je korak ali dva nad cerkvijo ostal žalosten pomnik: kamen, ki sporoča popotniku, da tukaj leži 24 padlih borcev.

M. S.

Nekdanji komandant III. bataljona vzhodno-koroškega odreda, Miha Petan-Brico pojasnjuje domačinu na Razborju, kje se je tolkla njegova enota.

Triplatova domačija pod Molakovim vrhom

Voranceve slavnosti so letos pod pokroviteljstvom Plenuma kulturnih delavcev OF slovenskega naroda od 11. do 13. oktobra. Tako bo že danes dopoldne otvoritev Voranceve bajte na Opreškem vrhu, popoldne bodo odprli obnovljen kulturni dom v Kotljah, zvečer pa bo literarni večer Društva slovenskih književnikov v Kotljah.

Jutri bo na Ravnah otvoritev razstave Sreča-

VORANČEVE SLAVNOSTI

nje z Vorancem in dopoldne zasedanje plenuma, kjer je tema razprave Prežihov Voranc, pisatelj in revolucionar, zvečer pa bo slavnostni koncert in podelitev plakete Prežihov Voranc Plenumu kulturnih delavcev OF.

V soboto dopoldne si bodo gostje ogledali prizorišča zadnjih bojev v II. svetovni vojni na Poljani in spominski muzej II. in III. kongresa SKOJ v Kefrovem mlinu. Ob 11. uri bodo odprli spomenik Prežihovemu Vorancu na Opreškem vrhu, slavnostni govornik bo predsednik RK SZDL Mitja Ričič.

GLEDALIŠKO GOSTOVANJE IZ KRALJEVA

Z NUŠIČEM IN NOVAKOM

Obe veseloigri je zrežiral Aca Kovačević

Prejšnjo soboto so kot gostje OK SZDL, Kulturne skupnosti in ZKO Celje nastopili na odru SLG gledališniki iz Kraljeva. Celjskim gledalcem se je gledališče »14. oktober« predstavilo kar z dvema veseloigramoma domačih ustvarjalcev, s Sumljivo osebo najpomembnejšega srbskega komediografa Branislava Nušića in Gugalnikom sodobnega srbskega avtorja Novaka Novaka. Izbor je omogočil gledalcem srečanje s klasičnim delom iz srbske dramske zakladnice in ob tem s sodobnim »branjem« tega besedila ter s sodobnim komedijskim besedilom brez globljih sporočilnih namer.

Več sporočilne soli je imela v sebi brez dvoma uprizoritev Nušičeve satire o topoumnem birokratizmu in slepem karizizmu. Čeprav je bila Sumljiva oseba napisana že leta 1887, se je izkazalo besedilo tudi v postavitvi Aca Kovačevića izredno živo. Režiser je predvsem poudaril željo birokratov po trdni hierarhični urejenosti sistema, ki bi zagotavljala s svojo trdnostjo tudi možnost napredovanja proti družbenemu vrhu, proti opojni

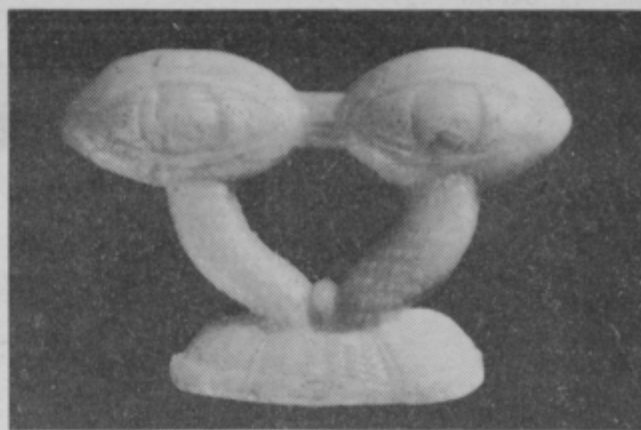
oblasti, in njihovo brezrezervno pripravljenost priklanja v vseh smereh. Pomenljivo oporo je dal igri scenograf Mile Nedeljković, ki je z dvigajočim se krožnim stopniščem in predimenzioniranim prestolom na vrhu jasno označil svet Nušičevih junakov. Kljub temu, da ustvarjalci niso dosledno izpeljali zamisli in je zato predstava kljub živahnim dialogom in hrupni igri prej lebdela kot rasla, pa je bilo to prijetno srečanje z Nušičem v izvirniku.

Ceprav je Novakov Gugalnik besedilo iz našega časa, ki naj bi govorilo o naši sodobnosti, po aktualnosti in globini sporočila Nušičeve komedije niti približno ne dosega. Novak sledi v svojem prvem gledališkem besedilu preizkušeni dramaturgiji »gledališče v stanovanju«, kakor nam ga je nekdanje uspešno ponujala beograjska televizija, le da se v želji po neposrednem odzivu pri gledalcih spušta na spolzka tla banaliziranja naše vsakdanjosti. Dramske osebe in dogodki so skonstruirani, vse zapletanje in razpletanje je samo posnetek videza vsakdanjega življenja, ne da

bi avtor poskusil poglobiti katerokoli od načetih vprašanj. V skladu z malomeščansko željo po nespremenljivosti sveta se tudi tu kljub hrupnemu in živahnemu dogajanju v resnici ne sproži niti eno resnično vprašanje, kaj šele, da bi se kaj bistvenega zgodilo. Seveda se je režiser te praznine besedila zavedal in je zato iskal rešitev v sproščenem, radoživem komedijantstvu, ki se od vsega začetka zaveda nujnosti po zapolnjevanju sporočilnih praznin z igro na neposreden odziv. Da je slednje igralcem uspevalo, priča tudi živahen odziv občinstva med predstavo in lep aplavz ob njenem koncu.

Gostovanje gledališča iz Kraljeva, ki je naletelo na obeh predstavah na naklonjen odnos občinstva, je brez dvoma uspešen prispevek k boljšemu poznavanju med našimi narodi in njihovimi kulturami, še posebej pa je pomembna obogatitev skoraj nične kulturne ponudbe za naše delavce iz drugih republik, ki bi jim morali v prihodnosti pripraviti še več podobnih gostovanj.

SLAVKO PEZDIR

RAZSTAVA ZA OBLJUBNIH ALI PROŠNJIH DAROV

Zaobljubne ali prošnje figure (votive figurice) so verjetno ostanek poganskega žrtvovanja. Prvotno so bile žrtve krvne, vendar so jih sčasoma nadomestili s podobami žrtvenih živali. Figure so različne tako po materialu kot po pomenu. Glede na material so lahko voščene, železne ali lesene. Voščene votivne figure so lahko darovalci kupili na poti v cerkev. Kovinske ali lesene figure pa so prinesli s seboj od doma. Figure se ločijo tudi po pomenu. Kadar je romar prosil zase, je daroval figuro, ki je predstavljala človeka (moško, žensko ali otroško figurico). Če je bil bolan, je daroval figurico tistega dela telesa, ki ga je bolel (roka, noga, želodec itd.). Podoba žabe je posebnost, saj predstavlja žaba simbol ženske plodnosti. S svojim izgledom vzbuja demonški videz, poleg tega pa so ljudje videli velike količine jajčec in po tem sklepali, da je žival zelo plodna. Zato je žaba zaradi svojega videza in drugih lastnosti postala simbol plodnosti.

Votive figure so darovali tudi v primeru zahvale ob ozdravitvi, rešitvi iz posebno težkih situacij itd.

Razstava je odprta v času Zlatarske razstave v Krajinskem muzeju v Celju, to je od 5.–14. 10. 1979, od 9.–12. in od 14.–18. ure.

VLADIMIR ŠLIBAR

KONSERVACIJA IN TEHNIČNA DOKUMENTACIJA KULTURNE DEDIŠČINE V POKRAJINSKEM MUZEJU V CELJU

OBISKOVALČEVIM OČEM SKRITO DELO

Ko je mozaik na novem nosilcu, ga lahko zopet obrnejo (za 180°) in odstranijo s toploto ali s kemikalijami začasni nosilec z lica. Reže, ki so bile napolnjene z mešanico peska in rhodoviola, ki je vodotopen, izperejo z vodo in napolnijo z originalnim (antičnim) vezalcom, kateremu dodajo nekaj umetne smole. Če je potrebno, celoten mozaik retuširajo in previdno spolirajo z ovčjo kožo in voskom, oziroma ga napolnijo s silikonskimi in biogenimi premazi, ki mozaik zaščitijo pred razpadanjem. Tako ima danes mozaik, ki je obdelan z novimi kvalitetnimi materiali, velike prednosti pred klasično obdelanim, težkim in skoraj nepremičnim mozaikom. Nekatere teh prednosti so: enostavno ravnanje pri prenosu in prevozu, lahki nosilni elementi, hitra postavitve ali odstranitve, velika stabilnost, odpornost proti zlomu, večja obstojnost ipd.

FRESKE – OBDELAVA IN PREZENTACIJA

Postopki reševanja in konservacije rimskih fresk na stavbnih ostalinah so drugačni, kot na zidovih ohranjenih stavb. Fragmenti fresk morajo biti predvsem dobro posušeni, kar najbolje dosežemo z 12 urnim sevanjem z infra žarki. Nato barvni namaz fragmenta utrdimo z različnimi raztopinami npr.: 60% raztopino mowilitha 35/73 (polivinilacetat) v etilacetatu. Raztopina ima to lastnost, da se tudi po dolgem ležanju fragmenti ne skrčijo, pa tudi izsušenje ali manjša vlaga na poslikavi ne povzroči nobene škode. Šele tako utrjeni fragmenti so pripravljeni za rekonstrukcijo in nadaljnjo obdelavo.

V prvi fazi se po mizah zložene fragmente direktno sestavlja po lomih, barvnih osnovah ali vzorcih v posamezne skupine. Z licem obrnjenim navzdol se sproti kopirajo

obrisi fragmentov v merilu 1:1 na podložen pavs papir. Skupine fragmentov se lahko tudi fotografirajo v barvni tehniki, slike izrežejo in sestavljajo v skupine kot sestavljenke. Vsi fragmenti in njihove risbe ali fotografije dobijo označbo npr.: 1/20, kar pomeni zaboj 1, fragment 20. V risbi in barvno se nato izdelata celotna rekonstrukcija fresk in prostora, kje so se nekoč nahajale.

Naslednja faza dela obsega izdelavo začasnega nosilca poslikane

PIŠE:
ALOJZ UMEK

6

površine fragmentov fresk. Da bi dosegli veliko stabilnost poslikane strani, zadostuje tkanina iz koprivnih vlaken ali popelin, ki je tanek in čvrst. Na panel ploščo se položi primerna izolacijska folija, ki prepreči lepljenje. Preko plošče se napne oprano platno in nanj prekopi risba fragmentov. Nato se na vsak fragment posebej nanese dve plasti lepila npr. haftkleber B 2126, in se ga natančno vtisne na platno.

Po sušenju se plasti fresko ometov odstranijo, ne da bi se poškodovala poslikava. Lahko se pusti tudi 1/2–2 mm tanka plast glajenca (intonacco). Manjkajoči deli se dopolnijo z originalnimi ostanki ometa, ki se mu doda vezivo. Nato se vse utrdi z dvakratnim premazom istega lepila, ki je redko in ga tanka plast malte močno vsrka. Po približno 12 urnem sušenju postane maltna plast zelo trda in šele sedaj nanjo nanesemo novi nosilec. Ta je lahko sestavljen iz treh delov mowilitha D 025 (54%), 1 dela mowilitha D (50%) in 8 delov vode. Tej mešanici lahko dodamo toliko pe-

ska, da jo lahko še nanašamo z lopatico. Nosilec je debel 1–2 mm, vanj se položi armatura, mokra bombažna tkanina, ki je redko tkana, da ni zračnih mehurjev in se z nosilcem močno veže.

Po treh–štirih dneh, ko se nosilec utrdi, se platno s poslikave otopi, v tem primeru z metilglikolacetatom ali trikloretilenom. Dobro posušeno površino freske se lahko še retušira. Nato jo napnemo na gibljiv lesen okvir, za primer, če bi se freska še širila ali krčila, kar je odvisno od uporabljenega lepila in odstotka vlage v prostoru prezentacije. Po določenem času (ca. eno leto), ko se freska povsem umiri, se jo lahko prenese na lahek in stabilen kovinski okvir.

Tako konservirana freska se prezentira kot muzejski eksponat.

Mimogrede še beseda o hipokavst, ki je bil dokumentiran in je bilo shranjenih le nekaj njegovih sestavnih delov. Beseda izvira iz grškega hypokavstos: kaiein – goreti in hypo – izpod, pod (zemljo). Bistvo sistema je v tem, da s pomočjo kroženja toplega zraka segrevajo tla, tako da se toplota čim bolj izkoristi, dim in strupeni plini pa maksimalno odstranijo iz zraka. Zidano ognjišče se je nahajalo pod nivojem tal, rešetk niso poznali, izgorevanje pa so dosegli z dotokom zraka. Ogret zrak je krožil po posebnih kanalih, pod tlemi ali med zidovi in je prihajal v prostor skozi tubuse (cevi). V tako ogretyh prostorih je bilo zelo prijetno, ker so bila tla topla in bilo je čisto, ker ni bilo onesnaženega zraka.

Različne inačice hipokavsta so našli že iz tretjega tisočletja pred n. št. v Indiji in Babilonu. Pri Rimljanih je bil privilegij bogatašev, navadni ljudje pa so se hodili pozimi gret v parna kopališča. Najbolj znani hipokavsti so v Dioklecianovih in Caracalovih termah, razširjeni pa so bili tudi na severnem območju rimskega imperija o čemer pričajo npr. najdbe v trijski baziliki.

Zal po zaščitnih izkopavanjih pri nas ni bila uresničena ohranitev stavbne ostaline, dragocenega spomenika celjske kulture, to je dela antične hiše s hipokavstom, freskami in mozaikom in situ (na kraju najdbe), ki bi bila lahko vključena v novogradnjo. Le mozaik, ki bo prezentiran kot muzejski eksponat, bo verjetno na zidu v novem gostišču Turška mačka. Nosilec bo iz lahkih materialov in mozaik bo vgrajen tako, da ga bo mogoče, če bi bil ogrožen, enostavno prenesti v kosi tudi drugam. Freske pa bodo razstavljene v muzeju.

II. SREČANJE LITERATOV V CELJU

Zveza kulturnih organizacij Celja, točneje: odbor za literarno dejavnost je pripravil letos že drugo tradicionalno srečanje literatov. Prireditelj sodi v sklop slovenskega srečanja literatov začetnikov, v Celju pa so organizatorji poimenovali prireditelj kar v Srečanje literatov, saj je prvotni naslov neustrezen.

Spored letošnje aktivnosti zajema več prireditev in pomeni gotovo kakovostni premik od lanske prve lastovke.

Že včeraj so se dopoldne ob 11. in popoldne ob 17. uri zbrali v knjižarni mladinske knjige (ki postaja vse bolj resnična kulturna in ne samo trgovska ustanova) sodobni slovenski književniki, predstavniki izvirne slovenske proze in poezije: Tomaž Salamun, Veno Taufer, Peter Božič, Dimitrij Rupel, Marjan Rožanc, Taras Kermavner in urednik Janez Mušič.

Nocoj bo v Pedagoškem šolskem centru literarni večer mladih, jutri pa bo ob 16.30 v knjižnici Edvard Kardelj pogovor o branju in pisanju, ki ga bo vodil ravnatelj knjižnice Ivan Seničar. Istega dne bo zvečer ob 19.30 literarni večer v počastitev 10-letnice literarne revije Obrazi. Dela sodelavcev revije bodo brali igralci SLG Celje v gledališki avli.

JAKI RAZSTAVLJA V KRAGUJEVCU

Zgodovinsko tehniški muzej zavodov Crvena Zastava v Kragujevcu in Narodni muzej v Kragujevcu sta pripravila retrospektivno razstavo del Jožeta Horvata-Jakija. Otvoritev je bila včeraj, razstava pa bo odprta do konca tega meseca. Jaki razstavlja v Kragujevcu 230 svojih del, največ jih je iz lanskega in predlanskega leta, nekatera pa segajo celo v leto 1961. Prav gotovo je to ena večjih razstav likovnih del Jožeta Horvata-Jakija in pomeni v industrijskem Kragujevcu pomemben prispevek k informiranju tistega dela SR Srbije o Jakijevi likovni dejavnosti. Nehote se ob številnih sporočilih, da Jaki razstavlja v mnogih mestih doma in v tujini, postavlja vprašanje: kdaj ga bomo spet po dolgem času lahko videli tudi v celjskem Likovnem salonu.

OB MEDNARODNEM LETU OTROKA

Likovni salon v Celju je pripravil v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem v Celju razstavo, posvečeno mednarodnemu letu otroka in tednu otroka.

Pokrajinski muzej je pripravil izbor grafik in olj, kjer so upodobljeni otroci. To so večinoma starejša dela naših in tujih mojstrov in predstavljajo visoko kakovostno raven v likovnem upodabljanju.

Otvoritev razstave bo jutri ob 18. uri v Likovnem salonu, otvoritveno besedo pa bo imela vsika kustosinja Pokrajinskega muzeja v Celju Milena Miškon.

ŠE O AKCIJI NNNP

NARODNA ZAŠČITA

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Naj bo temeljna naloga v prihodnje

Medtem ko so enote civilne zaštite med vajo pokazale določeno stopnjo izurjenosti za najrazličnejša opravila v primeru elementarnih nesreč in v vojni, je bila v enotah narodne zaštite ta izurjenost manjša. Seveda so tudi razlike od enote do enote, med delovnimi organizacijami in v krajevnih skupnostih.

Vaja NNNP je glede narodne zaštite pokazala malone sto odstotno odzivnost. Zapleti so bili le tam, kjer razporejanje ljudi po sporažurnu med delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi ni bilo vsklajeno. Delo ni bilo vsklajeno, ker na dveh krajih hkrati posamezni ljudje pač niso mogli biti. Zaradi tega je vsklajevanje ena od nalog pri izpopolnjevanju sistema ljudske obrambe in družbene samozastite.

Vaja pa je v vseh občinah, vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih pokazala, da bo treba strokovnemu izpopolnjevanju narodne zaštite posvetiti več pozornosti. Veliko težav je povzročilo že samo dejstvo, da ni bilo na voljo dovolj travkov, s katerimi morajo biti opremljeni vsi pripadniki. Poleg tega so bili pripadniki narodne zaštite premalo usposobljeni za opravljanje svojih nalog, kot so naloge pri varovanju pomembnih objektov, pri nadzorovanju določenega

ga ozemlja, pri pravilnem postopku za legitimiranje neznanih oseb in ne navsezadnje pri obnašanju, ki njim samim zagotavlja določeno stopnjo varnosti.

Problem zase predstavlja tudi neosveščenost tistih občanov, ki vloge in pristojnosti pripadnikov narodne zaštite na konkretni dolžnosti ne upoštevajo. Tudi med vajo NNNP ni manjkalo primerov, ko posamezniki niso upoštevali pooblastil, ki so jih pripadniki NZ imeli in kar je še posebej obsojanja vredno, omalovaževali so

zlasti ženske, ki so bile postavljene na dolžnost.

Med vajo NNNP so na nekaterih področjih zadrževali pripadnike narodne zaštite predolgo časa na njihovih dolžnostih, čeprav je preiskušeno, da sposobnost temeljitega delovanja po določenem času začenja upadati.

V načrtih pripravljenosti bo treba temeljiteje proučiti sisteme varovanja in opravljanje drugih nalog ob predpostavki, da bi v resnih razmerah bilo na voljo manj ljudi, kot jih je bilo tokrat. Treba bo preučiti katere na-

loge bi bile v primeru potrebe in v težjih razmerah naložene narodni zaščiti in katere bi lahko prepustili poostrenemu opazovanju in nadzoru tudi drugim občanom in delovnim ljudem?!

Vsekakor pa so številni primeri pokazali, da je bila vaja NNNP zelo potrebna in koristna, kajti brez praktičnega preiskusa raznih pomanjkljivosti nebi spoznali. Zdaj ko jih poznamo, ne bo težko premostiti vrzeli, kajti akcija NNNP je trajna naloga, ki se z opravljenjo vajo ni končala. JURE KRAŠOVEC

KAJ PA VLOGA VAŠKIH IN ULIČNIH ODBOROV?

Organiziranost SZDL po vaških in uličnih odborih ne izkazuje svojih prednosti samo v miru in v normalnih okoliščinah s tem, da je dogovarjanje in odločanje o najpomembnejših problemih čim bližje krajanom. Tudi v primerih katastrofalnih nesreč, zlasti pa v vojni, bi vaški odbori odigrali zelo pomembno vlogo.

V nekaterih krajevnih skupnostih so med vajo NNNP organizirali vaške odbore kot podaljšano roko odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozastito. Tako so se na primer v KS Marijagradec na kratki seji zbrali predsedniki vaških odborov in se dogovorili, da bodo v vsaki vasi določili človeka, ki bo sodeloval z gospodarsko komisijo, enega, ki bo odgovoren za propagando in razdeljevanje propagandnega gradiva in enega, ki bo organiziral dodatno opazovanje terena in o izsledkih obveščal enoto narodne zaštite. Dogovorili so se za hišo, kjer bi bilo začasno zbirališče otrok, ki bi bili brez varstva in za hišo, kjer bi bila sprejemna postaja za ranjene in za težke bolnike brez domače oskrbe.

Podobno so ravnali tudi v mnogih drugih krajevnih skupnostih na celjskem območju iz enostavne ugotovitve, da bi posamezne komisije pri odborih v krajevni skupnosti težko obvladovali razsežen teren iz enega mesta.

HVALA KOZJANOM ZA KRUHI!

O izvirnem sodelovanju v akciji »Nič nas ne sme presenetiti« prebivalcev v krajevni skupnosti Kozje, ko so za hude čase aktivirali 52 kmečkih peči in napekli 510 kilogramov kruha, smo v prejšnji številki že pisali. V stahu v Kozjem smo nekaj tega kruha tudi videli. In ko smo se tam okoli potikali, so brž zavili ta dobri kmečki kruh in ga poslali novinarjem. Najlepša hvala zanj, bil je resnično okusen, imel pa je eno samo napako – prekmalu ga je zmanjkalo.

Z. S.

KINOKLUB GORENJE IN NNNP

Kino klub Gorenje, ki deluje v okviru doma učencev v Velenju, je bil tudi vključen v vajo NNNP 79. Predvsem so pripravili vse za evakuacijo svojih osnovnih sredstev. Med vajo so hoteli vrteti filme, ki jih je posodil oddelek za ljudsko obrambo, vendar so pri tem doživeli kar zapovrstna presenečenja. Najprej se je pokvarilo vreme, kajti projekcija naj bi bila na prostem, nevsklajeni pa so bili tudi z akcijo splošne zatemnitve. So pa uspeli prikazati filme s protivojno tematiko in drugi dan v nedeljo v kulturnem domu.

Med trajanjem vaje so imeli izredni sestanek, na katerem bi v resnih razmerah razdelili naloge, tokrat pa so ga izkoristili za dopolnitev kratkoročnega in srednjeročnega programa.

BILTEN »NAŠE DELO«

Akcija »Nič nas ne sme presenetiti 79« je v Ljubecni nad vse dobro uspela. Pomeni pa tudi prelomnico za uspešnejše obveščanje v tej krajevni skupnosti. V nedeljo zgodaj jutraj so namreč izdali prvo številko biltena »NAŠE DELO«. Do konca vaje so izdali tri številke.

V tej krajevni skupnosti bodo bilten »NAŠE DELO« izdajali tudi v prihodnje. Želijo si da bi postal bilten stalna oblika obveščanja. Za začetek bodo NAŠE DELO izdajali na dva meseca. Če pa se bo pokazala potreba pa tudi mesečno ali še pogosteje.

M. BRECL

NOVI PROSTOVOLJCI

Zaključek dvodnevne vaje NNNP v Laškem so sklenili zaključiti po partizansko – z mitingom. Pri tem so sicer v glavnem uspeli, niso pa seveda prišli vsi, ki so jih pričakovali, se pravi vsi aktivni udeleženci v vaji. Bil je namreč ravno čas kosila in so se mnogi pripadniki civilne in narodne zaštite zatekli za domača omizja. Nič čudnega, da je nekdo ob tem filozofsko vzdihnil:

»Kje so časi, ko smo na sindikalni občni zbor dobili veliko večino zaposlenih s pol kranjske klobase in steklenico piva!«

Na mitingu pred osnovno šolo je bil krajši kulturni program, zbranim pa je govoril predsednik krajevnih konferenc SZDL Jakob Kolman, ki je med drugim poudaril, da imajo tovrstne akcije in dejavnost korenine v narodno osvobodilni vojni in da je tudi v tem pogledu SZDL verna naslednica Osvobodilne fronte.

Na zaključnem zboru so v vrste prostovoljcev za enote teritorialne obrambe sprejeli večje število mladink in mladincev, kar v tej občini uspešno delajo ob različnih priložnostih že kakšnih deset let. Tokrat je bila najprimernejša v okviru akcije NNNP.

RAZVOJ REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NA CELJSKEM OBMOČJU OD ZAČETKOV DO LETA 1941

Revolucionarnemu vrenju v obdobju 1919–1923 je sledil trenutni zastoj borbeneosti delavcev. V mnogih primerih uspešna mezdna in stavkovna gibanja so po omenjenih letih prenehala. Delodajalci so zopet krojili delovne pogoje po svoje. Izborene kolektivne pogodbe so obležale nedotaknjene v pisarniških predalih kapitalistov.

Potem, ko je bil sprejet Zakon o zaščiti države, je bila komunistična partija avgusta 1921 razpuščena in potisnjena v nelegalnost. V KPJ so divjali frakcijski boji, ni bilo enotnosti glede nacionalnega, sindikalnega in kmečkega vprašanja. Levo usmerjeni delavci so se borili zoper desno frakcijo, ki se je utrdila v vodstvih sindikatov.

Razumljivo je, da sta si v takem položaju obe skupini hoteli zagotoviti svoj vpliv na ljudi z legalnimi oblikami delovanja. Toda takratna policijska oblast je pazila na vse pojave ne le na ilegalne, temveč tudi na legalne dejavnosti delavskega gibanja. Od tod tudi takšna zavarovanja proti vsem možnostim političnega delovanja, ki bi lah-

KULTURNA DEJAVNOST JE BILA SESTAVNI DEL REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA

ko prihajalo in je seveda tudi prišlo do veljave v delu delavskih prosvetnih društev.

Celjski delavci so se že v začetku našega

PIŠE: EMIL LAJH

5

stoletja zbirali v prostorih gostilne »Zeleni travnik«. Ze leta 1909 in 1910 zasledimo v

Celju delavsko telovadno in pevsko društvo »Naprej«, slednjo je gojilo že prve napredne slovenske delavske pesmi.

Leta 1919 je bila ustanovljena v Celju delavska-kulturna organizacija »Svoboda«, ki je imela splošno izobraževalni namen.

Pred tem so v Celju in v okoliških krajih (z izjemo prve svetovne vojne) bila razna delavska društva toda omejena le na lokalne prilike in imela eno ali dve kulturni dejavnosti. V največjem številu so delovala pevska društva, ki so tudi po vojni nadaljevala tradicijo. Na primer: Celjsko pevsko društvo je takoj po vojni delovalo pod vodstvom Jožeta Podrepške, Holcingerja, Borštnerja in drugih. Dolgoletni pevovodja najprej moškega in nato mešanega zbora je bil učitelj Martin Stante, ki je vodil zbor do vključitve društva v »Svobodo« leta 1928.

»Svoboda« si je postavila za cilj, da široko razprede izobraževalno delo. Člani so organizirali številna predavanja, gledališke predstave in proslave. Pospesovali so branje naprednega tiska in revij ter še posebej knjig Cankarjeve družbe.

Poleg moškega pevskega zbora pod vodstvom pevovodje Cirila Preglja, kateri je bil tudi ponos Celja, saj je nastopal v mnogih krajih našega področja, organiziral v Celju festival zborov »Svobode«, kjer so nastopili zbori iz Trbovelj, Hrastnika, Zabukovice, Ljubecne in iz Rogaske Slatine, so leta 1932 ustanovili še ženski pevski zbor, ki je redno sodeloval na prosvetnih večerih in drugih prireditvah. Poleti 1932 je moški pevski zbor skupaj z zbori iz revirjev organiziral veličasten nastop na Mrzlici v okviru društva »Priatelji prirode«.

Tudi v gledališki dejavnosti so bili delavci zelo aktivni in imeli sposobne igralce in režiserje. V letih šestojanuarske diktature, v letih najhujšega terorja so uspeli zaigrati tudi Cankarjeva dela, med njimi »Hlapce«, »Kralj na Betajnovi«, »Hlapec Jernej in njegova pravica«, tudi Tolstojev »Vstajanje« in še mnoga druga dela domačih in tujih avtorjev. Med stalnimi člani dramskega odseka so bili: Peter Stante, Jože Valenčič, Hermina Seničar, Ivan Ošo, Eda Komavli, Mirko Koželj, Slavko Slander, Julka Godnik, Franc Weissbacher, Marica Goršek, Danilo Langus.

Govorni zbor je bil ustanovljen že leta 1929 in ga je vodil kasneje Slavko Slander. Delavska šola je bila organizirana z namenom, da so se delavci seznanili z aktualnimi vprašanji delavske zakonodaje. Ze od ustanovitve »Svobode« je bil zelo aktiven tamburaški zbor. Šahovski odsek so ustanovili leta 1926. Vodili so ga takrat odlični šahisti: Jože Skorjanc, Branko Diehl, Mirko Koželj in Viktor Godnik.

Razen naštetih dejavnosti so v vseh večjih krajih celjskega območja ustanavljali telovadne odseke, plesne šole, organizirali izlete k Celjski koči, na Svetino, Smohor, Mrzlico in na Mozirске planine.

»Svoboda« je s svojo razvejano dejavnostjo bila velika šola delavskega razreda, ki so ga čakale še mnoge borbe, da bi tako lažje ustvaril svoj revolucionarni cilj. Višek je »Svoboda« dosegla leta 1935 7. julija, ko je bil v Celju Zlet vseh »Svobod« Slovenije. Čeprav je izbruh revolucionarne zavesti delavcev, kmetov, žensk in študentov na celjskem Zletu presenetil Pokrajinski komite KPJ za Slovenijo, ki je ocenil kulturno manifestacijo »Svobode« ob njeni petnajstletnici za ugodno priložnost za množično manifestacijo v duhu snujoče se Enotne delavske stranke, ta uspeh seveda ni padel z neba. Bil je plod štiriletnega napore vse partije v Sloveniji od začetkov njene obnove po udarcih šestojanuarske diktature ter uspeh razrednega boja prilagojen takratnim razmeram v Sloveniji. K Zletu se bomo še povrnili. V vladajočih krogih režima je nastal preplah in že 13. julija 1935 so bila društva »Svoboda« s posebnim banskim dekretom prepovedana.

Zlet celjske »Svobode« na Stari grad 1. maja 1929

KONJIŠKI »HLAPON« SPET NA TIRIH!

VČASIH JE IMEL VLAK SVOJO DUŠO

O tem so trdno prepričani Rudolf Bertoncelj, Alojz Jevšenak in Štefan Šurbek, pa vsi ostali, ki so vozili starega dobrega »konjičana«

Dobili smo se, kje bi drugje, ob starem dobrem vlaku »Konjičanu«, ki so ga vrli Konjičani spet obudili v življenju, čeprav bo poslej njegovo edino opravilo, da bo sedanjim in bodočim rodovom pripovedoval o dobrih starih časih. O časih, ko je imel vlak svojo dušo!

Komaj so ga postavili na tire čisto blizu stare železniške trase, že so se spravili nanj šopi otrok iz bližnje šole Dušana Jereba, marsikomu starejših je ob njem zastal korak in najbrž nismo bili edini, ki smo bili priče skrivaj otrti solzi. Solzi spominov, morda solzi minule mladosti...

Tudi mi smo sedli ob dobrem starem vlaku: strojevodja Bertoncelj, vlakovodja Šurbek in kurjač Jevšenak. Spomini so oživeli in drug drugega izirali iz pozabe.

IZGUBLJEN V SNEGU

Začel je Bertoncelj! »Živo se spominjam dogodka iz moje mladosti, o katerem se je še dolgo govorilo. Takrat je vozil lokomotivo od Poljčan preko Konjic do Zreč še moj oče. Bilo je to leta 1928. V hudi zimi in snežnem metežu, mrzaj je bil, da je drevje pokalo, je oče odpeljal vlak proti Poljčanam. Proga tudi ni bila splužena, zato je lokomotiva z veliko težavo rila v sneg proti končni postaji, pa še vleči je morala vlak za sabo.

Pa je očetu le uspelo prisopihati v Poljčane, kjer ga je na postaji ves začuden pričakal prometnik, rekoč: Ja, Bertoncelj, kje imaš pa vlak? Še bolj začudena sta se ozrla nazaj strojevodja in kurjač, saj dejansko vlaka, ki sta ga odpeljala iz Konjic, ni bilo nikjer. Bila sta ga izgubila med potjo v hudem sneženju, ne da bi opazila, kdaj se je utrgal zaradi hudega mraza vlečni drog. No, kakšna dva kilometra od Poljčan so nato le našli »izgubljeni vlak«, zgodba o tem pa je še dolgo krožila med ljudmi.

Bertoncelju in njegovima tovarišema zlepa ne zmanjka takšnih zgodb. Šurbek ne more, da ne bi posebej poudaril: »Veste, mi smo našega »konjičana« vozili ob vsakem vremenu, tudi tedaj, ko na glavnih progah zaradi snega vlaki niso vozili. Zavedali smo se, da pač moramo voziti, saj drugega prevoza ljudi niso imeli. Pa zaradi tega so nas tudi radi imeli. Naš vlak in nas. Znali smo ustreči ljudem in jih včasih tudi počakati. Spominjam se nekoč, da sem velel počakati z odhodom, da se potnica – šolarka do konca obleče, pa čeprav sva morala nato s strojevodjem, noter spraviti dve črni minuti!«

Jevšenak prikimuje: »Oja, ljudje so nas radi imeli. Pa poznali smo se vsi med seboj. Na njive in polja delat so se vozili z nami, nametali v službeni voz vile, grablje in kose, mi smo pa vlak včasih ustavili tudi med postajami. Nekoč naju je s strojevodjem mučila huda žeja. Blizu spodnjih Zreč sva vozila mimo kmeta, ki nama je ponudil

jabolčnika. Nisva mogla zvoziti mimo in sva ustavila le toliko, da sva sprejela vrček pijače. Vrnila pa sva mu ga šele ob povratku. Še danes me možakar včasih pobara, kdaj mi bo spet lahko ponudil med vožnjo pijače.«

Spomini so segli spet nazaj, v čas okrog leta 1924, ko je bila odprta proga iz Konjic v Zreče. Bojda je bilo sila imenitno: godba, okrašena postaja, vlak in še posebej lokomotiva, trlo se je ljudi in veselja, da bo poslej vozil vlak med Zrečami in Konjicami, ni bilo ne konca, ne kraja. Še posebno živo v spominu je Bertonceljev »krst« prve vožnje na premikalki, saj se mu je tisto noč rodil sin.

DOGOVOR S PARTIZANI

Leta 1944 so se fantje z vlaka »dogovorili« s partizani za napad na vlak v Radani vasi. Partizanska akcija naj bi preprečila vožnjo med Konjicami in Zrečami, kompozicijo naj bi iztirili in zažgali. Dogovorili so tudi signal, ki naj bi ga dal strojevodja Bertoncelj za slučaj nevarnosti. Do napada je res prišlo, toda dan prej, kot je bil dogovorjen tako, da smo še prejšnji teden skupaj z Bertonceljem ugotavljali, ali zaradi napake pri obveščanju, ali zaradi konspirativnosti dogovora o napadu. Vsekakor akcija je bila uspešna, iztirjen in zažgan »konjičan« je s svojim kresom oznanjal bližajoči se veliki dan osvoboditve izpod okupatorjevega jarma.

POSKAKUJOČI ZADNJI VAGON

Spet ena izmed neštetihih zgodb o »konjičanu«, ki je imel tudi svoje muhe. Bertoncelj in Šurbek: »Med vožnjo sem opazil, da zadnji vagon nekako čudno poskakuje. Ustavil sem pri priči in vlakovodji povedal, da je vagon verjetno iztiril. Oba sva odšla pogledat, toda vsi vagoni so bili na tirih. Vztrajal sem, da si ogledava tudi pragove nekaj metrov za ustavljenim vlakom, saj me je vlakovodja že sumljivo pogledoval, češ, da bi utegnil imeti privide. No, izkazalo se je, da je bil vagon nekaj časa res iztirjen, med ustavljanjem pa smo zapeljali čez prehod s cesto, kjer se je vagon sam od sebe spet lepo vtiril. Uganka je bila torej pojasnjena!«

POBEGLI VLAK

Neko močno vetrovno jutro so bili na postaji Konjice vsi službojoči železničarji hudo začudeni, še posebno posadka lokomotive. Vlaka namreč ni bilo nikjer. In tudi to uganko so kmalu razvozljali. Prejšnji večer ga zavirač ni zavrl, močan veter je vlak premaknil z mesta, zaradi rahlega padca proge pa potem ni bilo treba vanj preveč pihati, da je zlahka ušel sem po progi. Šele, ko so »pobegli« vlak ulovili, so ga spet lahko napolnili s potniki.

ZADNJI PISK »KONJIČANA«

Bertoncelj ga je zadnji odpeljal proti Poljčanam, tako mešano potniško-tovorno kompozicijo, kot tovorno. Takole je pripovedoval: »Zadnje vožnje ne bom nikoli pozabil. Od Zreč do Poljčan so ljudje stali ob progi, mnogi so jokali, nam mahali, lokomotiva je nadvse žalostno piskala svoj poslednji pozdrav, kot bi se sama jokala... Res je bilo vse skupaj precej žalostno. Da, konec aprila 1962. leta je bilo to. V Poljčanah smo se za vselej poslovili od našega »konjičana«, ga pošteno tudi zalili, kot se spodobi za takšen dogodek, družino pa so nam delali nekateri znani konjiški trgovci s konji. Ko so zvedeli za našo usodo, da celo prevoza domov v Konjice nimamo, so nam radi posodi-

li konje, s katerimi smo potem vsi še v železničarskih uniformah prijahali v Konjice. Bila je to res smešna slika, nas železničarjev na konjih. Pa po svoji tudi žalostna.«

V živahnem, pa tudi melanholije polnem pomenku smo zapustili tri dobre stare tovariše s konjiškega »hlapona«, še posebno veseli, da je do srečanja prišlo med njimi zaradi nas, se pravi, točneje, zaradi vas, dragi bralci, ki smo vam želeli v ihti sedanjega časa ponuditi nekaj lepih, dobrih, starih spominov na »konjičana«, na vlak, ki je imel svojo dušo.

BESEDILO: MITJA UMNİK

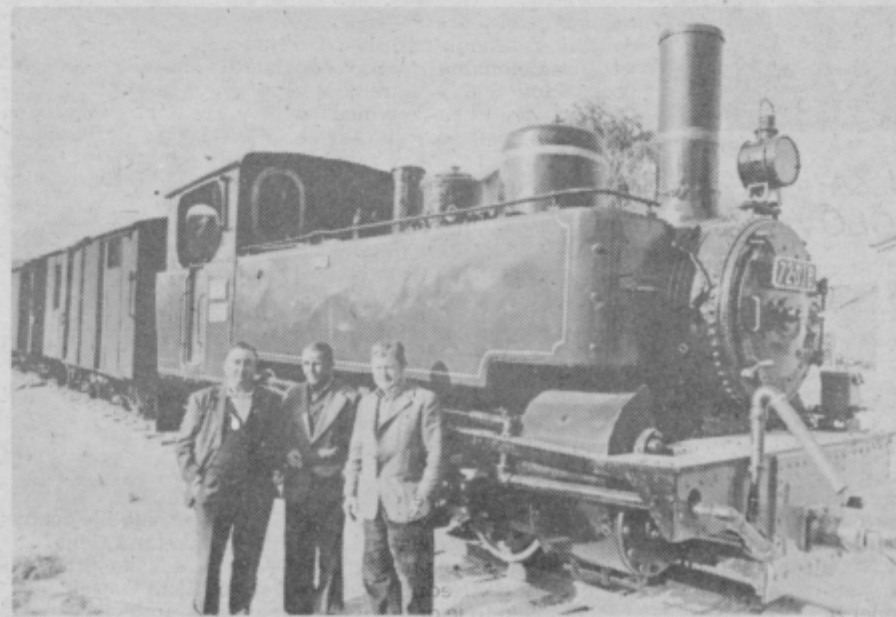
SLIKE: DRAGO MEDVED

Ponosna drža – da se ve, kdo je vlakovodja Štefan Šurbek

Spet na starih delovnih mestih: kurjač in strojevodja – par, brez katerega ne bi šlo.

V najboljši družbi – od leve proti desni: Štefan Šurbek, Rudolf Bertoncelj in Alojz Jevšenak.

Slab začetek in dober konec, bi lahko zaključili tole pisanje, pa je bolj prav, če rečemo: slab začetek, potem pa ves čas vse v redu in seveda tudi konec. V soboto zjutraj, predno se nismo dobili z našimi zvestimi poslušalci, smo bili zares slabe volje. Deževalo je kot iz ška-fa in nič kaj ni kazalo, da bi se vremena Krajncem zjasnila. Res se niso, vendar to ni vplivalo na voljo udeležencev izleta, ki smo ga skupaj s celjsko poslovalnico TTG pripravili za poslušalce radia Celje, ki je septembra slavil 25-letnico. Ni, da bi se hvalili, kakšni organizatorji smo, toda prepričani smo, da se je vsakdo z nami dobro počutil na Pungartu na slovenjegraškem Pohorju. To navsezadnje potrjujejo tudi pisma, ki sedaj prihajajo v naše uredništvo in to so potrjevali dobrovoljni obrazi sobotnih izletnikov.

Poleg tega, da nam je ponagajalo vreme, smo imeli malce smole tudi s tem, ker s sabo nismo imeli žive »muzike«. Vsaj tako smo mislili na začetku, pa se je potem naš kasetofon s posnetki Avsenikovega in Terlavovega ansambla kar izkazal.

DOBRA VOLJA JE NAJBOLJA!

Plesali smo, da je bilo veselje! Se druge goste v koči na Pungartu smo razvneli in dobre volje so se

nam pridružili. Seveda ni šlo tudi brez nagradnih zabavnih iger, veselega prepevanja in pripovedo-

vanja šal. Upamo si trditi, da je bilo prijetno zares za vsakega udeleženca. Počutili smo se kot ena družina, pa čeprav so bile zastopane tako rekoč vse generacije. Udeležence izleta sta na Pohorju pozdravila tudi direktor celjskega TTG Milan Grželj in direktor Novega tednika in radia Celja Avgust Ribič.

Skoraj devet ur smo bili v planinskem domu. Zunaj je bilo megleno kot le kaj, deževalo je in hladno je bilo, tako da smo bili prikrasani za marsikaj, dolgočasno pa ni bilo niti za trenutek. Celo prehitro je prišla ura slovesa. Poslovali smo se, kot da smo prijatelji že dolgo vrsto let. Toda, saj smo?! Še naprej se bomo po svojih močeh trudili, da bi bilo v sporedu celjskega Radia zares za vsakogar nekaj in da bomo še naprej ostali družina iskrenih prijateljev. Velja?

Pa na svidenje na prihodnjem izletu!

JANEZ VEDENIK

Tudi na teh posnetkih se vidi, da dobre volje ni manjkalo. Verjetno najbolj srečen udeleženec pa je bil Ivan Strmole iz Celja, ki je v četrtkovni številki NT med izžrebanci videl tudi svoje ime. In prav ta dan je imel rojstni dan. Povedal je, da mu je bilo to najlepše darilo. Je potem kaj čudnega, če smo mu nazdravili?

GORENJE

4. RAZSTAVA VZORCEV

Na otvoritvi tudi Franc Leskošek-Luka

Ob prazniku občine Velenje so 8. oktobra v Rdeči dvorani v Velenju odprli četrto tradicionalno razstavo proizvodov SOZD Gorenje. Ob otvoritvi, ki se jo je med številnimi gosti udeležil tudi član sveta federacije Franc Leskošek-Luka, je generalni direktor Ivan Atelšek naglasil v priložnostnem govoru, da želijo s srečanjem poslovnih partnerjev v Velenju prikazati hotenja vseh, ki sode-

lujejo v reprodukcijski celoti.

Na razstavi v Rdeči dvorani lahko vidimo okrog deset-tisoč vzorcev izdelkov, polizdelkov, sistemov, sklopov, ki predstavljajo programsko usmeritev Gorenja za dom, za družbeni standard in za industrijo.

Letošnja razstava se znova ponaša z vrsto novosti v proizvodnem programu SOZD Gorenja za 1980 leto. Tu je

predvsem prisotna težnja za varčevanje z energijo v paleti bele tehnike. Posebnost so hladilniki, pralni stroji in štedilniki, medtem, ko se SOZD Gorenje predstavlja z računalniško opremo ameriške tvrdke BURROUGHS, kot so povedali predstavniki Gorenja na tiskovni konferenci, bodo že v naslednjem letu ponudili računalnike na domačem trgu - za dinarska sredstva.

Ob tej priliki pa so na sejmu bili sklenjeni tudi že prvi dogovori za naslednje leto. Tako so med drugimi podpisali dogovor tudi predstavniki trgovske hiše MERCATOR Ljubljana, sklenili so dogovore nekateri dobavitelji (EMI Poljane, MARLES Maribor in drugi). Na hišnem sejmu Gorenja bo letos sodelovalo okrog 5000 poslovnih ljudi, od tega kar nad tisoč iz tujine.

Razstava bo odprta do 22. oktobra 1979.

M. B.

HINKO JERCIC

PLAKETE CELJA ZA ZLATARJE

Kot vsako leto, je celjska Občinska skupščina oziroma Izvršni svet tudi letos nagradila izdelovalce najboljše ocenjenih eksponatov na zlatarski razstavi s plaketami Celja.

Na slavnosti, v ponedeljek zvečer, je celjska priznanja podelil podpredsednik Izvršnega sveta, Risto Gajšek.

Zlato plaketo je dobil Spanec Joaquin Capdevila Gaya za srebrno brošo, srebrno plaketo Zlatarne Celje, TOZD Zlatarna Celje za komplet zapestnice in prstana iz platine, bronasto pa prav tako Zlatarne Celje, TOZD Zlatarna Celje za brošo iz rumenega in belega zlata.

MLADI PIŠEJO

Tudi tokrat ste bili pridni. Kar dosti prispevkov se je nabralo na urednikovi mizi. Upajmo in želimo, da bodo prvi zgledi spodbudili tudi druge in da se boste pričeli oglašati še z drugih šol. Pišite o svojem delu in življenju, pišite tudi o delu in dogajanjih v vašem kraju, vasi. Preglejte zadnji Novi tednik in rubriko za vas, pa boste videli, kako smo iz Stranic dobili zapis o delu gasilskega društva. Tako bi se lahko lotili tudi dejavnosti prosvetnega društva. Kako pa je z vašim odnosom do starejših? Ali jim pomagate pri hišnih delih, pri nakupih v trgovini? Skratka, dovolj priložnosti za pisanje.

UREDNIŠTVO

V NOvem RAZREDU

Letos bo moja mamica učila v popoldanski izmeni. Tudi jaz sem se odločila za to izmeno, sicer bi bila vedno sama doma.

Zelo sem vesela, da lahko zjutraj še malo poležim. Zvečer napišem nalogo, dopoldan pa se učim in pomagam mamici. Kmalu mine dopoldan. Po kosilu grem v šolo.

Spočetka je bilo bolj nerodno, saj se je vse spremenilo. Dobili smo že prve ocene, ki so nekatere razveselile, druge pa razočarale.

Ko zazvoni šolski zvonec in zdravimo na dvorišče, vedno opazujem novi prizidek naše šole, ki se hitro razvija. V njem bo veliko učilnic in drugih prostorov. Komaj čakamo, da bo ta del šole končan, ker bomo lahko imeli vsi učenci pouk v isti izmeni.

Zelim, da bi vsi v našem razredu dobro izdelali. Le tako bomo koristili domovini.

KARMEN BREGAR,
6. c - os. šola Laško

NA OSVOBOJENEM OZEMLJU

Imeli smo pionirsko konferenco, in ker je prav tisti dan bila tudi akcija NNNP, smo morali šolo zapustiti.

Ko so nas kurirji obvestili, da bo konferenca na osvobojenem ozemlju, smo brž krenili. Dež je rosil in trava je bila mokra. V skupini smo se bližali kmetu Bečniku v Križevcu. Tam naš je ustavil stražar. Ko sta kurirja povedala geslo, smo lahko šli naprej.

Pri vratih hiše nas je pričakala ljubezniva gospodinja in nas povabila v hišo. Posedli smo okrog velike kmečke mize. Bilo nas je osemnajst. Vabilu se je odzval tudi borec in internanec Ivan Tinče.

Pričeli smo z delom. Najprej smo ocenili delo v minulem letu, nato pa smo se pogovorili o novih nalogah. Izvolili smo tudi člane novega pionirskega sveta. Potem smo še slišali poročilo o delu pionirske hranilnice. Pogovorili smo se o krožkih in drugem. Delegat Zveze borcev pa nam je spregovoril o težkem boju za svobodo in pohvalil naše delo.

Nato so nam postregli z vročim čajem in dišečo domačo potico. Zlezli smo na krušno peč in se pogovarjali.

Nič več nas nista motila dež in megla, kajti bili smo zadovoljni zaradi dobro opravljene naloge.

JASMINA BORNŠEK,
3. r. Stranice

UREDNIK: Draga Jasmina, lepo si napisala, samo tega ne razumem, zakaj nisi zapisala, kdo bo vodil letos vaš pionirski svet. Saj ste ga vendar izvolili na osvobojenem ozemlju in imen zatorej ni treba skrivati. Prav je, da bi tudi drugi vedeli, kdo so glavni delavci v pionirskem svetu!

NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU

Osmošolci naše šole gredo vsako leto na zagrebški velesejem. Ker smo pred kratkim stopili v osmi razred, smo se tudi mi podali na pot.

Tako smo se v meglenem jutru zbrali na železniški postaji. Pot do Zagreba je trajala približno uro in pol. Z železniške postaje smo odšli na avtobusno, odkoder smo se potem peljali do velesejma.

Za ogled sejma nam je bilo določenih pet ur. To je bilo zelo malo glede na štirideset paviljonov, velikih kot manjša šola. Zanimivi so bili predvsem izdelki, razstavljeni v indijskem in kitajskem paviljonu. Ugotovili smo, da tudi naša tehnika napreduje, saj ne zaostaja za drugimi državami. Zlasti smo bili veseli, če smo videli izdelke iz našega Laškega.

V halah drugih držav so na filmskih platnih prikazovali njihovo vsakdanje življenje.

Ura je bila kmalu pol štirih in treba je bilo začeti iskati izhod. Tu smo morali počakati nekaj zamudnikov, ki niso takoj našli izhoda.

Ko smo prispeli v Laško, se je že začelo mračiti. Vzeti je bilo treba pot pod noge. Domov smo se vrnili utrujeni, vendar polni zanimivih vtisov.

BERNARDA FLANDER,
8. d. Laško

V AKCIJI NNNP

V naši krajevni skupnosti je bila akcija NNNP na Dan pionirjev. Ker smo v šoli predvidevali značni napad, smo se pripravljali, da jo zapustimo.

Ob desetih dopoldne je zvonec trikrat zazvonil. Planili smo k vratom, se hitro obuli in oblekli. Nekateri učenci so v naglici pozabili jopice. Zunaj smo se zbrali v vrsto. Spremljali so nas učitelji in člani Narodne zaščite. Pridružila se nam je še ekipa Rdečega križa. Tudi mi smo imeli svojo ekipo podmladka RK.

Odpravili smo se proti gozdu. Na križpotju smo se razdelili v dve skupini. Ena je odšla k bližnjemu kmetu pod kozolec, druga pa še naprej skozi gozd k drugemu kmetu. Tako smo si postavili stražo. Prišli so kurirji, ki so prinesli vabilo za pionirsko konferenco.

Po končani nevarnosti smo odšli domov. Medtem so bili na delu taborniki, ki so na zidove, drevesa in plotove pritrdili več lepakov z gesli.

Po končani akciji smo imeli na igrišču miting, na katerem so nastopili pionirji vseh razredov.

MATEJA FIJAVŽ,
3. r. Stranice

KRI ZA SOČLOVEKA

Rudi Stante je kot skladišnik zaposlen v veleblagovnici Tkanine več kot petnajst let. In ni samo skladiščnik, je tudi vnet krvodajalec, saj je doslej daroval svojo kri za sočloveka že petinpetdesetkrat.

»Za pot krvodajalca, za človekoljubno dejanje, sem se odločil že v mladih letih. Ponosen sem nanjo. No, doslej sem dal kri že petinpetdesetkrat in sprejel za to vrsto priznanj, med njimi tudi zlati znak!«

Priznanje, komur gre!
J. G.

OBČANI KONJIŠKE OBČINE PRAZNUJEJO

NAJVEČ VELJA DELO LASTNIH ROK

Dinamičen razvoj konjiškega gospodarstva daje v zadnjih letih vse boljšo osnovo tudi za razvoj mnogih krajevnih skupnosti. Uspešno izglasovani samoprисpevki in njihovo uresničevanje kakovostno dopolnjuje to osnovo, zato je v občini Slovenske Konjice mogoče govoriti o hitri izgradnji mnogih objektov družbenega standarda, to pa pomeni izrazito izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev konjiškega delovnega človeka in občana.

Občina letos zaključuje drugo leto uresničevanja petletnega referendumskega programa, v mnogih krajih so občani v sodelovanju z delovnimi organizacijami zbrali dodatna sredstva, da si temeljiteje uredijo svoje življenjsko okolje. Delovna pobuda občanov v mnogih krajevnih skupnostih povzroča celo prekoračitev zastavljenih načrtov, vsekakor pa zagotavlja povsod, v vseh dvaindvajsetih krajevnih skupnostih občine Slovenske Konjice, da bodo programi dosledno uresničeni.

V svojem vsakodnevem delovnem in življenjskem hitenju skozi čas, se skoraj premalokrat ustavimo vsaj za toliko časa, da pregledamo svoje delovne uspehe in rezultate. Če bi se ustavili, potem bi bili začudeni, koliko smo že naredili, kaj vse smo zgradili. Morda je naš praznik prav zato, da se ozremo na prehojeno pot!

Slovenske Konjice so dobile vrsto novih in urejenih semaforiziranih križišč. Eno tak prikazuje naš posnetek.

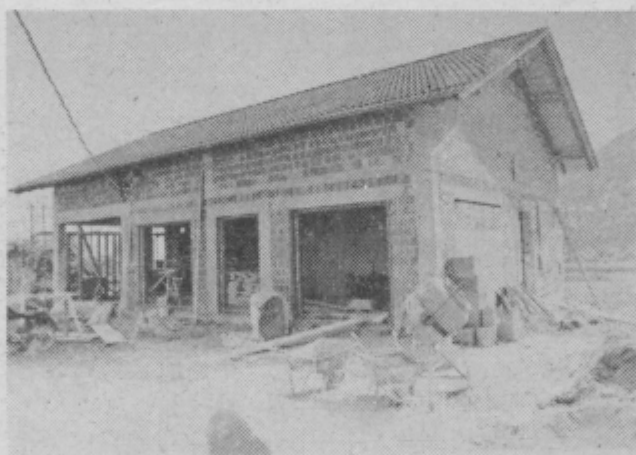
Na vidnem in komunikacijskem mestu je v Slovenskih Konjicah zrasel poslovno stanovanjski objekt, v ospredju pa je v okras kraju nova avtobusna postaja.

Novo poslopje Kmetijske zadruge Slovenske Konjice. Ob njej bo na slavnostno urejenem prostoru tudi proslava ob letošnjem občinskem prazniku, v soboto, 13. oktobra.

Prijetno jesensko sonce je sprejelo pod svoje okrilje predvsem učence, ki so v Ločah opoldne čakali na avtobus.

V Tepanju so si že dolgo želeli trgovino. Zdaj jo bodo imeli, čeprav gradnja počasi napreduje.

Na Skomarju, slikoviti vasi na Pohorju, rojstnem kraju ljudskega pesnika Jurija Vodovnika so obnovili podružnično šolo.

V Zrečah imajo lep in sodobno urejen vrtec. To je tudi eden od simbolov hitro se razvijajoče Dobrave, kjer rastejo stanovanjski bloki, kopališče in hotel. Kmalu se jim bo pridružilo veliko športno igrišče in blagovnica Emona.

Zreče: kraj, ki je simbol napredka. Posnetek prikazuje šolo z novim prizidkom in telovadnico. Urejeno okolje tudi priča o zreški Formi vivi in sploh skrbi, da bi kraj dobil kar najlepšo podobo.

OBČANI KONJIŠKE OBČINE PRAZNUJEJO

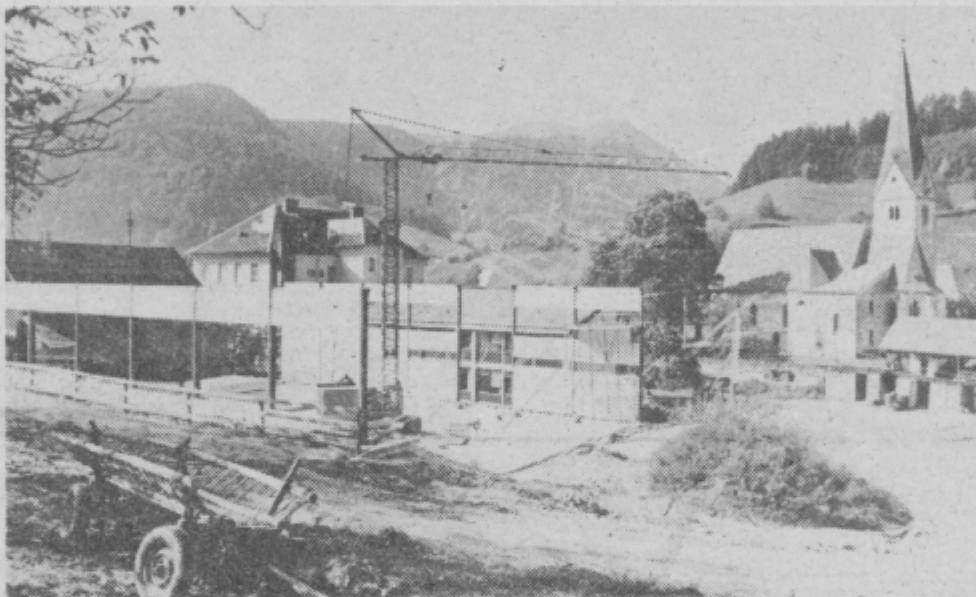
Resnik na Pohorju. Idilična vasica, kjer vsakdo najde obilico naravnih lepot, svežega zraka in tudi zametke kmečkega turizma. Domačini pa se trenutno ubadajo z največjima problemoma: vodo in cestami.

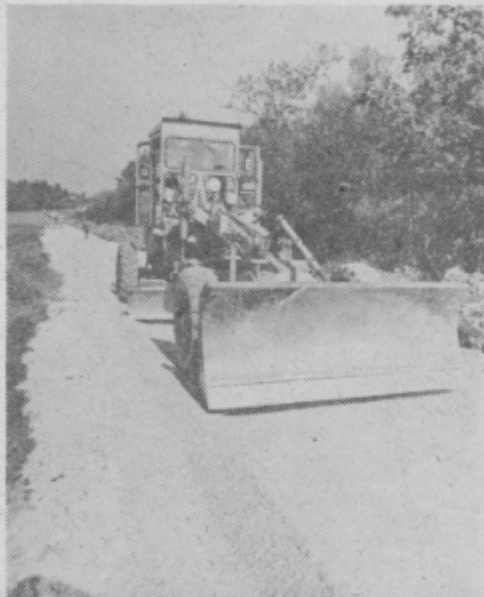
Iz Zreč vodi lepa, nova in urejena cesta v Bezino in od nje dalje proti Oplotnici. To je nova vez s krajem, odkoder prihajajo novi zaposleni po svoj kos kruha v industrijske Zreče.

Tale lepa vodovodna cev bo povezovala nov vodovod, ki ga gradijo iz Lipoglav v Loče.

V Vitanju gradijo ob osnovni šoli še telovadnico. Povsem odveč je širša razlaga pomena tega objekta v kraju, kjer bodo vsi lahko našli v novi telovadnici mesto za rekreacijo, otroci pa ustrezno okolje za načrtno telesno vzgojo.

Takole pa nastaja nova asfaltirana cesta iz Loč v Kravjek

Na posnetku sta dom družbenopolitičnih organizacij in obnovljena šola v Tepanju. To pa ni edina pridobitev v tej krajevni skupnosti. Krajanje se pravkar ukvarjajo s kanalizacijo v samem naselju.

Stranice-Vitanje: cesta je vedno bolj široka, nekaj asfalta iz Vitanja je že na cesti, pravkar pa potekajo dela na ostalem odseku.

Nova, oziroma obnovljena vez med Vitanjem in Zrečami. To je cesta preko Prevalj in povezuje oba kraja v konjiški občini, ki vsak po svoje dohitevata razvitost.

V Ličenco iz smeri Jerneja vodi asfaltirana cesta. Ta lepota je sicer še osamljena med ostalimi makadamskimi cestami, pa vendar pomeni svetlega znanilca napredka.

ZGORNJA AVSTRIJA

LEPOTA PRINAŠA DENAR

Urejenost razvoja kmečkega turizma

Majhni kmetje imajo velike težave. To je stara reč. Kmetija je dovolj velika, da ti daje kos kruha. A ta kos je pretanek. Da si ga izboljšaš, se moraš ukvarjati še z dodatnim delom. Tako dodatno zaposlitev in dodatni vir zaslužba predstavlja kmečki turizem.

Ne more se vsak kmet ukvarjati s turizmom. Za to mora imeti tako imenovane objektivne možnosti. Pokrajina, v kateri ima kmetijo, mora biti lepa in slikovita. Od kmetije morajo voditi poti na razne zanimive točke. Kmetija mora imeti urejene sobe in sanitarije in končno,

dobiti mora možnost, da privabi turiste.

Avstrijski predpisi določajo, da je 10 postelj še šteti kot dodatni zaslužek, ki se obravnava skupaj z zaslužkom kmetije. Kar je več pa mora kmet dejavnost prijaviti kot obrt. Iz tega razloga imajo kmetije po 10 postelj. Če imajo kako več, je pač ne prijavijo. Vendar nima nobena kmetija nad 15 postelj, ne da bi jih prijavila. Obiskali smo kmetijo na Zgornjem Avstrijskem, ki ima eno nadstropje svoje hiše namenjeno turistom. Deset postelj imajo. V vsaki sobi sta po

dve postelji. Vsaka soba ima toplo in mrzlo vodo. Za celo nadstropje je le eno stranišče in ena kopalnica. Kmet daje turistu poleg stanovanja še zajtrk. Vse, kar turisti dobijo, pridelava kmet sam. Kruha po navadi ne pečejo, ampak ga kupijo. Dajejo pa domače mesne izdelke, maslo, smetano, mleko, jabolčnik in žganje. Za stanovanje in zajtrk je bilo letos treba odšteti 68 šilingov dnevno. Če računamo, da zasluži delavec okrog 6500 šilingov, je to nizka cena za stanovanje in zajtrk. Za to ceno bi noben slovenski kmet ne bil pripravljen pospravljati sob in

pomivati posode za tujimi gosti.

Avstrija dobi znaten dohodek od turizma. Tudi od kmečkega.

Na Zgornjem Avstrijskem se dva odstotka kmetij ukvarja s kmečkim turizmom. Od turizma imajo eno četrtino dohodka na kmetiji. Skoraj ena četrtna turističnih zmogljivosti v državi je v rokah kmetov. Na kmetijah je 51% zasebnih ležišč, 49% pa jih imajo razni hotelirji. Na kmetiji preživijo turisti navadno po 14 dni dopusta. Najmanj 90% turistov ostane po 14 dni, nekateri pa celo več.

Kako si kmet lahko uredi kmetijo, da je primerna za turizem? Od države dobi denar, nekaj v obliki kreditov, nekaj malega pa je tudi poklonjenega denarja. Krediti so zelo ugodni, po 2% obrestni meri na dobo 50 let. To je pa tudi pravzaprav poklonjen denar, saj je razvrednotenje denarja vsako leto večje kot 5%.

Mi imamo v hribovitih predelih vse možnosti, da bi se lahko kmetje ukvarjali s turizmom. Manjka pa nam maršikaj. Ne le ceste. Tudi urejene kmetije in domovi. Turiste bi privabljal na isti način, kot delajo to drugod. Preko turističnega urada, ki bi skrbel za reklamo. Avstrijski kmet plača del reklame sam, del pa država. Pokazali so nam cel šop lično urejenih reklamnih brošur, v katerih so naslikani v barvah vsi kmečki domovi pokrajine, ki so pripravljeni sprejeti goste na kmetijo. Taka reklama stane lepe denarje. Je pa tudi vodič za človeka, ki bi rad našel na deželi mir in lepo pešpot. Ravno zato pa daje država denar za reklamne letake in brošure.

Škoda je, da tudi mi ne peljemo kmetov na ogled kmetij k sosedom. Gorenjci naredijo to vsaj enkrat na dve leti, tako so nam zatrjevali naši stanovski tovariši. Tedaj, ko smo se mudili na kmetiji mi, je bilo tam tudi 40 kmetov iz Radovljice. Tem se očitno ni zdelo škoda dati 1500 din, kolikor je veljal tridnevni izlet.

IDA TEPEJ

ROGATEC: SEJEM BIL JE ŽIV

Kdo da več za Lisko, lahko podnaslovimo gornjo fotografijo, ki je nastala v Rogatcu pretekli petek. Tu se na sejmu, vsak prvi petek v mesecu (običaj pa traja še iz predvojnih časov) zberejo kupci, prodajalci in prekupčevalci. Vsi so vedeli povedati, da je zadnje čase napredaj bolj malo živine, vse več pa je kramarstva in kiča. Ker je bilo tudi v petek na sejmu v Rogatcu živine bolj malo, je Liska na fotografiji kmalu izmenjala lastnika. Firbcev seveda ni manjkalo!

Foto: A. STOPAR

MOZIRJE: GOZDOVI POSEBNEGA NAMENA

Na pobudo Biotehnične fakultete v Ljubljani, TOZD za gozdarstvo, je v moziški občini v razpravi predlog pomembnega odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom. Gre za zaščito nekaterih gozdov, oziroma njihovih predelov, ki naj bodo namenjeni za znanstveno raziskovalno delo, za spoznavanje naravnih zakonitosti v življenju gozda in seveda za uporabo teh raziskovalnih spoznanj za boljše in bolj napredno gospodarjenje z gozdovi. Seveda pa naj bi bil v tej zaščiti določenih gozdov tudi zametek nastajanja novih pragozdov v Sloveniji.

Razumljiva je težnja, da naj bi z gozdovi gospodarili tako, da bi trajno dajali čim več dobrega lesa, hkrati pa naj bi bili zaščiti v prostoru, v katerem živimo in delamo.

Po predlogu bodo ti gozdovi, v moziški občini gre za okoli deset primerov predvsem v gornjem predelu doline, ostali v upravljanju in vzdrževanju Gozdnega gospodarstva Nazarje. Seveda pa bo gospodarjenje v njih teklo v skladu z zakonom in navodili Biotehniške fakultete v Ljubljani, Institutom za gozdno in lesno gospodarstvo.

V teh gozdovih bodo tudi zaradi zaščite živalskega sveta prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakor koli spremenile obstoječe stanje ali vplivale na nemoten oziroma naravni razvoj gozda.

Gre torej za uveljavitev in proglasitev gozdov s posebnim namenom, da bi v njih na primeren način urejali vodni režim, da bi služili kot čistilec zraka in ga bogatili s kisikom, nadalje naj bi blazili vetrovnost, nudili zatočišče živalskemu svetu, bili tudi učinkovit operacijski prostor v primeru obrambe domovine, hkrati pa rezerva v morebitnih gospodarskih kriznih obdobjih.

Izvršni svet je v načelu sprejel pobudo Biotehnične fakultete, vendar bo pred sprejemom končnega predloga, upošteval tudi mnenje gozdarske službe in drugih.

M. BOŽIČ

STROKOVNI NASVET

SILAŽA IN SILIRANJE

Kisanje hrane so poznali že v starem veku

SILIRANJE SVEŽE TRAVE IN DETELJE

Siliranje popolnoma sveže ali celo mokre trave odsvetujemo. Taka trava, ki ima malo suhe snovi se slabo silira, izgube so velike, silaža je manj primerna za krmljenje. Če že siliramo svežo neuvelo travo tretje košnje ali detelje, upoštevamo naslednje:

- trava ali detelja v nobenem primeru ne sme biti mokra od dežja ali rose, ker s tem že tako minimalno suho snov še zmanjšujemo;
- tako siliranje sveže trave ali detelje je izvedljivo le z uporabo dodatkov za siliranje.

1. Uporabimo lahko obrasil 2,5 do 3 kg na tono silažne gmote.

2. Mravljična kislina 85% razredčimo 1 l na 20 l vode. Na vsakih 100 kg trave enakomerno poskropimo 3 l razredčene kisline. Otavič poskropimo 4 l razredčene kisline.

3. Melasa je dober dodatek. Na 100 kg krme poskropimo 3-5 l razredčene melase (razmerje 1:1). Nadalje lahko dodajamo rezance sladkorne pese in konzervan Bacitricin in tako dalje. Hermetični silosi niso primerni za siliranje sveže krme. Sveža krma tvori premalo ogljikovega dvokisa, ki v hermetičnem stolpnem silosu štiti

krmo pred kvarjenjem. Če že siliramo svežo travo v stolpnem silosu, jo moramo sproti tlačiti in na vrhu pokriti.

Koruzna silaža je vedno bolj pomembna zaradi velikega pridelka hranilnih snovi na hektar, ugodne prebavljivosti in mehaniziranega pridelovanja in spravila.

Koruzna silaža je izrazito škrobno-volumenozno krmilo, revno z beljakovinami, rudninami in vitamini in je zato v nasprotju z uvelo travno silažo in senom izrazito enostranska krma. Z dozorevanjem ima koruzna vedno večjo hranilno vrednost.

Največjo vrednost doseže, ko je zrno pri zobankah že trdo, listi so pa še popolnoma zeleni in ima rastlina približno 30% sušine. To je pravi čas za siliranje koruze. Taka koruza se tudi bolje silira in z manjšimi izgubami kot v mlečni zrelosti. Storži imajo mnogo večjo hranilno vrednost kot listi in stebila, zato naj tvorijo 35-40% celotne mase. Kratko rezana koruza se bolje silira, je za živali okusnejša in prebavljivejša, zato naj bo zrezana na dolžino 0,5 do 1 cm. Kolikor bolj je koruza zrela, toliko bolj je pomembno, da je koruza zrezana bolj na drobno. Koruzo lahko uspešno siliramo v stolpnem, koritastem in preprostem silosu pod folijo.

KOMENTAR

ZA POMANJKANJE MESA PLAČUJEMO VSI

Tržne oziroma odkupne cene živine že več mesecev hitro rastejo zaradi pomanjkanja mesa in so varstvene ali, kot smo včasih rekli, zajamčene cene pustile že daleč za sabo. Mesarji sicer niso smeli podražiti mesa, toda – kar se ob pomanjkanju vedno dogaja – mnogi prodajajo slabše kose za boljše, torej po prikrito višji ceni od odobrene. Gospodinje ga kupijo, če ga le dobi, čeprav z njim niso zadovoljne.

Nekateri menijo, da pomanjkanje živine prizadene le mesarje, ker jo morajo odkupovati po višji ceni, čeprav so cene mesa omejene, in porabnike, ker ne dobijo takega mesa, kot si ga želijo. Da porabniki večkrat plačajo slabše meso po ceni boljšega, taki ocenjevalci navadno spregledajo, češ da je to težko dokazati. Nadzor je res pomanjkljiv, kajti tržnih inšpektorjev je premalo, kupci mesa pa za to niso usposobljeni. Da je splošna ocena utemeljena, pa potrjujejo predlogi mnogih porabnikov, češ naj zvišajo cene mesa, da bi v mesnicah lahko spet izbirali.

Mesarji in porabniki mesa zavidajo živinorejcem sedanje razmere na trgu z živino, češ da pri visokih cenah pospravljajo lep dobiček. Kdor ima pitance napredaj zdaj, je še lahko zadovoljen, saj še pred meseci ni mogel računati, da bi za njih dobil toliko. Ta ugodnost – če jo lahko imenujemo tako v primerjavi s prejšnjo ceno – pa ne bo trajala dolgo. Močno so se podražila tudi teleta in pujski, kar bo treba vračunati v novo prodajno ceno, ko bodo dopitani. Stroški bodo višji, kot so bili za doslej dopitano živino.

Stroške pitanja ne sestavljajo le izdatki za krmo, temveč tudi za nakup telet in pujskov, ki jih je premalo vsakokrat, ko ni dovolj mesa. To se dogaja v razvojnem krogu živinorejce, ki ga v neorganizirani reji ne moremo razbiti. Pomanjkanje mesa in prevelika ponudba pitance živine se vsakih nekaj let izmenoma ponavljata. To povzroča hitro rast oziroma padanje odkupnih cen živine. Tako gibanje cen pa pospešuje ali omejuje nadaljnje pitanje pa tudi rejo plemenskih krav – zlasti še, če k temu prispeva tudi odkupna cena mleka – in posebno plemenskih svinj. Zato je manj telet, a še veliko bolj primanjkuje pujskov, kar jim ob ponovnem vzponu živinoreje močno zviša ceno.

Ugodna odkupna cena pitancev, zrejenih v preteklih razmerah, spodbudi živinorejce k zvečanemu pitanju. V dobrem letu navadno napolnijo hleve. Čez dve leti je trg prenasit s pitanci – s prašiči še prej – kar izkoristijo mesarji, da bi z znižanimi odkupnimi cenami nadoknadili vsaj nekaj tistega, kar so izgubili ob visokih cenah živine. Meso se seveda ne poceni. Porabniki le laže izbirajo boljše kose – pa še to je odvisno od dobre volje mesarjev.

Slabosti take reje živine in oskrbe z mesom plačujemo vsi, čeprav ne ob istem času. Zakaj se torej ne bi dogovarjali za načrtno rejo in oskrbo ter zmerno rast cen, ki bi ustrezala splošnim gospodarskim razmeram?

JOŽE PETEK

če je sama trava v širših plasteh, se rada kviri.

OCENJEVANJE SILAŽE

- silažo ocenjujemo po njeni hranilni vrednosti in po njeni kakovosti, glede na vrsto in potek vrenja (fermentacijo).

Hranilno vrednost, to je beljakovin, škrobno vrednost, ter rudnin in vitaminov lahko določimo samo z analizo v zato opremljenem laboratoriju.

- približno ocenjujemo po času spravila silaže (prepoznava košena, ostarela trava, ne dozorela koruza). S tem ocenjevanjem približno ocenjujemo hranilno vrednost.

- Ocena vrenja nam pove, če smo pravilno silirali, če so pri vrenju bile velike ali majhne izgube in koliko je silaža primerna za krmljenje. Z analizo na posamezne kisline, in kislost (pH). To lahko ugotovimo le v laboratoriju.

- S posebnim ključem, ki ocenjujemo silažo po vonju in vidu, ocenjujemo na potek vrenja v silaži.

(Dalje prihodnjič)

Do 14. oktobra je odprta zlatarska razstava od 9. do 18. ure vsak dan. Ne zamudite priložnosti, ogledajte si lepote dragih kovin in kamenja.

VAŠA STRAN

PISMA

ŠE ENKRAT:
KLEŠČE,
CENA...

Nas bralec se je znova zglašil v uredništvu. Ni zadovoljen z odgovorom, ki ga je posredoval predstavnik Železninarja v zvezi s ceno za klešče. Zavzel se je, da bi zadevo pripeljali do konca. Mi smo se strinjali, saj res ne kaže obstati na pol poti. Pa je povedal približno takole:

»Iz prakse vem, da postane trgovec neprijazen kakor hitro ga začneš spraševati o ceni, tudi o ceni uvoženega blaga. Ko sem se za klešče prvič zanimal pri Železninarju, mi je prodajalka dejala, da za ceno res ne ve, ker so bile nabavljene v skladišču. Ob drugi priložnosti mi prodajalec sploh ni odgovoril, kako je s to ceno. Ko sem bil tretjič v tej trgovini, ponovno zaradi klešč, mi je prodajalec odgovoril: »Ja, kaj pa mislite, saj jih ni nikjer!« Po tej logiki bi morale klešče stati še dosti več, ker jih pač na trgu ni. Za zaključek mi je še dejal, da je treba za klešče plačati 150% carine. No, teh 150% mu nisem zameril, ker tega res ni vedel, bilo bi pa prav, če bi vedel.

Ker Železninar s strukturo cene ni seznanjen, mu bom pomagal. V načelu je razlika v Zvezni republiki Nemčiji od čiste nabavne cene pri proizvajalcu do cene v malo-prodaji 110%, v Avstriji okoli 100%. Zasluge trgovca na drobno znaša v Nemčiji in tudi v Avstriji okoli 40 do 60 odstotkov. Za carino je treba plačati po tarifni postavki v

Avstriji št. 82.03 A 20%, v Nemčiji po isti postavki 7%, pri nas pa znaša carina 14% in še 17% taksa. Torej, skupaj 31%. Kar predstavljamo si, kako hitro boste vprašali: Vidite, koliko zaslužijo trgovci v inozemstvu, koliko pa smemo mi. Da bo tudi ta zadeva bolj jasna, naj povem, da imajo trgovci zunaj običajni količnik obračanja tri do štirikrat, medtem, ko je pri nas dosti večji. Vem za podatek, ko se je blago tudi 30-krat obrnilo.

Se o prometnih davkih ali davkih več vrednosti. V Zvezni republiki Nemčiji je znašal 12%, zdaj pa, kot vem, že 14%, v Avstriji je 18%, na luksuzne predmete pa 30%. Pri nas pa je 25,5%. Stroški, ki predstavljajo razliko okoli 100% pa so provizija uvoznika, stroški spediterja, carinski stroški, transportni stroški, zasluge trgovca na veliko in zasluge trgovca na drobno, prometni davek in morda še kaj, kar pa ne pliva bistveno na ceno. Če računam nabavno ceno klešč v Avstriji, bi morala znašati okoli 200 do 250 dinarjev.

V dogovoru pravi predstavnik Železninarja še to, da je Ferromoto v Zagrebu še ena redkih trgovin, ki prodaja tako zelo iskano blago iz uvoza. Če kupujete vse po takšnih cenah, kakor omenjene klešče, potem je res najbolje, da takoj prenehate s takšno kupčijo.

To, kar me najbolj moti pri celi zadevi pa je, da se tisti, ki blago kupuje za prodajo, ne zna več vprašati, ali je določeno blago v resnici toliko vredno, saj cena vendar predstavlja vrednost blaga.

Pa pogledimo še eno plat medalje. Ko sem imel namen kupiti klešče, sem kupoval Rogovo moško kolo. Pa skoraj nisem verjel, da stane to kolo toliko kot »inkriminirane« klešče, torej okoli 2100 dinarjev!

Klešče so sestavljene iz enajstih delov in tehtajo 56 dkg, medtem, ko so mi pri Rogu povedali, da je njihovo kolo sestavljeno iz 200 delov brez šprinkel.

Menim, tovariši iz Železninarja, da vam po vsem tem

res ne kaže drugače, kot da greste do konca, da boste torej vi in mi zvedeli, kaj in koliko je komu ostalo. Menim tudi, da bi vam v tem primeru tržna inšpekcija bila v veliko pomoč.

UREDNIŠTVO: Tako torej naš bralec, ki ni anonimni, in ki odgovarja na Železninarjev odgovor, objavljen v NT 13. septembra letos. Gre za vprašanje razlike v ceni klešč za kovičenje, ki stanejo v Avstriji 448 dinarjev, pri Železninarju pa 2.141,25 din. Zakaj takšna razlika? Strinjamo se, da bi kazalo iti do konca, da bi dobili pravi odgovor!

ŠE O
DRAMLJAH

K reportaži v 38. številki Novega tednika z dne 27. septembra letos še naslednje:

Bili so časi, ko je sokolska organizacija ustanavljala in sodelovala z Društvom kmetijskih fantov in deklet, da je podeželje tako napredovalo kulturno in gospodarsko, obenem pa se je gojila družabnost v veselju in treznosti.

Tudi manjši kraji so imeli sokolske čete in podružnice. Društva kmetijskih fantov in deklet, člani obeh organizacij pa so skupaj pripravljali in imeli nastope, tekme in podobno.

Tako je bilo tudi v Dramljah, kjer sta bili obe organizaciji zelo delovni. Krajanje so z zadovoljstvom gledali

na organizaciji in ju podpirali pri delu.

Kakor kaže priložena fotografija, je bila v Dramljah 7. avgusta 1932. leta tekma žanjic. Množici mladeničev in mladenk se je pridružil takrat tudi domači župnik. Seveda niso nikdar pri takih prireditvah manjkali gasilci.

Fotografija bo prav gotovo zanimala Dramelčane, saj je gotovo še precejšnje število fotografiranih poleg podpisane tudi živih.

Dramlje so bile znane takrat tudi po vsakoletnih vinjskih razstavah, na katerih je bila poskušna dobre drameljske kapljice.

Na domači šoli je v tistih časih poučeval drameljsko mladino znani šolnik Košutnik, poznejši učitelj na rudarski šoli v Celju; Celjanom znan po svoji originalni šalji-vosti.

Klub slovenskih akademikov v Celju je v Dramljah v tistem času ustanovil ljudsko knjižnico.

No, in še to: foto posnetek je napravil: Foto Ketiš, Sv. Jurij ob južni zelenici. Takšen je namreč fotografov žig cest.

na hrbtni strani posnetka. Lep pozdrav! Dr. ERVIN MEJAK

UREDNIŠTVO: Hvala za dragocen prispevek s fotografijo. Naj bo primer, kako bi lahko dopolnjevali naše obiske v krajevnih skupnostih in seveda zapise o naših krajih in podobno.

obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.30 reportaža, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 lestvica narodnozabavnih melodij, 17.30 iz arhiva resne glasbe, 18.00 zaključek sporeda.

Sreda, 17. 10.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldan z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 glasbene novosti, 17.30 aktualno, 17.45 iz zakladnice zborovske glasbe, 18.00 zaključek sporeda.

STOLP JE POPRAVLJEN

Teden dni so trajala nujna vzdrževalna dela na antenskem sistemu srednjevalovnega oddajnika Golovec. Delavci IMP Ljubljana so znova zvarili vse sestavne dele antenskega stolpa in s tem odpravili enega od osnovnih vzrokov za slabšo slišnost radia Celje. Toda dela s tem še niso končana. Čeprav od četrtka naprej Radio Celje znova dela na srednjem valu, še ne vemo, kakšna je slišnost. Potrebni so namreč zahtevni strokovni posegi pri uglaševanju oddajnika. Upamo pa, da bo Radio Celje zdaj spet slišen na območjih, kjer ste ga slišali tudi poprej.

Vsaka vaša informacija o tem, ali je sprejem zdaj boljši ali slabši kot pred štirinajstimi dnevi, nam bo dragocena in dobrodošla.

Povedati je treba še, da bo prav te dni potekel dobavni rok za nov srednjevalovni oddajnik moči 2 kilovata, ki bo zamenjal stari v dobri meri že odsluženi oddajnik na Golovcu. Šele potem, ko bo opravljena tudi ta zamenjava, pričakujemo bistvene premike v slišnosti radia.

Poslušalce še enkrat prosimo za razumevanje in strpnost, saj so vsa dela v interesu boljše slišnosti Radia Celje. Opravičujemo se tudi, ker poslušalcev nismo mogli obvestiti o pričetku del poprej, saj je bil v času, ko smo bili o tem sami obveščeni, Novi tednik že v tisku. Naročnike melodij po željah obveščamo, da lahko naročene melodije vnovič zavrtimo ob datumu, kot ga bodo sporočili.

KDAJ ASFALT
NA
CESTI BOVŠE-
SVETELJKA?

Občani iz vasi Marija Dobje in okolice obveščamo Izvršni svet Skupščine občine Sentjur, da smo že lani ustanovili režijski odbor za izgradnjo asfaltne prevleke na cestnem odseku Bovše-Sveteljka v dolžini okoli 1500 metrov. Odbor deluje v smislu organiziranja vaščanov za skupne akcije pri obnovi ceste, zbira sredstva in zastopa te vaščane v okviru akcije pri Svetu krajevne skupnosti.

Vaščani smatrajo, da je zdaj zadnji čas, da ta pomembna cesta dobi prioriteto pri obnovi cest v KS Dramlje, za kar je dobil vso podporo odgovornih v KS Dramlje in Skupščini občine Sentjur.

Okoliš šteje 38 hiš. Med krajanje se jih 52 vsak dan vozi na delo v Celje, Sentjur in Store in se morajo boriti s slabimi cestami, slabo avtobusno zvezo, kljub temu, da morajo vaščani in delovne organizacije prispevati določena sredstva za vzdrževanje cest.

Kmetijsko precej zaostal kraj (Dobje) bi veliko pridobil s postavitvijo mlečne baze in osemenjevalnice. Z oddajo mleka bi si kmetje povečali dohodek in lažje sledili napredku ter si zagotovili nasledstvo, za kar pa je zopet obvezna cesta.

Ta cesta ni lokalnega značaja, ampak je medkrajevna, saj povezuje Sloveniko z Dramljami in Vojnikom.

V maju 1978 je občina Celje asfaltirala cesto od Ljubecne do Bovš, do meje z občino Sentjur. Vaščani Dobje so se že v marcu 1978 zavezali in zavezali za okoli petnajst starih milijonov, da bi asfaltirali 500 metrov ceste do avtobusne postaje M. Dobje. Hkrati so se obrnili na KS Dramlje s prošnjo, da bi asfaltirali še 1000 metrov ceste od avtobusne postaje do zdaj že asfaltirane ceste Sveteljka (do kapele) - Dramlje. Ko so lani gradili

cesto od Dramelj do Slemen (Zidankova rojstna hiša) so nam trdno obljubili, da bomo narejeni tudi ta odsek in da bomo tako omogočili krožni avtobusni promet.

V času, ko so asfaltirali cesto iz Dramelj proti Slemen, se je stanje na cesti še poslabšalo, ker so po njej vozili težki tovornjaki, ceste pa v tem času ni nihče vzdrževal. Stanje ceste se tudi potem ni izboljšalo, temveč sta jo zadnja toča in neurje poslabšala. To pa je pripeljalo tako daleč, da je hotel avtobusno podjetje Izletnik Celje ukiniti prevoz na relaciji Bovše-Dobje.

Šele pred dnevi je Skupščina občine Sentjur dala na log, da se cesta delno popravi, kar pa je narejeno tako površno, da bo cesta po prvem neurju v stanju, kot je bila pred popravilom.

V kolikor bi teh 1500 metrov ceste ne asfaltirali, tudi ne bo mogoče doseči, da bi Izletnik uvedel krožno vožnjo na relaciji Celje-Sentjur-Dramlje-Bovše-Celje, kar bi prav gotovo prispevalo k hitrejšemu razvoju teh krajev, delavcem pa bi omogočili boljše avtobusne zveze.

S tovariškimi pozdravi! V imenu vaščanov in odbora za asfaltiranje ceste

ANTON KOLAR

UREDNIŠTVO: To je pismo, nekoliko skrajšano, ki so ga vaščani in odbor za asfaltiranje ceste Bovše-Sveteljka poslali Izvršnemu svetu Skupščine občine Sentjur. Čeprav se nam zdi, da bi morali zadevo reševati najprej v okviru Krajevnih skupnosti ter pri Občinski komunalni skupnosti vseeno prosimo vse pristojne za odgovor na vprašanje - kako je s to zadevo. Že vnaprej hvala za pojasnilo in sodelovanje.

ROJSTVA

Celje
34 dečkov in 20 deklic

Žalec
Rojstev ni bilo

Šmarje pri Jelšah
4 dečki in 2 deklice

Slovenske Konjice
Rojstev ni bilo

SMRTI

Celje
LONČAR SANDA, 60, Celje, BUTINAR MILAN, 54 Celje, LETNER PAVLA, 67 Celje, OPREŠNIK JURIJ, 87, Novo Celje, KRALJ ANTON, 51, Gornja Radgona, TRŽAN FRANC, 31, Sentjur pri Celju, PAVRIČ ROZALIJA, 85, Draža vas, OBREŽ ANTONIJA, 81, Dobje pri Planini, MEDVED VINKO, 59, Zavidna pri Velenju.

Žalec
FLORJANC FRANCIŠKA, 93, Vrbje, JERNEJ JAKOB, 76, Kaplja vas, KOVAC HELENA, 66, Dreošnje vas, DIMEC ANA, 83, Globoc, PARFANT KATARINA, 88, Dobrtaša vas.
Šmarje pri Jelšah
PAJEK KAROLINA, 74, Zagorje, BAH ANTON, 79, Buče, STRAŠEK STANIŠLAV, 35, Stranje, MASTNAK JOŽEF, 79, Dol pri Šmarju, FERME MARIJA, 78, Brezje pri lekmarju.

Slovenske Konjice
BRGLEZ MATILDA, 81, Slov. Konjice, GLAVAC FRANC, 88, Loče, JOŠT FRIDRIK, 73, Garovik, ŠKLOFLEK FRANC, 40, Zeče.

Laško
MARINKO MARTIN, 77, Rečica.

RADIO CELJE

SPORED

OD 11. DO 17. 10. 1979

Četrtek, 11. 10.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldan z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.30 V ŽIVO - NIČ NAS NE SME PRESENETITI, (vmes ob 17.00 kronika), 17.45 zabavni globus, 18.00 zaključek sporeda.

Petek, 12. 10.: 8.00 poročila, 8.05 petkov mozaik (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 rezerviran čas, 17.45 kulturni feljton, 18.00 zaključek sporeda.

Sobota, 13. 10.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 15.45 športna sobota, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 17.00 kronika, 17.15 zabavni globus, 17.30 filmski sprehodi, 17.45 lestvica zabavnih melodij, 18.00 zaključek sporeda.

Nedelja, 14. 10.: 10.00 poročila, 10.15 obvestila, 10.30 Kekeči prijatelji, 10.45 onkraj srebrne črte, 11.00 med prijatelji, 11.30 predstavljamo vam, 11.45 zabavni globus, 12.00 čestitke in pozdravi, 13.00 literarna oddaja, 13.15 žveplometer, 13.30 poročila, 13.35 kmetijska oddaja, 14.00 zaključek sporeda.

Ponedeljek, 15. 10.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldan z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 glasba, ki je ne poznamo, 17.30 športni pregled, 18.00 zaključek sporeda.

Torek, 16. 10.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldan z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30

OBISKALI SMO GORENJE NAD ZREČAMI

PASTIRSKA JE POZAB

**Cesta do Gorenja je res lepa, je pa za
da se njen mrk pozna vsak večer na
televizijskih ekranih, pralni stroji pa p**

Značilna slika Gorenja: stogi s senom nadomeščajo kozolce. Veter, ki kar dobro potegne na 600 in več metrov nadmorske višine je muhast... Gorenje je novo ime: prej se je reklo celi fari Kunigunda. Gorenje je nastalo, ko je cela vas pogorela. Domačini pravijo »gorilo« je in ne gorelo. Zato tudi domačini rečejo kraju Gorije in ne Gorenje.

IZ KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

Po vasi Gorenje, pri Sv. Kunigunda, je dobila ime vsa krajevna skupnost, sicer pa zajema še zaselke oziroma vasi: Padeški vrh, Črešnava, Bezovje, Planina in Koroška vas.

Jedro naselja Gorenje stoji nad Črešnovo na hrbtu, ki spremlja Dravinjo na sv. strani in je strnjeno okrog cerkve, šola je nekoliko nižje. Prva šola je bila zgrajena l. 1877, nato l. 1902 in bila l. 1943 delno požgana. Cerkev sv. Kunigunde se omenja prvič l. 1391 in od tedaj je ohranjen njen zvonik. Med leti 1882 in 1899 so ob regotiziranju cerkve odkrili sledove gotskih fresk, samostojen vikariat pa je postala cerkev l. 1675. Vrh Gradišča (1283 m) je domnevna srednjeveška utrdba. Pred več kot 100 leti so v Gorenjakov hlev vzdali rimski nagrobnik, najden na Levič-

nikovi njivi na Resniku. Našli so tudi še en nagrobnik in žare, pa je vse propadlo.

Od tod je doma Janez Koprivnik (1849–1912), šolnik, pisec metodičnih del in poljudnoznanstvene monografije o Pohorju. Na njegovi rojstni hiši je od l. 1959 spominska plošča.

Junija 1944 sta imeli borbe z okupatorjem Tomšičeva in Šercerjeva brigada, požganih je bilo pet hiš, kurirska javka pa je bila pri Juriju Pavliču.

Naj omenimo še približno nadmorsko višino: od najnižjega Bezovja (620 m), Črešnove (650 m), Koroške vasi (780 m), Planine (okrog 800 m) do najvišjega Padeškega vrha (okrog 900 m). Gorenje samo bo imeli verjetno čez 700 metrov.

KLJUB LEPI CESTI – TEŽAVE

Krajevna skupnost Gorenje nad Zrečami je po velikosti druga v konjiški občini. Poleg obeh ostalih pohorskih krajevnih skupnosti – Resnika in Skomarja, se zaenkrat edino v Gorenju lahko pohvalijo s svojo največjo pridobitvijo. To je prav gotovo lepa asfaltirana cesta, za katero so poleg denarja iz sredstev najmanj dveh samoprispevkov konjiške občine, pa tretjega 3-odstotnega zreškega, porabili še veliko svoje lastne iznajdljivosti in prostovoljnega dela, pa še sposoditi so si morali nekaj denarja. Tako so dodobra osušili svojo krajevno blagajno, saj so asfalt položili tudi po sami vasi.

Pri celjskem Izletniku so lani končno uspeli izposlovati štiri avtobusne prevoze na dan, s tem, da vozi avtobus še del ceste po makadamu do turistične kmetije pri Mahu. Sedaj pa je krajane strah, ker jim je zmanjkalo denarja za vzdrževanje ceste, čeprav so jim pomoč obljubljali vsi po vrsti, še največ v konjiški občini. No, pa iz teh obljub zaenkrat še ni nič. Tudi niso zadovoljni z občinskimi odgovori na svoja delegatska vprašanja na sejah zborov skupščine občine Slovenske Konjice. Odgovori se jim zdijo preveč neotipljivi in resnično jih je pošteno strah, da celjski Izletnik ne odpove komaj priborje-

nih avtobusnih prevozov, če cesta ne bo redno vzdrževana.

TV IN PRALNI STROJI ZA »OKRAS«

Za nujne primere imajo telefonsko zvezo, sicer skromnega dvojčka, ampak telefon je. Zelo nezadovoljni pa so z elektriko oziroma napetostjo, ki je praktično »na psu«, saj niti televizijskega programa ne morejo gledati, da posebej ne govorimo o električnih strojih za gospodinjstvo in kmečko gospodarstvo. Tudi najboljši pralni stroj se podnevi zlepa ne zavrti, marsikatera skrbna gospodinja pa je dragoceno vsebino zmrzovalne skrinje lahko zabilasala na smetišče.

Pa tudi s smetiščem imajo na Gorenju težave. Akcijo NNNP so celo izkoristili za urejanje smetišča pri mrliški vežici in za izgradnjo same mrliške vežice. No, s tem objektom bo v kratkem problem odpravljen, še prej pa bodo morali nabaviti kontejner, sicer se bo smetilo še naprej.

Najbolj jezni zaradi elektrike so zlasti v zaselkih Padeški vrh, Črešnava in Bezovje, saj je v tem predelu najbolj nemogoča napetost. Včasih se krajanji sprašujejo, če je DES-ELEKTRO morda »država v državi«, saj tokovni pošteno plačujejo, pa tudi vse ostale elektro-desovske prispevke, za svoje plačilo, pa dobijo slabo »robo« oziroma storitev.

ZRAK, DA BI GA JEDEL...

Celjani še posebej s polnimi pljuči zadihamo, kadar pridemo v kraj kot je Gorenje in v ostale zaselke nekdanje Kunigunde, pa nekdanje Rožne vasi – Padeški vrh, Črešnava, Bazovje, Planina, Koroška vas. Posamezni zaselki in hiše so razmetane po bregih lepo obdelanih njiv, travnikov in sadovnjakov, prepletenimi z vedno zelenimi hostami iglavcev jugovzhodnih obronkov Pohorja. Zrak, da bi ga jedel in čudovit razgled, lepote za oko v izobilju sicer nič več ne dopolnjuje pastirska idilika drobnice – ovac je v vasi komaj še za kakšen 20-glavi trop, pač pa v kraj privablja vse več »graditeljev«. Vrnilo se je že tudi več kot polovica

Hrenova mama kljub osmim koso po zeleni travnatni površi zato se ne ustraši peš hoje iz Kot pri fizičnem delu je neum

zdomcev in uradni statistiki navkljub domnevamo, da bo število prebivalcev narastlo. Narasti pa utegne tudi število otrok, katerih 57 sedaj guli šolske klopi od prvega do četrtega razreda, ostali se vozijo v Zreče.

Seveda pa bo takšna rast zahtevala, in že zahteva, ureditev marsičesa. Predvsem trgovine, saj sedanjo poslovvalnico Kmetijske zadruge iz Slovenskih Konjic preraščajo čas in potrebe krajanov. Najbrž bodo v kratkem odprli še zasebno gostišče, saj se o tem pravkar pogajajo. Naravnih lepot žejen in lačen popotnik si pač mora tudi v takšnem okolju kdaj privzeti dušo, da mu ne pobegne...

POPRIJETI ZNAJO VSI

Če je treba, in v Gorenju ter okolici je bilo tega že veliko, znajo poprijeti vsi krajanji. Aktivnost steče od vaških

Krompir, ta značilni slovenski zemeljski plod je šele v teh dneh na tej višini prikukal iz zemlje. Pomagale so mu pridne roke pobiralk od leve proti desni: Marija Kotnik, Marija Navršnik, Julijana Kumer, Ema Pavlič in njeni dekletki dvojčici Danica in Marija.

TVD PARTIZAN GABERJE

»IGRE BREZ MEJA«

Samo delo opravičuje Titovo zastavo

Partizan Gaberje je v počastitev letošnjih jubilejev ter prevzema prehodne Titove zastave organiziral v okviru akcij NNPP testiranja članstva s področja partizanskega mnogoboja. Zaradi deževnega vremena so se preselili v telovadnico. Tudi udeležba – vsega 60 članov različnih starostnih kategorij – je bila skromnejša, kot je bilo pričakovati. Podatki šestih testov z merjenjem krvnega pritiska v mirovanju in po obremenitvi bodo dragocen napotek vaditeljem pri njihovem strokovnem delu.

»Igre brez meja« pa so povzročile izreden interes med občani. Pomerilo se je šest ekip v šestih nalogah. V medigri, kjer so z zavezanimi očmi podirali kegle in z vlečenjem bremen s protiutežjo, so zmagali železarji iz Štor pred Cinkarno in LIK Savinjo. V II. nalogi – premagovanju ovir s 64 kg težko medicinko – je zmagal Partizan Gaberje pred Cinkarno in železarno Štor. V III. nalogi je bilo treba metati balone, napolnjene z vodo in ob tem paziti na kar najmanjšo izgubo tekočine. Tu je zmagal Partizan Gaberje pred Cinkarno in železarno Štor. V IV. nalogi je bilo treba pokazati spretnosti s slamnatim možem z oviranjem nasprotnih članov ekip. Zmagali so železarji iz Štor pred Partizanom iz Štor in Cinkarno. V V. nalogi je bilo treba pokazati v spretnostni vožnji s kolesom vrsto znanj v akrobatiki in ravnotežju. Tu je zmagal Partizan Gaberje pred LIK Savinjo in železarji iz Štor. V VI. nalogi je

bilo treba pokazati znanje pri premagovanju ovir v obliki poligona z zavezanimi očmi, kjer so tekmovalce vodili tekmeči nasprotnih ekip. Zmagal je Partizan Gaberje pred Cinkarno in Partizanom iz Štor. Izredno domislene naloge, kjer ni manjkalo tudi smeha, so pritegnile vse nastopajoče in številne gledalce.

Generalni vrstni red: Partizan Gaberje 32 točk, Železarna Štor 28 točk, LIK Savinja 24 točk, Cinkarna 24, TVD Partizan Štor 21 in Kovinotehna 21 točk. »Igre brez meja« so povsem uspele. Organizator si je pridobil dragocene izkušnje, s katerimi bo v prihodnjem letu obogatil to obliko aktivnosti, saj bodo odslej »igre brez

meja« tradicionalne v našem mestu. Za domiselnost pri organizaciji je prejel zlato kolajno tudi Mirko Trebičnik, ki je prav pred srečanjem težje obolel. Predsednik IO TKS Celje Bojan Planinšek je društvenim delavcem čestital kot nosilcu Titove zastave za 1979 leto.

OBVESTILO

Obveščamo vse stranke in poslovne sodelavce, da smo se

preselili v nove poslovno-obratne prostore na Lavo 42 v Celju.

Cestno podjetje Celje

Testiranja se je v organizaciji TVD Partizan Gaberje udeležilo več kot 60 občanov. Foto: T. TAVČAR

VESELA JESEN

To je ena najzanimivejših prireditvev, ki so si jo v zadnjih letih zamislile veliko ustvarjalne domišljije in še več truda, da prireditve uspe in da so z njo predvsem zadovoljni malčki in tudi starši.

Naš posnetek je nastal na dvorišču vzgojno varstvene ustanove Zarja v Drapšinovi ulici v krajevni skupnosti Dečkovo naselje v Celju. Tu so si tovarišice VESELO JESEN originalno zamislile. Pripravile so Cicibanovo hranilnico, kamor so hodili malčki po denar. Potem so z njim (v resnici so bili to žetoni), kupovali jesenske dobrote, ki so bile zastavljene in vabljuje v različnih stojnicah. »Kupili« so lahko pečen krompir, sadje, pečen kostanj in izdelke – igrače iz sadje-žev.

Foto: A. STOPAR

VELEBLAGOVNICA

T v Celju

sporoča: Za bližajoči dan spomina na pokojne, smo pripravili posebno prodajo sveč; na oddelku STEKLO-PORCELAN pa izbiri keramičnih nagrobnih vaz.

Posebno privlačna vam bo ponudba posebne prodaje PLETENIN (po tovarniško znižanih cenah).

VELEBLAGOVNICA TKANINA CELJE tozd maloprodaja

vam predstavlja oddelek ženske konfekcije

MIRA GORŠEK, oddelkovodkinja oddelka ženske konfekcije v veleblagovnici Tkanina: Enaindvajset let sem že prodajalka, tu v Tkanini pa devetnajst let. Pa me sprašujejo, kako vzdržim tako dolgo. Odgovorjam jim: to delo mi je všeč. Odločila sem se za ta poklic. Veseli me. In srečna sem vselej tedaj, ko sama ali moje sodelavke, ženski, ki karkoli išče, dobro svetujemo...

Pravzaprav nič novega, in vendar... Da, in vendar človek ostrmi, ko se znajde v drugem nadstropju veleblagovnice Tkanine v Celju, v tistem kotičku, ki je urejen s posebno skrbjo in ki se je pred dobrim letom, ali morda celo več, po rednem delu, spremenil v gledališki oder.

To je oddelek ženske konfekcije v veleblagovnici, oddelek, ki je v bistvu sestavljen iz treh delov. Največ prostora je odmerjenega za splošno žensko konfekcijo, prelep je kotiček Urške in vso resnobo vzbujajo prostor, ki ga v veleblagovnici imenujejo »Črnina«.

Tu je venomer živahno, kajti izbira je tako velika, da zadrege sploh ne poznajo, tudi besedice ne v glavnem ne izrekajo. In če jo, leti na račun proizvajalcev, ki še vedno ne sledijo povsem željam, zahtevam in opozorilom trgovine. No, ta pot je mnogokje še zelo vijugasta, pa vendar se reči izboljšujejo. O tem govori tudi prav ta oddelek v drugem nadstropju veleblagovnice Tkanine.

Urška, vedno mikavna. Tudi sicer. To je oddelek, kjer se ustavljajo koraki neveste, kjer se izpolnjujejo tihe želje: »da bi bila lepa tisti dan, ko bom rekla da.« Poročne obleke. Vseh barv, čeprav se zdi, da je največ belih. Vse dolge, slavnostne, lepe...

Ze ob pogledu nanje so vtisi bogati. Zanimivo je, da neveste vse bolj iščejo barvaste poročne obleke. Tudi te krasijo lep razstavi in prodajni prostor.

Toda, Urška je bogatejša. Ima še druge izdelke. Plašče, jakne, usnjene in krznene...

Urška je postala znana daleč naokoli. Semkaj prihajajo nakupovat celo ženske iz Ljubljane, Maribora in seveda iz širšega celjskega območja. V treh letih si je Urška pridobila ime. To pa pove vse. Gre za oddelek, ki je edinstven pri nas.

Bogato založen je tudi kotiček »črnine«. Kot Urška, je tudi ta edini v Celju in na širšem območju, sicer pa prodajno mesto, ki mnoge rešuje iz velikih stisk. Največkrat tedaj, ko je prišla v hišo smrt. Toda, črnina je tudi za druge, slavnostne priložnosti.

Tu je vse, kar potrebuje ženska, kadar se želi ali mora obleči v žrnino. Od oblek do plaščev, od robcev do nogavic... vse razen perila. Tudi pokrivala. Vse na enem mestu. Velika izbira. Ženske to vedo. Tu je prostor, kjer v miru izberejo tisto, kar se jim zdi primerno.

In potem še tretji kotiček na oddelku ženske konfekcije v veleblagovnici Tkanina. Imenujmo ga kar splošna konfekcija. Velik prostor. Nobene stiske. Dovolj prostora za sprehode in ogleda med stojali in nešteti oblečniki. Tu je praktično vse, kar ženska išče za vsak dan, za druge priložnosti in podobno. Krila, bluže, obleke, kostimi, plašči, jutranje in delovne halje, hlače... Morda še kaj. In prav gotovo še kaj. Sicer pa, skratka vse. Vseh barv in vzorcev. Izdelki najbolj znanih proizvajalcev lahke in težke konfekcije. Tu so plašči, obleke, kostimi več kot dvajsetih znanih proizvajalcev, oziroma izdelovalcev ženske konfekcije. Zaloga za vse. Tudi za vse postave. Za vse okuse in vsa leta. Toda, kaj bi šli leta!

Pravzaprav nič novega. Vse to veste in vendar si oglejte oddelek in ocenite njegovo zalogo. Zlasti zdaj za jesen in zimo. Bogata je. Pritegnila vas bo.

PLANINSKI RAJ

UREJA JANEZ VEDENIK

OBLETNICI PD POLZELA IN SAVINJSKE POTI

V nedeljo so pri Korbarjevi domačiji nad Polzelo proslavili dvajsetletnico domačega planinskega društva ter sedemletnico Savinjske planinske poti. O jubileju PD Polzela je zbranim spregovoril tudi predsednik Stane Štorman.

STANE ŠTORMAN: »V PD Polzela je sedaj vključeno že okrog 300 ljubiteljev narave in planin. Naše društvo se uvršča med najbolj delovne na tem območju. Redno se udeležujemo izletov v domača in tuja gorstva ter sodelujemo na različnih tekmovanjih.«

BOŽO JORDAN, podpredsednik: »Naše igrišče je celotni slovenski prostor, ki se razširja po vsej domovini, odpira nekaterim v Evropi ali še celo na drugih celinah. Tudi malih vzpetinic ne gre zanemarjati, saj so vendar naše. Želim, da bi se v društvo vključilo še več novih članov.«

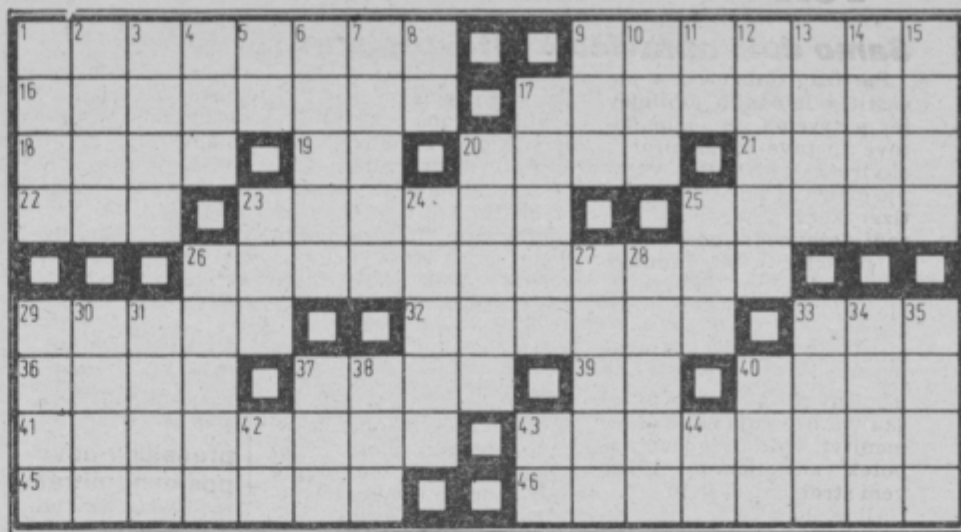

FRANCI JEŽOVNIK, član MDO Savinjska: »V teh dneh praznujemo sedem let Savinjske planinske poti, ki jo je doslej prehodilo že 590 planincev, kar ni majhna številka. Samo do konca letošnjega leta pa bo pot opravilo 78 ljudi iz vseh koncev naše domovine.«

ERNEST JELEN: »Član polzelskega planinskega društva sem že od vsega začetka in še sedaj se redno vključujem v delo. Nekaj časa sem opravljal tudi tajniška opravila. V gore redno zahajam, še zlasti poleti, spomladi in jeseni pa ni lepšega kot obiski po našem hribovju.«

ZA VAŠ KRATEK ČAS

VODORAVNO: 1. sloveče starorimljansko vino iz Falerne, 9. starinski predmet umetniške vrednosti, antikviteta, 16. poslovalnica, podružnica, 17. kratko časovno obdobje, moment, 18. vulkanski izmeček, raztaljena gnota, 19. kemijski simbol za galij, 20. ubijalski kit, 21. plinasto stanje vode, 22. vzdevek pokojnega grškega ladjarja Onassisa, 23. negativna elektroda, 25. francoski filmski igralec (Alain), 26. priimek in ime slovitega čehoslovaškega atleta, tekača na dolge proge, štirikratnega zmagovalca olimpijskih iger, 29. denar zbran za določen namen, fond, 32. gladek tlak iz ilovice, malte, mavca in cementa, 33. melišče, melje, 36. mejno gorovje med Azijo in Evropo, 37. barva kart, 39. Nazor Vladimir, 40. levi pritok Rena v Švici, 41. del očesa, iris, 43. konjeniška taktična enota, ki šteje okoli 150 mož, 45. otopelost, brezčut-

nost, 46. najstarejši član društva.

NAVPIČNO: 1. prva hidroelektrarna na slovenskem delu Drave, 2. želatina iz alg, 3. italijanski slikar in pisatelj (Carlo 1902), 4. glavni števniki, 5. konec polotoka, 6. polnilo za sladice iz zmletih lešnikov, sladkorja in kaka-va, 7. muza ljubezenskega pesništva, 8. kemijski simbol za kalcij, 9. kratek požirek, 10. tuje žensko ime, 11. Alfi Nipič, 12. slovenski literarni zgodovinar (Mirko), 13. pripadnik Italov, 14. kruti rimski cesar, 15. afriška plemenska in jezikovna skupina, 17. del zgradbe, 20. veliko črnomorsko pristanišče, 23. večja posoda, 24. glasbena spevoigra, 25. element dihanja, 26. del skoka v daljavo, 27. nemški slikar in grafik (Max), 28. peščena zrnca, ki jih naplavi morje ali reka, 29. hudo pomanjkanje vode, 30. sladkovodna riba iz družine kra-

povcev, 31. oseba iz Pasternakovega romana »Doktor Živago«, 33. rdeči planet, 34. spremljevalec boga Erosa, 35. velika sibirski reka, ki se izliva v Severno Ledeno morje, 42. kemijski simbol za nikelj, 43. Eva Sršen, 44. ploščinska mera.

REŠITEV SKANDINAVSKE KRIŽANKE, OBJAVLJENE V 39. ŠTEVILKI NT

Vodoravno: ZVEPLO, OBALA, RADIOMEHANIKA, ERATO, SREČKA, LIM, SATIRA, OCET, ROD, NZ, ACETON, ALOA, KOMINFORM, HIMALAJA, IME, APACHE, APARAT, VAN, DA, ALE, AVDION, KK, GF, NERO, PA, RI, ACI, STO, OMAN, LOKOMOTIVA, SAMOSTREL, ATOL, AARE.

Ljubljanska banka
Splošna banka Celje

Zaupajte nam svoje posebne želje in načrte, saj smo za svoje prijatelje pripravljeni narediti še marsikaj – tudi v primerih, ko ne gre neposredno za denar.

JANKO KAČ
GRUNT

32

»Saj bo treba,« sta se odzvala oba hkratu. Ko je bil že daleč, je menila Nežika:

»Če ni na ušesa vlekel?«

»Anza pa ne! Najboljši fant je v vsej soseski,« se je odkrito zavzel za tovariša Janez.

Ko so izvedle vaše rekovernice, da sta šla skupaj v cerkev, so stekle glave in z zadoščenjem ugotovile, da so le imele prav.

Glavno besedo je imela spet Babnikova Polona, ki je važno zamahnila z rokami:

»Kaj vam nisem rekla! Grunt je pa le grunt. Lepo pa ni od nje, da ga je tako hitro pozabila. Saj pravim, mladi rod se je ves izpridil.«

»Če bo le čakala, čakala,« je zaskrbelo za Nežiko Kompoštelka. »Tona bo gospodariš še trideset, trideset let, kakor je Matija, Matija njegov oče.«

Drugi večer je bila tema kakor v rogu. Fantje naborniki so pili pri Zadniku in prepevali. Sosed cestar Friškovec se je že tretjič prebudil, se obrnil v zid in zagodel:

»Človek se ponoči nima miru. Anó vendar...«

Ura je že šla na enajsto, ko se je Janez odstranil od družine. Srce mu je močno utripalo, ko je stopal proti Nežikinemu oknu še ves v negotovosti, če se dekle navsezadnje morda ni premislilo. Potipal je po oknu in res: velik šopek, zavrt v svilen papir, je ležal med cvetličnimi lončki. Kakor svetinjo ga je Janez varno vzel v roke, ga razvil in poljubil. Da ne bo trkal, je bil obljubil dekletu, zato mu je omahnila roka, ki se je bila že dvignila, da potrka na šipo. Le pritajeno je šepnil med cvetice:

»Nežika, hvala! Nikdar ti tega ne pozabim.«

Ničesar ni imel, da bi si pripel šopek, zato je stopil domov in kar v temi iztaknil v nedeljskem suknjiču iglo. Varno je spravil svilen papir pod vzglavje in si pripel šopek. Iz polnih pljuč je zavriskal, ko je bil spet pred gostilno in na stečaj odprla vrata. Zarka svetloba je planila vanj in ga vsega oblila. Vsi pogledi so obviseli na njegovem šopku. Vseh misel pa je uganila gospa Mimi, ko je rekla:

»Ovbe, ovbe! Kje neki je rasel ta šopek,« nato pa pomislila: »Janez, precej časa te ni bilo nazaj. Nekje na spodnjem koncu vasi imaš medo.«

Nič ni odgovoril Janez, samo zvito se je namuzal in zapel: »Odkod si dekle ti doma.

oj ti doma,

da te nobeden ne pozna...«

Vsa vas si je zaman belila glave z Janezovim šopkom, toda nihče ni odgonetil, kje ga je dobil.

Drugi dan so na naborih kar od kraja pobirali. Ko je pa Janez stopil v ris, ga je plosnil zdravnik po plečih:

Za enkrat nesposoben. »Obrnil se je proti pisarju in mu narekoval: »Ozka prsa...«

Nepopisen sram je obvladal Janeza pri teh besedah, ko je videl, da bo sam izmed vseh tovarišev ostal nepotrjen. Spomnil se je tudi svojega lepega šopka in pomislil, kaj bo Nežika rekla.

»Prosim, potrdite mi! Dovolj sem močan!« je naenkrat zaprosil zdravnika.

»Ein guter Patriot!« se je nasmehnil debelušni zdravnik in potrpeljal Janeza po rami:

»Še eno leto boš žgance jedel. Drugo pomlad boš pa naš.«

Nekoliko ga je sicer potolažila ta beseda, vendar pa ga je še ves teden po naboru grizla zavest, da je slabši od drugih.

Za veliko noč je prišel Tonče na dopust. Kako se mu je prilagajala uniforma: rdeče jezdne hlače, svetli škornji z ostrogami, svetlomodra bluza s svetlimi gumbi, na glavi mehko rdečo čepico, okrog pasu pa opasano težko svetlo sabljo. Vsa fara ju je gledala, ko sta šla z Nežiko k drugi maši, oba velika, mlada in zdrava.

»Pa pravijo, da ima Tonče denar – brez tisočake,« je rekel, ko sta šla mimo, oštr Rožaj županu Blatniku, ki je hodil še od zjutrajnjega.

»Tri ima v naši kasi,« je potrdil župan.

»Pa raje za Metelanovo. Mar bi se naj priženil k dolenski Kraljici. Lep grunt, brez dolga, ženska pa še tudi nima dosti čez štirideset. Nežiko pa bi naj Janezu prepustil,« je gospodaril zanj Rožaj.

»Veš, Kolenčev je. Ga ne preverjaš zlepa. Sicer pa čujem, da namerava Tonče, ko pride od vojakov, kaj pripravnega kupiti. Nekaj ima on. Nežika tudi ne bo brez, nekaj bosta

pa najela. Težko se spravi narazen par, ki je že tako skupaj zrasel,« je pripomnil Blatnik.

»Če bosta zdrava, jo tudi izvozita. Saj se je nam prav tako godilo. Veš, Tonče tudi ni prazen. No, Bog jima daj srečo!« je sklenil ta pogovor Rožaj in izpraznil kozarec. Pogovor se je zasukal k cenam sene, ki ga je marsikateremu gospodarju že zmanjkovalo.

Med zadnjimi sta šla Tonče in Nežika čez polje domov, ker se je moral Tonče še pri orožnikih odjaviti. Med potjo mu je Nežika pravila o vseh dogodkih preteklih mesecev in seveda tudi o Janezovem šopku.

»Veš, je pač revež, smilil se mi je,« je končala zgodbo dekle in pogledala od strani ženina.

Pa se je prav od srca zasmel in krepko stisnil njeno roko:

»Prav si naredila. Vesel sem, da imaš dobro srce.«

Vse okrog njiju se je prebujala pomlad. Zare in meje so že zelele. Med nizko travo pa so dvigale marjetice svoja drobna rumena očesa proti mlademu soncu. Nad svetlimi setvami pa je trepetala škrlatna pesem...

XIV.

»V Šempetru streljajo,« je pomislil Tona, ko ga je zbudilo butanje topičev v jutrnjem svitu na praznik Petra in Pavla. Dva sta zapisana svetnika na ta dan, vendar pozna kmet le prvega, drugi mu je pregošposki in prebahaški. Ne bom se hvalil, je zapisal Pavel, pa takoj pristavil, kolikokrat je bil v ječi in v raznih nevarnostih. Celo v sami šempavelski fati časte slovesneje god matere Ane v stranskem oltarju kakor gosposkega patrona, ki ga je kdo ve kdo vsilil fari. Zato imenuje narod ta praznik apostolov v začetku poletja le Petrovo, kakor bi ne šel prav nič mar njegovemu tovarišu Pavlu.

Petrovo je kmetijski poldan sredi leta. Krompir in koruza sta zdavnaj obsuta. Hmelj že poganja muhe in so hmeljniki gosti kakor mlada smrekova gošča. Črešnje zorijo ob hišah v pašo otrokom in štice. V zevajoče čeljusti kozolcev je zloženo snopje ječmena. Kokoši ne zobljejo več kobilic v travi, ob prvem svitu že mlatijo spodnje snopje v latah. Zunaj na polju zori rdeča pšenica, prasketajoča v gladki pripeki. Domove uspava otmotni vonj suhega sene. Živad prežvekuje leno po hlevih ib odganja muhe z enakomernimi gibi košatih repov. Pes dremlje v senci, naglo sopeč, da mu teče pot z dolgega rdečega jezika. V mehki travi ležijo v senci košatih jablan utrujeni ljudje in spiyo. Ceste so prazne in tišina leži nad vasmí.

IZ ZAKONSKE SVETOVALNICE

KATERI DEJAVNIKI VPLIVAJO NA IZBIRO ŽIVLJENJSKEGA PARTNERJA?

Za odnos med moškim in žensko veljajo podobna načela kot na splošno za odnos med dvema človekoma (diadni odnos), vendar specifično obarvana. Osnovni načeli za nastanek vzajemnega odnosa med dvema človekoma, za naklonjenost in privlačnost, sta načelo podobnosti in načelo različnosti.

V vsakdanjem življenju iščemo skladnost in naklonjenosti smo tistim ljudem, ki so nam podobni po značaju, interesih, navadah, hotenjih, predvsem pa v svojih stališčih in pogledih na življenje in svet. Skozi odnos z drugim človekom preverjamo naša mišljenja, stališča. Če obstaja podobnost, skladnost, takrat smo temu človeku tudi naklonjeni, saj v tem vidimo potrditev pravilnosti naših lastnih stališč. Išče mo osebe, ki se skladajo z nami, neskladnost odklanjamo, ker pri njej nastajajo neprijetna čustva, neugodje, oddaljitve, konflikti. Privlačnost, naklonjenost čutimo torej do ljudi, ki so (oz. mislimo, da so) nam podobni.

Osebe, ki imajo podobne ali enake interese, imajo tudi več priložnosti, da

se srečajo in spoznajo (faktor bližine). Zelo malo je verjetno na primer, da se bosta na plesu spoznala fant, ki zelo rad pleše in dekle, ki plesa nima rada. Dekle, ki svoj prosti čas preživlja z izleti v naravo, se bo težko srečala s fantom, ki se ponavadi zadržuje v disko klubu.

Do privlačnosti in naklonjenosti med dvema pa lahko pride tudi po načelu različnosti. Večkrat nas namreč privlači tudi različnost, vseh nam je človek, ki se razlikuje od nas, predvsem tisti, ki nas dopolnjuje v naših potrebah oziroma tisti, ki ima take potrebe in lastnosti, ki jih mi nimamo, a bi jih želeli imeti. Človek, ki je rad prevladujoč, ki rad »vlada«, želi imeti ob sebi človeka, ki se mu je pripravljen podrežati. Ali: človek, ki je negotov vase, nesamostojen, neodločen, želi in potrebuje partnerja, ki zaupa vase, ki je odločen in samostojen. Takšni ljudje se v svojih različnih potrebah in lastnostih skozi medsebojni odnos dopolnjujejo.

Na nastanek privlačnosti in naklonjenosti med fantom in dekletom, na oblikovanje njunega od-

nosa in kasneje na izbiro življenjskega partnerja, vplivajo različni dejavniki. Največji pomen ima predvsem človekova osebnost s svojimi lastnimi, hotenji, nagnjenji, interesi, navadami, stališči, pričakovanji, s svojimi pogledi na življenje in svet. Isti dejavniki, ki oblikujejo in usmerjajo razvoj osebnosti mladega človeka, pa s tem bolj ali manj posredno, včasih pa tudi neposredno, vplivajo na njegovo izbiro življenjskega partnerja. Ti dejavniki so predvsem: starši, družinsko okolje, vrstniki, šola, prosti čas, knjige, revije, filmi, televizija in drugi t. im. socializacijski faktorji.

Dejavniki, ki vplivajo na izbiro življenjskega partnerja so še: fizični izgled, telesna privlačnost, starost, poklic, socialnoekonomskega statusa idr.

Seveda pa se vsem tem značilnostim nastanka in oblikovanja odnosa med fantom in dekletom, ko govorimo o izbiri življenjskega partnerja, pridruži še zaljubljenost, o kateri pa bomo pisali prihodnjic.

Branko But, dipl. psih.

Lestvico zabavnih melodij vam poklanja
KONUS TOZD BLAGOVNA HIŠA
CELJE s prodajalnami
v Celju, Rogški Slatini in Slovenskih Konjicah

LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ:

1. HOORAY, HOORAY – BONEY M
2. PANONSKI MORNAR – DŽORDŽE BALASEVIĆ
3. OD ŠANKA DO ŠANKA – ANDREJ ŠIFRER
4. TU JE DALMACIJA – PEPEL IN KRI
5. ZAKAJ SO VSI POZABILI – AVE

KUPON
za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem

izvajalec

Ime, priimek, naslov

Plošče in kasete melodij, ki ste jih izbrali, so vam na voljo v prodajnih enotah KOVINOTEHNA – TOZD TEHNIČNA TRGOVINA Celje.

LESTVICA DOMAČIH MELODIJ:

1. PRELEPA SAVINJA – CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET
2. POLETI, POZIMI – AVSENIK
3. MAMINA LJUBEZEN – FLERE
4. KRKA SANJAVA – SLAK
5. DANES PRAZNUJEMO – MIHELIČ

KUPON
za lestvico domačih melodij

Glasujem za pesem

izvajalec

Ime, priimek, naslov

Pišite na naslov: Novi tednik – Radio Celje, Trg V. kongresa 3 a, Celje
Lestvica domačih melodij je na sporedu vsak torek ob 17.15,
lestvica zabavnih melodij pa vsako soboto ob 17.45.
Vsakič nagrada mala plošča.

Na Piccadilly circusu je vselej živahno po zaslugi mladih iz vsega sveta.

ŠE IZ POPOTNE MALHE

V KRČMI »PRI SHAKESPEAROVI GLAVI«

Vabim vas na še en sprehod po Londonu. Po tistem Londonu, ki je za domačine včasih kar pretežka vsakdanjost, za tujca in turista pa seveda zanimivost. Zanimivost vse doklej, dokler je v žepu še kakšen funt, saj s peninji (z drobižem) si ni kaj doštati pomagati. To še posebej velja za trgovince in gostilnice okrog znamenitih londonskih četrti. Kolikor je zanimiv Trafalgar Square, ki je s svojim Nelsenovim spomenikom srce Londona, tako dodobra osuši domačine in še bolj turiste.

Na Piccadilly circusu je tudi vselej živahno. Čisto nič ni pomembno ali je Big-Ben odbil dvanajst ponoči ali opoldne. Stopnice okrog spomenika so vselej zasedene in v glavnem so to mladi iz različnih koncev sveta, ki včasih že kar malo pretiravajo s svojim posedanjem po stopnicah in so po drugi strani svojevrstna znamenitost Londona. Pa ni rečeno, da so ti fantje in dekleta hipiji, ki jim bi bila edina zabava celodnevno posedanje in brezdnele v srcu Londona, čeprav je med njimi vendarle nekaj takih.

S Piccadillyja do Regent Streeta je le streljaj, zato pa je življenje tudi v tej slavni ulici živahno od jutra do večera. Tod se namreč zbirajo znameniti pesniki, pisatelji in igralci moderne dobe in verjeti jim da so njihovi »debatni večeri« vselej polni novih misli in idej.

Če je kdo obremenjen s funti, bo najbolje, da se poda na londonski Bonnstreet, kjer bo zlahka zapravil ves denar. Ta ulica namreč slovi za najdražjo na svetu. Pa kar naj bo najdražja ulica na svetu, saj je v sosednji kitajski četrti, v Sohu, zato toliko bolj zanimivo. Ko smo obiskali gostilnico, »pub«, kakor rečejo Angleži, ki se je imenovala »Pri Shakespearovi glavi«, nas je ob vstopu v mrakobno krčmo pozdravil napis: »Pazite na ročno prtljago, za izginule stvari ne moremo odgovarjati.« Pošteno, ni kaj! Zato pa v krčmi ni nič manj prijetno. Postregli vam bodo s tolikimi vrstami piva, ki je seveda najljubša pijača Angležev, da boste kaj kmalu pozabili na svareč napis pri vhodu. In nasploh so angleške majhne krčme in gostilnice domiselno in do-

mačno urejene, njihova edina pomanjkljivost pa je v glavnem ta, da so popoldne zaprte. Odpro jih šele proti večeru ali pozno popoldne. Je pa takrat gneča v njih zato toliko večja, in je v njih živahno vse do zgodnjih jutranjih ur.

Drugače je v angleških hotelih. Tam, zlasti tujca, sprejmejo s tipičnim angleškim dostojanstvom in tako gosta obravnavajo ves čas njegovega bivanja v hotelu. Naj ob tem zapišem še besedo dve o hotelih. Najbolj me je presenetilo, da so vsi njihovi prostori, pa četudi gre za poletni čas, ogrevani. Ogrevajo pa predvsem tla, ki so brez izjeme mehko obložena, in zidove. To je brez dvoma zaradi njihovega vlažnega podnebja in bojazni, da se morebiti premraženi gost ne bi prehladil. Zato si vsakdo v hotelski sobi lahko sam pripravi čaj ali kavo iz posebej za to dobro založenih avtomatov. Angleži si seveda vselej zavro čaj, ki mu prilijejo mleko, mi pa smo okušali njihovo kavo, ki si še malo ni zaslužila tega imena.

MATEJA PODJED

PLANINSKA KRONIKA

PRIREJA: ERNEST REČNIK

Fred 50. leti je pisateljica Ana Wambrechtsamer, ki je znana po knjigi »Danes grofje celjski in nikdar več« napisala kroniko Planinskega gradu in trga. Pisateljica je zbrala originalne podatke iz deželne arhiva v Gradcu. V nekaj nadaljevanjih bomo seznanili naše bralce z zanimivostmi iz kronik, ki bodo zajemali kratko zgodovino Planine, o izvirnih zapisih iz urbarjev, tlaki in desetini, kmečkih uporih, turških vpadih, kugi itd.

TOKRAT O TLAKI

Celjan Friderik II. je imel na Planini tudi svoje sodnijo. Marsikatero važno stvar so uredili kar tam. Njegov naslednik grof Ulrik II. se za Planino ni dosti brigal, ker je imel za njo premalo časa; v času svoje vladavine ni niti enkrat obiskal Planine.

9. listopada leta 1456. je padel grof Ulrik II., zadnji Celjan, v Beogradu pod mečem svojega velikega sovražnika, grofa Hunyjadija. Po njegovi smrti je pripadala Planina habsburškemu cesarju Frideriku III. Ulrikova vdova Katarina je izročila trg in grad Habsburžanom še predno se je začela vojska za celjsko dediščino – to se je zgodilo 15. grudnia 1457. leta v Gradcu.

Prvi novi oskrbnik planinskega gradu pod Habsburžani je bil Reinprecht Rajhenburški, ki mu je sledil Andrej Hohenwarter. 1. velikega travna 1496. je izročil cesar Planino Lambergarjevi rodbini v najem in oskrbo; – to so gospodarili na Planini do sredine šestnajstega stoletja. Takrat se je začela na Spodnjem Stajerskem širiti protestantovska vera, ki pa na Planini ni našla ugodnih tal.

Grajski urbarij iz leta 1496 je prvi, ki se nam je ohranil in nas seznaja s sledečimi imeni in posestvi: Župan ima dve posestvi, je pa za eno prost vsakega davka. Matejevka kovačnica, Gračner, Flore, Štefan, Janž Romih in njegov sin Matija na dveh posestvih. Jakob Špan, Ivan Rihter tema sledi 12 imen in priimkov, ki so enaka današnjim imenom in priimkom prebivalcev Planine in okoli-

ce, kar pomeni, da so sedanji rodovi Planincanov zelo stari. Nadalje piše v urbarju, da je župnikovo posestvo prost, da dajejo samo en škaf. Tri posestva v trgu so pusta in ne dajejo nič. Nekaj njiv rabi grajski oskrbnik. Planinski tržani morajo oddati vsak po šest mer ovsa. V Šmarju pri Sevnici se plača desetina s čebulo; ta davek mora pobirati župan in ga izročiti grajskemu uradniku. Pri mlinih in žagah, piše, da mora dati Gregor Konjič 7 vinarjev, 3 pojedinska piščeta in enega kapuna, Andrej Drehsler od mlina 7 vinarjev, 1 kapuna, 3 pogače.

Kmetija v Hrastju, last kmeta Gregorja, mora plačati 3 vinarje davka, pšenice 3 mlinske škafe, ovsa 3 mlinske škafe, premerjenega ovsa 3 škafe, 2 piščeta, 1 jagnje, 1 prase. Kmetje iz Žegra morajo dati od paše po en mlinski škaf ovsa. Od gozdov in lesu in strmin v Drstvenem se daje na leto 10 mlinskih škafov ovsa, 1 pišče in 14 vinarjev. Kdor žene svinje v gozd za rejo, plača za eno svinjo 2 vinarja. Od polhovih jam se daje vsako leto za vsako jamo 12 polhov. Ta davek pobirajo župani in ga izročijo oskrbniku. Vinska desetina v Planinski vasi za Lubeja, Martinovega sina je znašala desetinskega vina 28 veder, 2 piščanca, 4 škafe premerjenega ovsa. Če se vino-grad ne obdela, se daje samo 10 škafov ovsa. Strugarji, ki v gozdovih delajo sklede in kroznike, dajejo vsak po 10 skled in 20 kroznikov. Taka strugarja sta samo dva. Grajska pristava ima blizu 3 dni obdelovanja njiv, 3 travnike za 30 koscev.

Tlaka predpisuje, da mora vsak kmet, ki ima celo kmetijo, na leto dva dni sejati in obdelovati njive, en dan pleti, en dan žeti in vsake dva dni kositi; kdor ima celo kmetijo, mora krmo nalagati vsak en dan in kolikokrat potrebujejo grajski. Vsi ki imajo konje, morajo pogledati gori v grad, Nadalje morajo kmetje s celo kmetijo peljati v grad 10 tovorov drv, kmetje s pol kmetije 5 tovorov. Kdor nima konja, mora 2 dni sekati drva, tisti s polovico kmetije 1 dan. Potem je 5 posestnikov, ki morajo spravljati repo in zelje v kadi. Ti posestniki niso dolžni delati druge tlake. Vsi urbarski podložniki morajo nalagati krmo, samo posestniki, ki spravljajo repo in zelje ne. Sodarji morajo izdelati za grad vse sode, ki jih tam rabijo ter jih tudi postaviti v grad. Zato smejo jemati iz grajskih gozdov les vse leto. Okarpace, plevce in žanjice dobe enkrat na dan jesti hleb kruha in dve kuhani jedi repe, zelja ali kaj drugega. Koscem se da na dan merico vina, hleb pšeničnega kruha, kos mesa in nekaj zelja.

MIRO KOCUVAN O SEBI IN ROKU

ZMOREMO ŠE VEČ!

Spremeniti je treba monotone zimske priprave!

Ponedeljek, 24. septembra. Split. Popoldne. Ob mogočnih športnih objektih na Poljudu v Splitu se zbirajo prvi ljubitelji športa, ki bodo kasneje prisostvovali atletskim tekmovanjem. Sonce ne sije premočno, veter rahlo pihlja, vendar je morje vseeno mirno. Ob restavraciji Plavalnega kluba Mornar v Splitu, ki je v neposredni bližini novih športnih objektov, smo se srečali. Miro Kocuvan in Mičo Mijač! V nedeljo so krenili z avtom v Split, da bi videli tek Roka Kopitarja na 400 m ovire, zvečer so že morali nazaj. V šoli, kjer oba poučujeta, jim gredo velikokrat »na roke« in tudi zdaj so ju spustili, da vidita tek »domačega« atleta.

Miro Kocuvan: »Naša šola nam resnično veliko pomaga, da se lahko udeležujemo še v športu. Prav bi bilo, da bi to počeli tudi drugi, torej tisti, ki »živijo« od atletike. Tako pa imam velikokrat težave in pač izkoriščam »luknje«, da sem lahko z Rokom.«

Problemi so bili tudi s svojim odhodom v Mehiko na

Univerziado, kjer je Rok osvojil v finalu peto mesto z novim državnim rekordom 49,55?

Miro Kocuvan: »Prepričan sem, da Rok tega ne bi dosegel, če ne bi bil jaz zraven. Za to govori cela vrsta podatkov, ki pa jih tu ne bi našteval. Lahko rečem samo to,

Split 1979

da je bila pot v Mehiko za oba izjemno koristna in da bova poskušala iz nje kar največ potegniti.«

Kakšne so najbolj bistvene težave...

Miro Kocuvan: »Vstrajati na tem, da vedno uspevaš. Imaš ljudi, ki komaj čakajo, da nekaj »poči« in da se začne kolo vrteti po strmini. Ali drugače povedano: dokler so rezultati dobri je vse v redu,

drugače je pa vsega kriv trener...«

Sam si bil atlet, reprezentant, balkanski prvak, državni rekorder. Kako je bilo takrat?

Miro Kocuvan: »Bolj smo bili odvisni od sebe, svojih moči in sposobnosti. Tega je vedno manj, kajti vse se razvija.«

Z Mirom in Mičom smo skupaj sedeli tudi kasneje na stadionu v neposredni bližini startnega mesta tekmovalcev na 400 m ovire. Miro je bil nervozen, blede... Odšel je do ograje, kjer se je ob 16.15 pojavil njegov varovanelec Rok Kopitar. Izmenjala sta stavek, dva, se pozdravila. Miro je sedel v prvo vrsto in nemo strmел v Roka, ki je poležaval in stresal z nogami sredi tretje proge ob svojem startnem bloku. Menda petkrat, šestkrat, sedemkrat, je prijel z obema rokama za vezalke šprinterice na desni nogi in jih zategnil na spet legel in spet stresal. V obraz je tudi on bil blede... Točno ob pol petih popoldne! Start! Silovit in osem tekmovalcev je krenilo proti cilju za najvišjim mestom ter zlato sredozemsko kolajno. V ciljno ravnino je kot prvi prijuril Rok, večal prednost, premočno zmagal! Čas – 49,70 ali drugič pod 50 sekund. Lepo! Zlata medalja! Najboljši v Sredozemlju!

Čestitamo najprej Miru Kocuvanu: »Za mene ta tek veliko pomeni, saj je Rok praktično zadnjih dvesto metrov pretekel brez prave konkurence. To pomeni, da smo na pravi poti in da zmoremo še več. Predvsem pa je treba spremeniti zimske priprave, ki so preveč monotone.«

Vsi zadnji Rokovi uspehi so seveda tudi uspehi Mira Kocuvana. In prav bi bilo, da bi tej uspešni dvojki omogočili v vseh pogledih čimboljše možnosti za doseg še nadaljnjih uspehov.

TONE VRABL

Posnetek je bil napravljen na vrtu restavracije Plavalnega kluba Mornar (ustanovljen leta 1949) v Splitu v neposredni bližini velikega novega športnega kompleksa objektov v Poljudu, ki so svoj krst prestali z letošnjimi VIII. MIS. Od leve proti desni sedijo dobro uro pred startom in kasnejšo zmago Roka Kopitarja v teku na 400 m ovire Ivica Matijević (zvezni kapetan ženske reprezentance Jugoslavije), Miro Kocuvan (trener Roka Kopitarja, včasih sam odličen športnik, posebno atlet), Mladen Pavljak (profesionalni trener AD Kladivar in zvezni trener za dolgo progaše ter maratonce) in Mičo Mijač,

STRELJANJE NA GRIČKU

NADALJEVANJE NNNP!

Letos 300 strelcev, v prihodnje čez 1000!

Celjsko strelišče na Gričku je bilo v zadnjih šestih dneh kljub hladnemu vremenu dobro obiskano, saj je svoje strelske sposobnosti preizkusilo čez 300 občanov. Izvedeno je bilo tradicionalno 6. odprto prvenstvo Celja z malokalibersko puško serijske izdelave od 100 možnih krogov iz ležečega položaja. Streljali so lahko vsi občani v starosti od 10 do 100 let, razen tistih, ki so že kdaj nastopili s tem orožjem na republiških ali višjih tekmovanjih. Letošnje tekmovanje je sodilo tudi v okvir akcije »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«.

Na tekmovanju so bile zanimive borbe, saj se vse do zadnjih minut ni vedelo za zmagovalca. Največjo smolo je imel Valter Leben, ki je kar petkrat nastreljal enak rezultat 88 krogov in je dolgo vodil, tik pred koncem pa sta ga za en sam krog prehitela dva tekmovalca. Žensk je nastopilo le 18, pač pa so v primerjavi s prejšnjimi leti dosegle boljše rezultate.

Po končanem tekmovanju so najboljši prejeli praktična darila, diplome in značke Strelske zveze Jugoslavije. Nagrajenih je bilo 30 posameznikov v moški konkurenci in 7 pri ženskah. Rezultati – ženske: Vesna Čuček 85, Barbara Jager 84, Mojca Kovač 81, Marija Jeram 77, Marija Strmole 76, Tatjana Grunt 75 krogov itd. Moški: Ljubomir Prelog 89, Drago Čuček 89, Valter Leben 88, Mihael Dečman 87, Silvo Murn 86, Andrej Bajec 86, Vlado Vodeb 85, Žika Tančič 83, Marko Vižintin 82, Franc Šet 82, Marjan Lazar 82, Peter Plankar 81, Lojze Kovačič 81, Peter Šah 81, Franc Cvek 80, Vlado Meža 80, Vinko Strmole 80, Maks Pečnik 80 krogov itd.

Strelska družina »CELJE« namerava tudi prihodnje leto izvesti že 7. odprto prvenstvo Celja za širše množice in upa, da se bo takrat na strelišču pojavila blizu 1000 privržencev tega športa.

TONE JAGER

ATLETIKA

Z VETERANI V FINALE

Prvi mesti – hladno vreme – poprečni rezultati

Kvalifikacijsko atletsko tekmovanje v olimpijskem programu za nastop na ekipnem prvenstvu SFRJ se je končalo z velikim zmago slavjem članov in članic Kladivarja. Članice so sredi Maribora premagale domačinke in zbrale 17.166 točk, kar bo zadostovalo za nastop v zveznem finalu v Osijeku. Celjanke so z izjemo dveh disciplin pobrale vsa prva mesta.

Na ovirah je bila najboljša Marjana Kopitar, na 100 m Poteko, v metu krogle Erjavec z osebnim rekordom 12,58 m, v skoku v višino Topole (162 cm), v skoku v daljino Regner (5,24 m), v metu kopja Kovač (46,24 m), na

200 m Cetina (26,7), na 800 m Poteko (2:17,8) v metu diska Kastelic z najboljšim letošnjim osebnim rezultatom 41,08 m in v štafeti 4x100 m Kladivar (51,2).

Atletični Kladivarja so nastopili doma z Novim mestom. Bil je to izenačen boj dveh kvalitetnih ekip. Zaradi hladnega in prvi dan celo deževnega vremena nismo bili pričar rekordnim izidom. Zbir točk obeh ekip pa je bil tolikšen, da bodo Celjani in Novomeščani nastopili v zveznem finalu v borbi najboljših za naslov državnega ekipnega prvaka, ki bo ob koncu tedna v Beogradu. Rok Kopitar je bil zmagovalac na 100, 200 in 400 m, levji delež

pa je prispeval tudi zmagi štafete Kladivarja na 4x400 m. Izenačil je osebni rekord na 100 m s časom 10,6, ki je bil tudi najkvalitetnejši rezultat na tekmovanju. Celjani so zmagali še v naslednjih disciplinah – Liseč na 1500 in 5000 m, Jože Kopitar v kopju, Pečar v disku, Vranik v krogli, Rener v skoku ob palici, Prezeli Dušan v skoku v višino, Sjekloča, Plavčak, Geber in Rok Kopitar pa v štafeti 4x400 m. Zbir točk – Kladivar 31.502, Novo mesto 31.077! Organizacija prvenstva v rokah že preizkušenih organizatorjev in sodnikov AD Kladivar je bila vzorna.

K. JUG

NA KRATKO

NAREKS ŠESTI

V Celju in Slovenskih Konjicah je bilo letošnje republiško prvenstvo v kegljanju za posameznike. Sodelovalo je 60 tekmovalcev iz 16 občin, med njimi tudi najboljša šesterka iz Celja. Nareks je osvojil šesto mesto, Urh se je uvrstil med najboljšo deseterico, Grilanc pa med dvajseterico. Ostali so dosegli slabše rezultate!

REŠITEV V ZADNJIH SEKUNDAH

Slovenskim drugoligašem v letošnjem prvenstvu ne gre dobro. Maribor je zadnji, Rudar iz Trbovelj pa med zadnjimi. Enak položaj bi imeli tudi Velenjani, če ne bi v nedeljo v srečanju proti Iskri iz Bugojna njihov igralec Miljković dosegel zadetek v zadnjih sekundah igre. Tako so Velenjani zmagali 1:0 in se pomaknili na 12. mesto. Sedaj imajo sedem točk. V prihodnjem kolu bodo gostovali v Zagrebu.

TRI TOČKE V TEM KOLU

V republiški nogometni ligi je bil tokrat izkupicek naših dveh predstavnikov soliden. Šmartno je gostovalo v Ptuj in z zadetkom Prašnikarja in Padgorška zmagalo 2:1. Nogometaši Uniorja pa so doma nesrečno igrali neodločeno 1:1 proti Kranju. Strelec je bil Bezenšek.

KLADIVARJU PRVI KROG

V vzhodni republiški ligi igra sedem ekip. Zato bodo odigrali kar štiri kroge. Dva jeseni in dva spomladi. Končal se je prvi

krog, kjer so imeli največ uspeha nogometaši Kladivarja, ki so v zadnji tekmi v gosteh premagali z zadetkom Bencine in Savice Kamnik 2:0. Elkoj je doma igral proti Litiji 1:1.

Kladivar vodi z desetimi točkami, Elkoj pa je tretji z osmimi točkami, v prihodnjem kolu gostuje Kladivar v Mozirju proti Elkoju.

NOV USPEH CELJANOV

V Portorožu je bila četrta dirka za republiško prvenstvo v kartinu, kjer so sodelovali tudi tekmovalci AMD Slander.

Ponovno so potrdili svojo vrednost in drugo mesto med ekipami v republiki ter Jugoslaviji. Med posamezniki si je prvo mesto ponovno priboril Drago Bužan v kategoriji do 125 cm. Tako je že osvojil naslov republiškega prvaka. V isti kategoriji je bil Jakob Wolf deseti. Slabša sta tokrat vozila Peter Smodej in Franc Kralj zaradi okvar na vozilih.

Med mladinci je Aleš Pepel osvojil tretje mesto in s tem ob koncu prvenstva drugo mesto v republiki. Matjaž Pečolar je bil peti!

J. KUZMA

IGRE ŽELEZARJEV

V odlični organizaciji celjske žižne so bile v Celju jesenske športne igre slovenskih železarjev. Med 400 športniki so v šestih panogah tekmovali tudi športniki žižne in Železarne Štore. Naši športniki so dosegli najboljše uspehe v malem nogometu, kjer je zmagala žižna, Železarna pa je bila tretja.

Drugo zmago so dosegli kegljači Železarne, ki so bili najboljši v kegljanju. Tu je bil tudi med posamezniki najboljši njihov tekmovalac Franc Grubenšek z 425, keglji.

T

Prodajalna »NOVOST« v Celju, Stanetova ulica

Velika izbira raznovrstnih ženskih in moških modnih pokrival pa plaščev, površnikov in jaken iz lahkega usnja.

Hladni dnevi vas ne smejo presenetiti!

POPRAVEK

V 38 številki NOVEGA TEDNIKA nam je tiskarski skrat zagodel neljubo napako. V sestavku Zdenke Stoparjeve z naslovom ŽENSKO IN NNNP je bilo natisnjeno: ženske morajo strmeti, da vsaka najde svoje ustrezno mesto. Stavek pa bi se moral glasil: ŽENSKO MORAJO STREMETI, DA VSAKA NAJDE SVOJE USTREZNO MESTO. To napako se opravičujemo.

HOKEJ NA LEDU

PORAZ V OTVORITVI

Ivo Rataj našel recept?

Celjski hokejisti na ledu niso uspeli v otvoritveni prvenstveni tekmi novega prvenstva! V soboto so zasluženo izgubili proti Medveščaku iz Zagreba, ki je tako prekinil serijo porazov v prvenstvenih srečanjih proti Celjanom. Gostje, ki so odlično pripravljeni za novo sezono, so tokrat pokazali več kot domačini.

Po popolnoma izenačeni prvi tretjini in rezultatu 1:1 so v nadaljevanju igralci Medveščaka pokazali več in povedli 4:1 ter 6:2. Celjani so končno zaigrali boljše šele v zadnji tretjini, imeli številne priliko, toda le redkokdaj so presenetili odličnega vratarja Crnkoviča. Vse kaže, da je po letu dni porazov trener gostov Ivo Rataj, sicer bivši celjski igralec, le našel recept za celjsko igro.

Zato pa je sedaj na tehničnem vodstvu Celja, da spremeni igro. Potrebna bo večja kombinatorika. S posameznimi prodori ni vedno uspeha. Izkoristiti bo potrebno odlična branilca Iva Jana in Bojana Kumra, ki lahko z močnimi udarci z modre črte nevarno ogrozita vsakega vratarja in prispevata k boljšemu rezultatu. Žal pa v prvem srečanju teh kombinacij nismo videli.

Poraz je sicer boleč, toda

še zdaleč ne usoden. Medveščak je odlična ekipa! Te točke bo potrebno nadoknaditi v prihodnjih srečanjih na tujem proti slabšim ekipam. V soboto gostujejo Celjani v Ljubljani proti Olimpiji. To

bo težko gostovanje. Strelci v srečanju proti Medveščaku za Celje so bili Felc dvakrat, Bratec in F. Žbontar po enkrat. Rezultat po tretjinah: 4:7 (1:1, 1:3, 2:3).

J. KUZMA

PRIZNANJA ZA Z. IN M. SAGADINA TER ZORKA

Košarkarji Libele se marljivo pripravljajo na start v prvenstvenem tekmovanju. Teden dni so preživeli v Poreču, kjer so trenirali doma ves dan. Po povratku v Celje nadaljujejo s pripravami v telovadnici TSC, nastopajo pa tudi v prijateljskih tekmah. Trener Zmago Sagadin o pripravah v Poreču: »To so bile priprave v skladu z našim delovnim načrtom. Služile so predvsem tehnično-taktični vadbi posameznih vrst našega moštva, da bi kar najboljše uigrali obrambo in napad. Ob tem smo brusili naš bodoči slog igre, ki bo prišel do izraza na prvenstvenih tekmah. Ko smo bili že v Poreču, smo se udeležili še košarkaškega turnirja v Pulji, kjer smo bili drugi. Dozveli smo le poraz proti Puljanki. Vmes smo nastopili še na dveh prijateljskih tekmah. Premagali smo študentsko ekipo Albani iz ZDA in ljubljanskega Slovana. V prvem polčasu sem preizkusil najboljše igralce, v nadaljevanju pa sem dal priliko vsem 14-tim igralcem! Z igralci, njihovo vneto in delom sem povsem zadovoljen. V petek nam prihaja v goste izredno dobra ekipa Radošniškega iz Skopja, ki je član I. ZKL. Tekma bo ob 19.00 uri v dvorani TSC. Ljubitelji košarke bodo imeli priliko videti, koliko smo že napredovali v pripravljalnem obdobju.« Tako je zaključil svojo pripoved Zmago Sagadin, ki je z bratom Milošem ter Zorkom prejel za prizadevno trenersko delo priznanje z diplomom od KZS.

K. JUG

ZDRAVILA, OH TA ZDRAVILA

Zadnjič smo kramljali o zdravilih na splošno, danes pa bi si ogledali zdravila z nekoliko nenavadne strani. Poleg pravih zdravil imamo tudi navidezna zdravila ali s tujo besedo imenovana placebo, ki so le na zunaj podobne pravemu zdravilu, nimajo pa v sebi nobene zdravilne snovi. V glavnem se takšni pripravki uporabljajo za primerjavo pri preizkušanju novih zdravil. Tu je postopek takšen, da vzamejo dve skupini bolnikov, ki bolujejo za isto bolezen in so tedaj tudi zunanji pogoji za obe skupini enaki. Razlika je v tem, da dobiva ena skupina zdravilo, ki se preizkuša, druga pa dobiva prazne tablete, ki so zdravilu, ki je v preizkušnji podobna samo po zunanem videzu, drugače pa nima nobenega učinka.

Natančni poskusi so pokazali, da navidezna zdravila velikokrat delujejo precej zadovoljivo, včasih tudi zelo dobro. Vzrok temu je v tem, da bolniki na svojo bolezen ne reagirajo samo telesno temveč tudi duševno. Delovanje navideznega zdravila je mogoče okrepiti s posebno vablivo obliko. Pri nekem preizkusu je kot uspavalo delovalo navidežno zdravilo pri 80% vseh »zdravljenih« čez ga dajali v lesketa-jočih se kapsulah; v obliki tablete pa je delovalo le pri 15% bolnikov.

Zanimivo je tudi to, da imajo navidezna zdravila tudi stranske učinke, seveda le namišljene in takšni bolniki, ki so dobili placebo, so mnogokrat tožili o hudih bolečinah v glavi, o slabosti, trebušnih bolečinah, seveda so te težave nastopile šele po vprašanjih, ki so jim jih zastavili zdravniki oziroma drugi medicinski delavci. Poleg takšnih primerov pa so bili v skupini tudi takšni, ki jim navidežno zdravilo ni nič oziroma zelo malo pomagalo.

Navidezna zdravila pa imajo zelo dobre učinke pri labilnih bolnikih, (namišljeni bolniki) ko jim takšno navidežno zdravilo uspešno pomaga pri nespečnosti, živčni napetosti in lažjih bolečinah. Posebno so bili veliki uspehi, kadar so zdravniki takšno navidežno zdravilo predpisali kot popolnoma novo, močno delujoče zdravilo. Uspeh je bil še večji, če je takšno navidežno zdravilo imelo še ustrezno kričečo reklamo.

BORIS JAGODIČ

Izvršni odbor Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Šentjur pri Celju je na svoji razširjeni 12. redni seji dne 2. 10. 1979 na predlog komisije za družbeno pomoč v skladu z določili 14. in 15. člena Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje družbeno najemnih stanovanj zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS št. 8/76) sprejel naslednjo

PREDNOSTNO LISTO

za pridobitev najemnih stanovanj zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Šentjur pri Celju in sicer:

1. V listo za dodelitev stanovanj v bloku Planina se uvrstijo naslednji upravičenci:

1. Cestar Ivanka, Planinski vrh 1, druž. upokoj., 1-sobno stanovanje
2. Jus Marija, Šentvid pri Planini 5, socialna podpiranka, 1-sobno stanovanje
3. Kozole Martin, Podlog pod Bohorjem 24, družina z nižjimi dohodki, 2 1/2-sobno st.
4. Gubenšek Ivan, Planina 23, borec NOV, 1-sobno stanovanje
5. Kalčič Jože, Podlog 40, družina z nižjimi dohodki, 2 1/2-sobno stanovanje
6. Lončarič Alojz, Planina 6, druž. z nižjimi dohodki, 2 1/2-sobno stanovanje
7. Trpin Fanika, Planina 10, upokojenka, 2 1/2-sobno potresno stanovanje
8. Pušnik Roman, Planina 40, družina z nižjimi dohodki, 1-sobno stanovanje
9. Nassib Ana, Planina 44, družina z nižjimi dohodki, 2-sobno stanovanje v šeststanovanjskem bloku v Planini

Prosilci Perčič Amalija, Tovornik Angela in Črešnar Marjeta niso bili uvrščeni v prednostno listo, ker ne izpolnjujejo pogojev za dodelitev družbeno najemnih stanovanj, zgrajenimi s solidarnostnimi sredstvi.

2. V listo za dodelitev stanovanj v montažnih hišah v Prevorju se uvrstijo naslednji upravičenci:

1. Amon Lucija, Lopaca 7, upokojenka, 2-sobno stanovanje
 2. Marcen Frančiška, Lopaca 7, upokojenka, 2-sobno stanovanje
 3. Planko Ivan, Straška gorca, družina z nižjimi dohodki, 2-sobno stanovanje
- Prosilka Prokovič Tončka iz Črnoleske 23 ni bila uvrščena v prednostno listo, ker niso izpolnjeni pogoji za dodelitev družbeno najemnih stanovanj, zgrajenimi s solidarnostnimi sredstvi.

3. V listo za dodelitev stanovanj v Šentjuru se uvrstijo naslednji upravičenci:

1. Tacer Mihael, Šibenik 37, družina z nižjimi dohodki, garsonjera v bloku ul. Dušana Kvedra 24
 2. Zgonc Dragica, Straška gorca 26, delavka samohranilka, garsonjera v bloku ulica Dušana Kvedra 24
 3. Plevnik Bojan, Podpeč pri Šentvidu, družina z nižjimi dohodki, 2-sobno stanovanje s tem, da se uvrsti v že obstoječo prioriteto listo pod zap. št. 28
- Upravičencem bodo stanovanja dodeljena na osnovi prednostne liste, ko bodo dograjena ali izpraznjena že obstoječa solidarnostna stanovanja. Upravičenci imajo pravico v 15 dneh od objave prednostne liste dati na prednostno listo pripombe in predloge na skupščino Sam. stanovanjske skupnosti občine Šentjur pri Celju. Pripombe se vložijo pismeno ali ustno v tajništvo stanovanjske skupnosti občine Šentjur pri Celju.

Namestnik predsednika IO
Arzenšek Stanko I. r.

MI IN ZDRAVJE

OBOLENJA DIHAL IN SRCA

Osnovna funkcija dihalnega in kardiovaskularnega sistema je oskrba vsake celice z arterijsko krvjo, bogato s kisikom. Kardiovaskularni sistem določa količino krvi, a nima nobenega vpliva na sestavo krvi. Tu igra veliko vlogo dihalni sistem, saj ta regulira sestavo in količino kisika in ogljikovega dioksida v krvi. Če pride do motenj v koncentraciji teh plinov v zraku, pride do sprememb tudi v pljučnem mešičku (alveoli) in če se te spremembe očitne, pride tudi do sprememb v krvi. Vendar niso potrebne spremembe koncentracij kisika samo v zraku, razne so tudi spremembe v dihalnem sistemu, ki obsega od nosu, grla, sapnika, bronhov, pljučnih mešičkov, trebušne prepone tudi prsni koš, ki se zaradi prevelikega dihanja zelo razširi. Če v mirovanju je tako razširjen, da se pri naporu lahko le še malo poveča in s tem omogoči minimalno dihanje. Zelo pomembne so spremembe, ki se dogajajo na sluznici tega dihalnega sistema. Tu sluznica zraste in se zadebeli, odprtina služi skozi katero prehaja zrak pa se zoži. Te spremembe so zlasti karakteristične pri kroničnem bronhitisu in bronhialni astmi. Zaradi motenj pride do zadebelitve stene alveole, na ta način kisik težje prehaja v kri, v žilah, katerih velikost in število se manjša, pride do padca količine kisika, pove-

ča pa se tudi delo srca, ki mora sedaj skozi manj, tudi ožjih žil spraviti enako količino krvi kot pred okvaro. Danes, ko je v okolju toliko škodljivih snovi, ki okvarjajo sluznico v dihalnem sistemu, je ta problem še važnejši, saj je končni rezultat tega obolenja odpoved srca. Tu je vse jasno.

Srce je črpalka, ki je sicer zelo prilagodljiva, lahko pa poveča svoje delo le do določene meje. Ko pride do kritične točke – le to pa je tam,

PIŠE: DR.
JANEZ TASIČ

ko srce porabi ves kisik, ki ga lahko oskrbi iz krvi in nima več nobene rezerve, srce odpove.

Pri srcu ločimo dve polovici, levo in desno srce. Levo srce oskrbuje telo z arterijsko krvjo, bogato s kisikom, desno srce dobiva vensko kri polno CO₂ in le tega pošilja po krvi v pljuča, kjer se izloči in zamenja za kisik. Torej desno srce pošilja kri skozi pljuča v levo srce. V kolikor se pojavijo spremembe na ožilju pljuč, le te pa nastanejo kot smo že videli najpogosteje pri boleznih dihal, pride do popušča-

nja srca, končno pa do popolne odpovedi. Desno srce se dolgo upira spremembam na pljučih, vendar ko enkrat odpove, mu ne moremo več dolgo pomagati. Zato je tu najvažnejša skrb za pravočasno zdravljenje. Med te bolezni pljuč štejemo bolezen pljučnega tkiva, bolezen, ki zožuje bronhijalni sistem, bolezen kostno-mišičnega sistema ter primarne ali sekundarne spremembe v žilah.

Zaradi teh sprememb in obolenj pljuč pride do razvoja pljučnega srca ali Cor pulmonale kot se imenuje v strokovni literaturi. Moški zbolijo štirikrat pogosteje kot ženske za to boleznijo, smrtnost pa je preko 20%, medtem, ko je smrtnost bolnikov z obolenjem levega srca (mortaliteta) nekaj izpod 8%.

Če se pogostnost posameznih odkritih in zdravljenih bolezni srca razporedi po procentih, dobimo naslednjo tabelo:

1. koronarni bolniki 40%
2. pridobljene napake srca 18,4%
3. hipertenzija 11,3%
4. Cor pulmonale 8,2%
5. motnje ritma 8,2%
6. prirojene srčne napake 7,1%
7. vnetja 4,4%
8. kardiomiopatija 1,8%

Spremembe na pljučih in srcu, ki privedejo do teh vzrokov smrti pa bomo opisali v naslednjem sestavku.

PRIPOROČA

Tokrat smo obiskali zares dobro založeni oddelki, kjer prodajajo čevlje. Jesen je tu in hladni dnevi, za takšno vreme pa je na voljo tudi dovolj čevljev za ženske in moške ter otroke. Sicer pa si kar oglejte posnetke.

PRIZNANJA NAJBOLJŠIM

Hortikulturno društvo Polzela je te dni zaključilo akcijo pri ocenjevanju čistote okolja stanovanjskih hiš, blokov, lokalov in kmečkih dvorišč. Zlato vrtnico je za urejeno in čisto okolje gospodarskega poslopja prejela kmečka družina Geršak iz Založ. Srebrne so prejele naslednje družine: Prislan in Marvot iz Pariželj, Tavčar iz Polzele in stanovanjski blok na Bregu; bronaste so prejeli: družine Štahl iz Brega, Vašl iz Ločice, Završnik iz Polzele, Seme iz Pariželj in Čede iz Založ. Poleg tega so podelili še 21 priznanj.

Na sliki: Cveto Pavlinec predsednik komisije za ocenjevanje podeljuje srebrno vrtnico Viljemu Petku iz bloka na Bregu.

T. TAVČAR

CELJE

OHRANJENA TRADICIJA

Pomembna ustvarjalna pot kolektiva Zlatarn Celje

13. mednarodna
zlatarska razstava
celje 5. do 14. oktobra 1979

NAJVIŠJA PRIZNANJA OSTALA V CELJU

Mednarodna strokovna žirija v sestavi: Milena Moškon, kustosinja Pokrajinskega muzeja v Celju, Günther Kraus, svetovno znani oblikovalec zlatega nakita iz Zvezne republike Nemčije, Raul Goldoni, akademski slikar in član Hrvaške Akademije znanosti in umetnosti ter inž. arh. Marija Stabej iz Gospodarskega razstavišča v Ljubljani je ocenila razstavljeni zlati nakit v Lapidariju in sklenila podeliti eno zlato, dve srebrni in dve bronasti plaketi v prvi skupini ter po eno zlato, srebrno in bronasto plaketo v skupini »art designa«.

Komisija je ocenjevala uporabnost izdelka, estetsko vrednost kot del oblikovanja, kakovost izdelave, izvirnost in posebno kategorijo izdelkov »art designa«.

ZLATO PLAKETO je dobil komplet zapestnice in prstana, enostavne ovalne oblike, katere edini okras je vložek materiala iz platine in zlata. Po mnenju žirije ta nakit najbolje združuje estetsko, funkcionalno in tehnološko rešitev. Oblikovalec: Vincenc Vipotnik, izdelal Franc Stropnik.

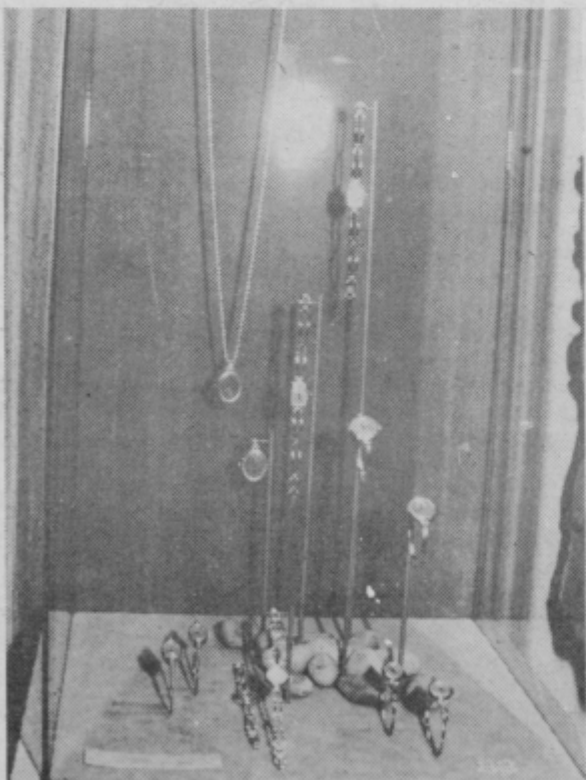
DVE SREBRNI PLAKETI si enakovredno delita ovratnica in zapestnica iz belega zlata in z briljanti. Oblikovalec: Vincenc Vipotnik, izdelal: Branko Šmerc. Isto priznanje je dobila tudi ovratnica iz belega zlata, katere okras so kroglice rumenega zlata z briljanti, ki so pritrjene na ovratnico z žižkami iz belega zlata. Oblikovalec: Vincenc Vipotnik, izdelal: Stanko Mirnik.

Četrto mesto oziroma **BRONASTO PLAKETO** je osvojil eksponat, ki so ga oblikovali in izdelali v TOZD Zlatarstvo Trbovlje. Gre za prstan iz rumenega zlata in ebenovine ter za zanimivo tehnološko povezavo z zlato žico.

Peto mesto in prav tako **BRONASTO PLAKETO** je pripadlo prstanu iz belega in rumenega zlata, ki so ga prav tako oblikovali in izdelali v TOZD Zlatarstvo Trbovlje. Gre za enostavno in učinkovito kombinacijo belega in rumenega zlata.

V SKUPINI »ART DESIGN« pa so priznanja podelili takole:

ZLATO PLAKETO je sprejel Španec J. Capdevila Gaya za srebrno brošo, **SREBRNO PLAKETO** je osvojil Italijan B. Martinazzi za srebrno brošo v obliki očesa in **BRONASTO PLAKETO C.** Antonaz iz Kopra za zapestnico iz srebra v obliki žlice.

Trinajsta mednarodna zlatarska razstava se z vsemi svojimi spremljajočimi prireditvami počasi nagiba h koncu. Znova nov dosežek v celjski tradicionalnosti na zlatarskem področju. Spet nova uveljavitev kolektiva celjskih Zlatarn, kot organizatorja prireditve, ki sodi med največje v Evropi, ki je seveda edina v Jugoslaviji in ki slovi predvsem zaradi svoje vsebinske usmeritve, to pa je oblikovanje zlatega nakita.

Mednarodna zlatarska razstava v Celju ostaja zvesta svoji osnovni usmeritvi, da predstavi ustvarjalnost zlatarjev in v tem vlogo tistih, ki se ukvarjajo z idejami, nadalje delo modelarjev, izdelovalcev in ne nazadnje tudi onih, ki potem rezultate tega skupnega dela, to pa je končne izdelke, posredujejo potrošnikom, kupcem.

V tem pa se uveljavlja tudi vloga Zlatarn Celje, ki so ne samo nosilec te naloge in vodilni v zlatarski proizvodnji pri nas, še predvsem na področju nakita, marveč tudi njio-

va povezovalna funkcija v državi in v tujini. Zato je Mednarodna zlatarska razstava tudi priložnost, da zlasti člani delovne organizacije celjskih Zlatarn povežejo svoje znanje, izkušnje in jih primerjajo z dosežki v svetu. To je priložnost, ki pa tudi potrjuje, da ima ta kolektiv vodilno mesto v oblikovanju in izdelovanju nakita.

Letošnja Mednarodna zlatarska razstava v Celju se po svojem vsebinskem konceptu ne razlikuje bistveno od vseh dosedanjih. Tudi tokrat gre za nakit za vsak dan, za nakit, ki je del človeka in ki poudarja človekovo osebnost. To pa hkrati tudi pomeni, da gre za prireditev, ki še bolj povezuje oblikovalce, modelarje in izdelovalce nakita, kajti le združeni, povezani, lahko sledijo zahtevam in potrebam današnjega človeka kot kupca nakita in nadalje, da tudi s svojim delom vpliva na človeka, ga vzgajajo in spodbujajo k osvajanju novih izdelkov, ki so tudi izraz umetniškega in kulturnega snovanja.

Pomembnost letošnje Mednarodne zlatarske razstave je med drugim tudi v tem, da opozarja na uporabnost mnogih domačih materialov, predvsem na makedonski rubin, ki sodi v razred dragih kamnov in ki je zaradi svojih značilnostih močno iskan in cenjen.

Osvajanje še drugih materialov pa daje kolektivu celjskih Zlatarn možnosti za močnejše povezovanje z državami v razvoju.

Novost letošnje razstave je še v prikazu brušenja briljantov. To je izredno zahtevno delo in malo je ljudi, ki obvladajo vse faze brušenja. Prikaz tega brušenja bo v Lapidariju od danes pa vse do vključno sobote.

Celjska mednarodna zlatarska razstava torej ubira svojo značilno pot, opozarja na nakit in na človeka, opozarja na zlatarjevo delo v najširšem pomenu besede in govori, da je nakit v resnici del človekove osebnosti.

NA RAZSTAVI SODELUJEJO:

Tuji oblikovalci

Rudolf in Gisela Dentler, Ulm, Zvezna republika Nemčija; Bruno Martinazzi, Torino, Italija; Danuta in Sczesny Kobielsky, Varšava, Poljska; Kurt P. Neukoma, Burghard, Švica; Joaquim Capdevila Gaya, Barcelona, Španija; Jos Bikkens, Aalst, Belgija; Gisela Flügge, Düsseldorf, Zvezna republika Nemčija; Gerhard W. Hirth, London, Velika Britanija; Franc Krivec, Zvezna republika Nemčija.

Domači oblikovalci in obrtniki

Asja Valčič, Artiče – Helena Umberger, Ljubljana – Žare Ognjenović, Ljubljana – Branko Vivod, Celje – Anton Hladin, Celje – Tomislav Laboda, Ljubljana – Igor Požun, Ljubljana – Ivan Kragl, Žalec – Renaldo De Monte Mugrle, Maribor – Stevan Borisavljevič, Beograd – Franc Meglič, Kranj – Božidar Jakšič in Josip Cmrok, Zagreb – Antonaz Claudio, Koper – Viktor Mohorič, Jesenice – Ramiz Redžep, Skopje – Halin Mahmud, Skopje – Fadil Zendel, Skopje.

Jugoslovanske organizacije združenega dela zlatarstva

Ikom, Zagreb – Zlatar, Sarajevo – Rubin, Skopje – Zlatarna, Kruševo – Zlatarne Celje s svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela: Zlatarna Celje, Celje – Atelje za zlatarstvo Ljubljana – Zlatarstvo Trbovlje

KAJ DO KONCA RAZSTAVE?

Do konca trinajste mednarodne zlatarske razstave v Celju ostane še nekaj zanimivih prireditev:

Četrtek, 11. oktobra:

od 10. ure dalje – prikaz brušenja briljantov. Lapidarij Pokrajinskega muzeja.

ob 15.00 uri – sprejem za upokojence Zlatarn Celje.

Petek, 12. oktobra:

od 10. ure dalje – prikaz brušenja briljantov. Lapidarij Pokrajinskega muzeja.

ob 9.00 uri – Seminar »Nakit in moda«.

ob 16.00 uri – zlati rally.

Sobota, 13. oktobra

od 10.00 ure dalje – prikaz brušenja briljantov. Lapidarij Pokrajinskega muzeja.

ob 20.00 uri – zaključna prireditev za vse udeležence trinajste mednarodne zlatarske razstave. Zdravilišče Dobrna.

Isti dan, kot trinajsto mednarodno zlatarsko razstavo, so odprli tudi vrata preurejene zlatarske prodajalne v Prešernovi ulici v Celju

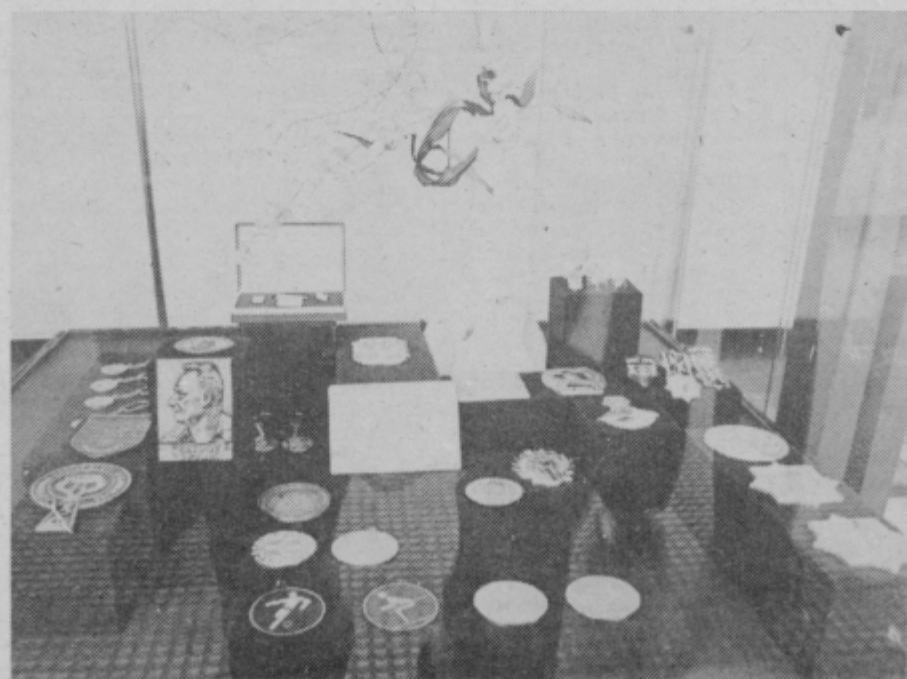
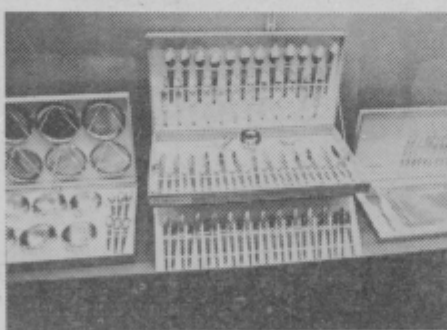
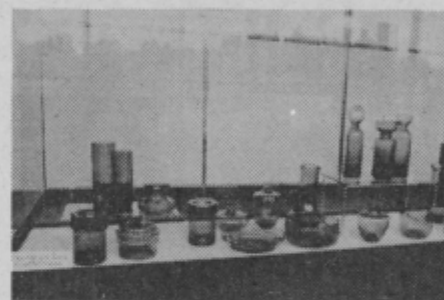
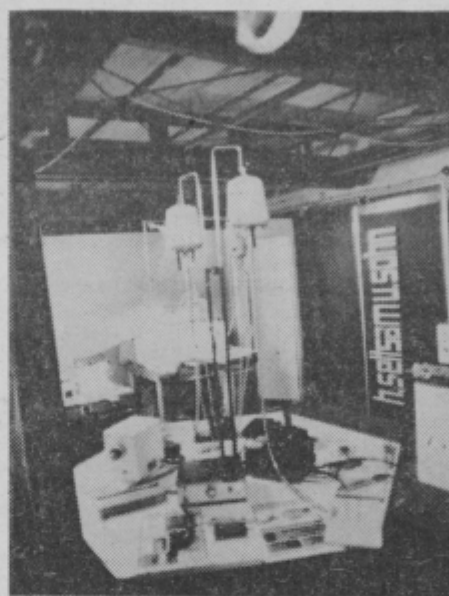

II. MEDNARODNI SEJEM PLEMENITIH KOVIN

NI VSE ZLATO KAR SE SVETI

Druga sejemska prireditve, ki naj predstavi plemenite kovine, orodje, opremo, repromaterial in embalažo, je letos zaokrožila svojo podobo še s prikazom izdelkov kristala, okrasne keramike in porcelana ter izdelkov s področja optike. Ta sejem skupaj z zlatarsko razstavo opozarja na napore organizatorjev, da jugoslovanski in tuji proizvajalci pridejo do svoje mednarodne sejemske prireditve. Tako sodi celjska prireditve med 13 jugoslovanskih sejamskih organizacij. Organizatorji sejma so ob lanski prireditvi še bili v dvomih, če jih morda ne čaka podobna usoda kot skopsko in subotičsko prireditve. Danes je položaj bistveno drugačen. Zavod RTC GOLOVEC zagotavlja vsako leto na tem področju vrhunsko sejamsko prireditve.

Sejem ne kaže samo plemenitih kovin. Pomemben je zaradi tega, ker obiskovalcu nudi temeljit pregled nad različnimi materiali, orodji, opremo, repromaterialom in embalažo. Letos so na sejmu pristojni vsi pomembnejši jugoslovanski proizvajalci, mnogo tudi tujih, računajo pa, da jih bo naslednje leto še več. Sejem je tako po eni strani za nas novost, okno v svet obdelave in tudi vrednotenja plemenitih kovin kot okrasnega sredstva in dragocene danosti v industriji, obenem pa tudi priložnost, da se bomo iz leta v leto še bolje spoznavali tudi s tem področjem. Seveda po zaslugi Zavoda RTC Golovec kot organizatorja tega mednarodnega sejma.

V hotelu DOBRAVA je trikrat tedensko odprt tudi disko-klub. Za mlade po srcih in letih: ob petkih od 21. do 1. ure, ob sobotah od 21. do 4. ure in ob nedeljah od 21. do 24. ure. Vabijo vas na ples in zabavo, za prenočišče pa priporočajo rezervacijo!

Pogled v restavracijske prostore kaže okus, urejenost, snažnost. Hotel DOBRAVA, ki je B-kategorije, je eden redkih v skupini sezonskih hotelov, ki v letošnjem letu kljub svoji »mladosti« dobro posluje. O tem pričajo tako ugodni polletni kot osemmesečni poslovni rezultati.

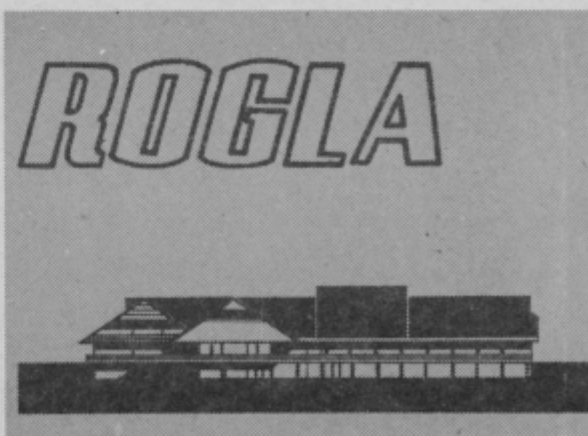
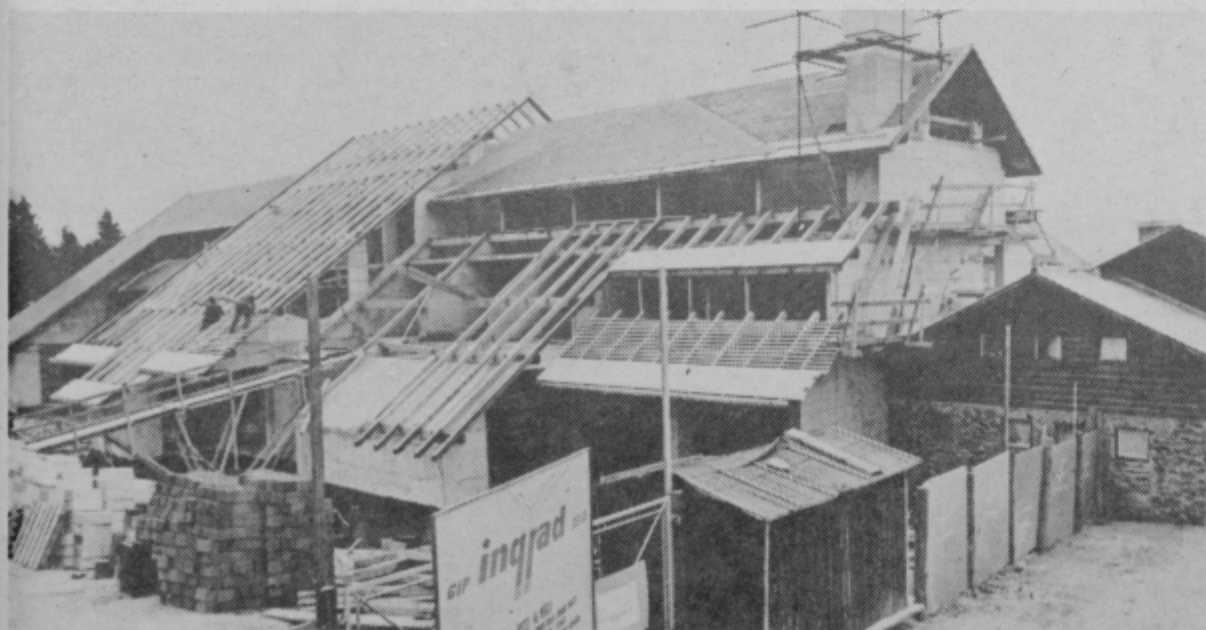
UNIOR SE UVELJAVLJA V TURIZMU

Dnevni prostor v hotelu DOBRAVA daje s svojo opremljenostjo predvsem domačnostni vtis. Primeren je tudi za manjše poslovne sestanke, ali pa za sproščen pogovor po njih. Fotelji so kljub svoji preprostosti nadvse udobni.

Naj velja ime Zreška klet ali Unior-bar, ali pa kar preprosto disko - ni tako pomembno. Pomembno je, da se v tem prostoru človek dobro počuti. Seveda pa je najprimernejši za tiste, ki ne hodijo s kurami spat in jih včasih zasrbijo pete. Domiselna oprema bo v kratkem doživela še izboljšave.

Poleg stare kočice raste ob njej nov hotel na ROGLI, ki bo prav gotovo razmahnil turizem na zreškem Pohorju v širše razsežnosti.

KONUS

SADOVI PREUSMERITVE SO NA DLANI

Zaradi prihodnosti so se odpovedali usnju

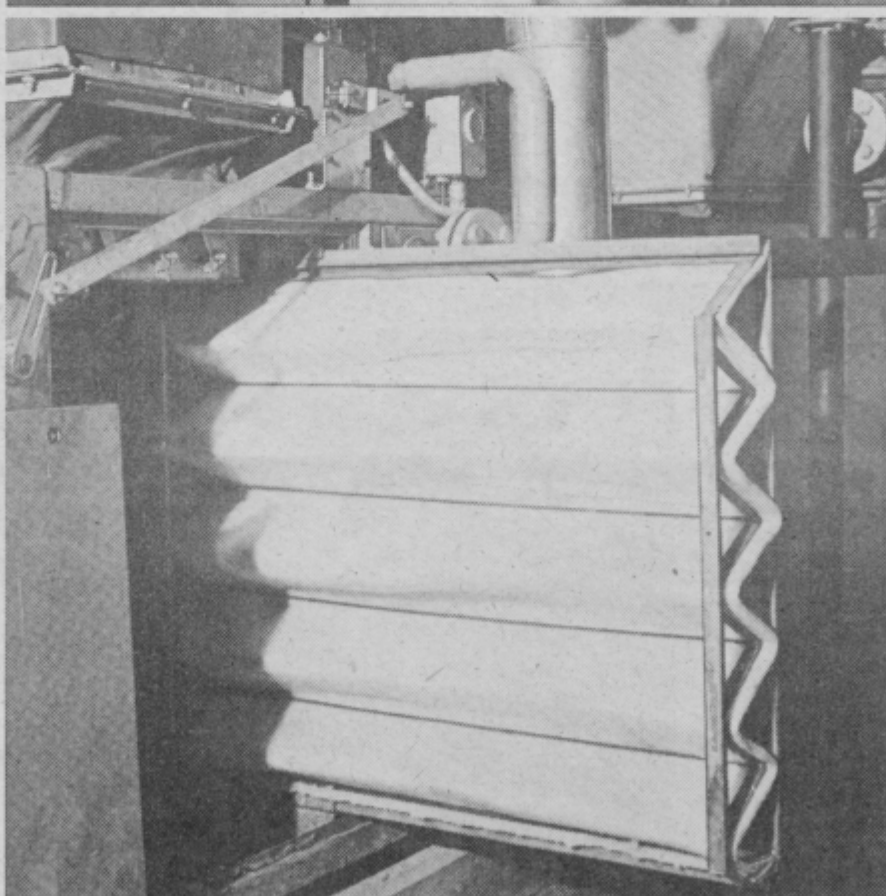
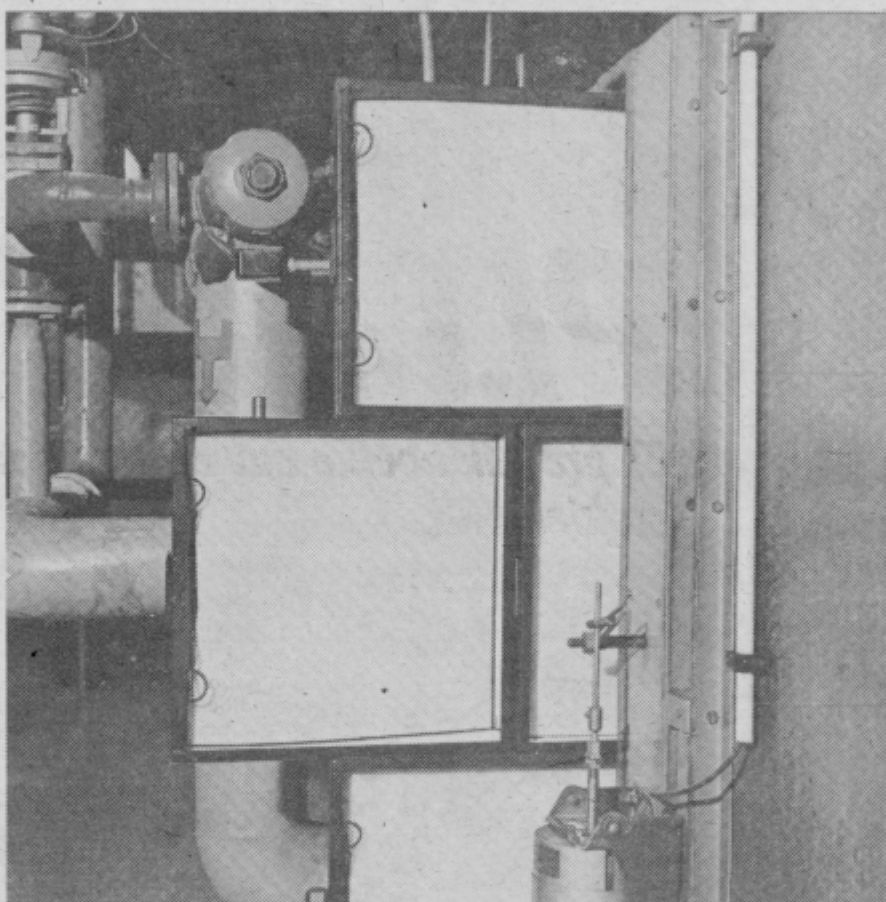
Splošna kriza v usnjarstvu je samo pospešila preusmeritev Konusove proizvodnje in mu dala pečat »sanacijske nujnosti« odpravljanja izgub v usnjarnah v Slovenskih Konjicah, Lenartu in Ljutomeru. Sicer so v Konusu že prej načrtovali preusmeritev zlasti usnjarske proizvodnje, saj v njej niso več videli svoje bodočnosti. Res je, da so dobre rezultate v sedanjem srednjeročnem obdobju že začeli dajati novi programi, toda lanske hude izgube v usnjarnah so dejansko dale piko na i!

Zivo se je začela uresničevati druga faza Konusove preusmeritve, ki se logično nadaljuje še v naslednje srednjeročno plansko obdobje, predvsem nova proizvodnja netkanih materialov in razširitev asortimana proizvodnje Koterm (plastika). Novi program netkanih tekstilov in povečani ter razširjeni program plastičnih proizvodov v celoti nadomešča sedaj že večinoma ukinjeno usnjarsko proizvodnjo. Bistven premik načrtujejo v povečanju lastne akumulacije, kar je sicer temeljni cilj celotne razvojne dejavnosti delovne organizacije že od začetka tekočega srednjeročnega obdobja.

Vsekakor je treba poudariti, da sprejeta Konusova izhodišča za srednjeročni plan 1981–1985 dosledno upoštevajo smernice družbenega plana SR Slovenije za isto obdobje. To so cilji:

- postopna, vendar odločna preusmeritev na proizvodnjo, ki ima dolgoročne pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in vložena sredstva;
- razvojno-tehnološka intenzivna proizvodnja, značilna po visoki stopnji avtomatizacije ter po večji udeležbi visoko kvalificiranega ustvarjalnega dela;
- izvozno usmerjena proizvodnja na trajnejših osnovah;
- proizvodnja, ki omogoča varovanje okolja;
- proizvodnja, s katero se zagotavlja racionalnejša poraba surovin in energije, vključno z nadomestitvijo uvoženih materialov;

V izhodiščih za plan 1981–1985 so v Konusu zapisali še naslednje značilnosti svojih proizvodnih programov: povečati fizični obseg proizvodnje za preko 5 odstotkov letno, bistveno povečati dohodek oziroma produktivnost in akumulativnost, pri čemer naj se stopnja zaposlenosti giblje v sedanjih okvirih, izboljšati pa je potrebno kvalifikacijski sestav zaposlenih zara-

Dva izmed KOFIL – filtrov za čiščenje zraka, ki jih v Konusu izdelujejo v ploščah različnih dimenzij. KOFIL je netkani material izdelan iz sintetičnih vlaken, kemično ojačan z umetnimi smolami, zato pri uporabi skoraj nič ne menja svoje strukture.

di obvladovanja vse zahtevnejše proizvodnje.

Na področju samoupravnega organiziranja bo kmalu treba preučiti možnosti oblikovanja novih temeljnih organizacij združenega dela, pri proizvodnji netkanih materialov verjetno prav kmalu, takoj pa oblikovati posebno tozdo za gostinsko dejavnost iz dosedanjega gostinskega obrata, jedilnice in počitniškega doma.

Pri tako imenovanih vzporednih dejavnostih bodo izpopolnili svoj energetske sistem z lastno električno centralo, uredili čistilne naprave za prečiščevanje odplak in za potrebe Konita, Celtexa in nove proizvodnje čistilnih krp ter zgradili centralno skladišče in še nekatera druga skladišča za trgovinsko mrežo.

Iz vsega svežnja projektov in naložb kaže kot najpomembnejšega izdvojiti projekt netkanih materialov, kjer gre za bistveno povečanje in tudi razširitev obstoječe proizvodnje v okviru tozda TEHNIČNA KONFEKCIJA. Analize tržišča so namreč pokazale, da so na tem področju izredne možnosti poslovne ekspanzije, pri čemer gre še za posebno razsežnost – zmanjšanje uvoza v jugoslovanskem merilu.

Klasični proizvodi jermenarne in pikerije se bodo zmanjševali, uvajali pa se bodo novi nadomestni materiali, kot so: poliamidna žica, trakovi za extremultus, poliuretanski trakovi. Tako načrtujejo v Konusu povečanje dosedanjega programa extremultus jermena po letni stopnji najmanj za 5 odstotkov, asortiman pa se bo še dodatno razširil za zobata jermena in transilan trak. Program abrazivov obsega kuhinjske krpe in abrazive za poliranje lesa, metala za potrebe v industriji in obrti.

Za trgovsko mrežo bodo od celotnega novega programa netkanih materialov najbolj zanimivi torej naslednji proizvodi: filtri, filter maske, polnila za konfekcijo, abrazivi in umetna irhovina za avtomobile in gospodinjstva.

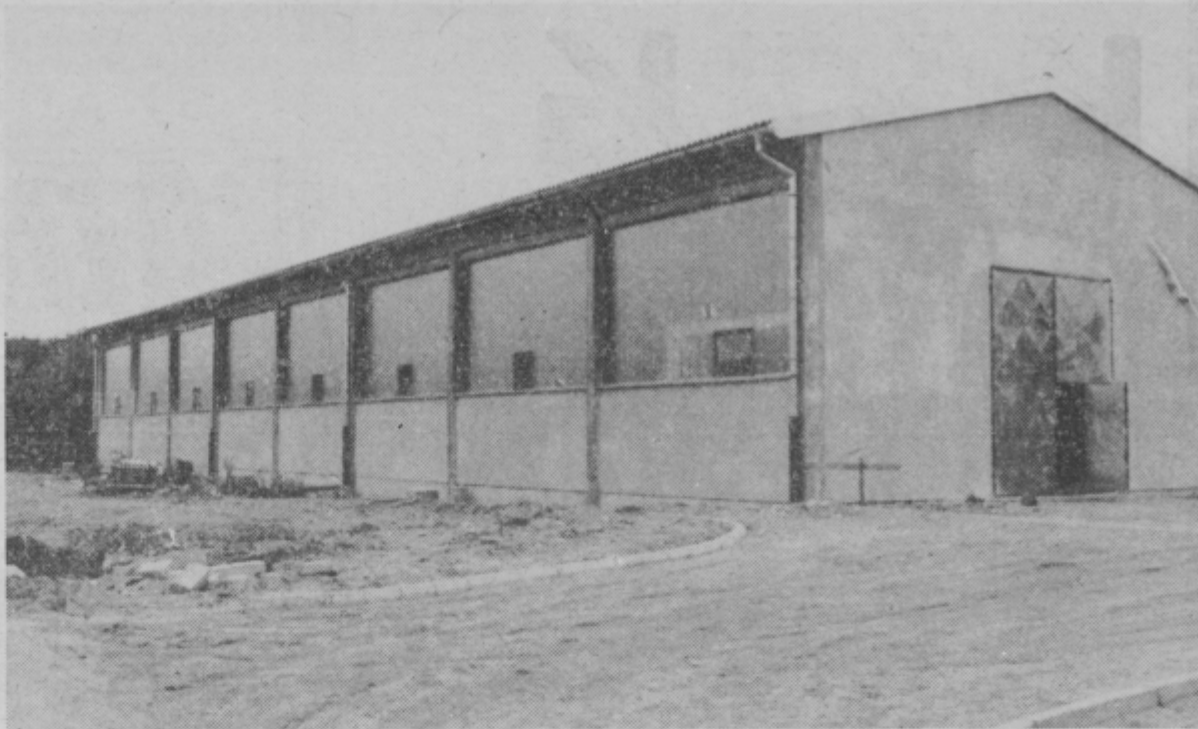
Tozda KOTERM bo povečal proizvodnjo profilov in končnih izdelkov za 100 odstotkov, tako da bo znašala proizvodnja po dopolnitvi strojnega parka prihodnje leto približno 1000 ton. Pri tem bo pomemben del razširitve asortimana zajemal zlasti prešane plošče, črpalke in ventile.

Podali smo le skopo in splošno informacijo Konusovega proizvodnega programa, ki se je že začel oblikovati. Poudarili pa smo predvsem nekatere nove programe, ki že v sedanjih fazi uresničitve potrjujejo pravilnost odločitve Konusovih 15 tozdov o preusmeritvi proizvodnje.

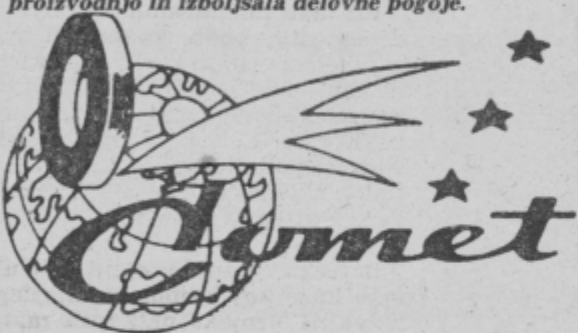
KONUS

Tudi doma izdelana naprava za polavtomatsko izdelavo »fiber-diskov«. Naprava je bistveno povečala proizvodnjo in izboljšala delovne pogoje.

Za praznik občine Slovenske Konjice in 70-letnico Loške opekarne – nov obrat za predelavo steklenih vlaken. To je tudi najbolj otipljiv rezultat združitve loške opekarne kot najmlajšega tozda zreškega Cometa.

Brezalkalno stekleno vlakno se čedalje bolj uveljavlja na raznih področjih v industriji. Tudi na področju umetnih brusov je impregnirana steklena tkanina omogočila proizvodnjo rezalk s povečano obodno hitrostjo, iz 45 m/s na 80 m/s in celo 100 m/s, in proizvodnjo drugih brusnih plošč. Rezalka, oz. brusna plošča, ojačena s stekleno tkanino pridobi na elastičnosti in varnosti toliko, da je možna uspešna uporaba tudi na ročnih brusilnih strojih za rezanje in brušenje pri povečani obodni hitrosti.

Začetki uporabe impregnirane steklene tkanine za ojačenje brusnih plošč in rezalk segajo v obdobje pred letom 1950, v Jugoslaviji pa so bili prvi poizkusi uporabe izvršeni v obdobju med letom 1964–1967. V Zreškem Cometu so jih začeli uporabljati v letu 1967, vzporedno z začetkom proizvodnje tovrstnih plošč. V prvih letih je bila uporaba skromna (v

prvem letu 1967 vsega ca. 50.000 kom).

Leta 1978 so tozdu Coflex, ki je največji jugoslovanski proizvajalec armiranih brusnih plošč in rezalk in pokriva preko 60% jugoslovanske uporabe ter več kot 1/3 proizvodnje izvažajo, potrošili že preko 10 milijonov steklenih impregniranih diskov različnih dimenzij. Impregnirano stekleno tkanino, izsekano na ustrezne dimenzije, uporabljajo tudi DO Swaty iz Maribora, DO Idnina Kratovo in DO 8. Mart iz Ade.

Potrošnja za leto 1979 v Jugoslaviji ocenjujemo na približno 30 milijonov kosov, od tega v TOZD Coflex do 20 milijonov kosov, kar predstavlja po vrednosti približno 50 milijonov deviznih sredstev.

ODLOČITEV O NALOŽBI

Že pred letom 1975 so v okviru DO Comet ugotavljali preveliko odvisnost od uvoza impregnirane steklene tkanine in iskali

ZNANJA NOVI PLODOVI!

Za praznik občine nov obrat v Ločah – Impregnirana steklena nit.

v tekstilni industriji partnerja, s katerim bi skupno realizirali investicijo. Pri teh prizadevanjih ni bilo uspeha. V letu 1977 in 1978, ko so se pogoji zunanjetrgovinskega po-

slovanja ponovno zaostri- li, so se odločili za naložbo, ki bi v prvi fazi zajemala impregnacijo in izsekovanje steklene tkanine brez tkanja. Ob prostorski stiski v samih Zrečah in na pobudo družbenopolitičnih organizacij v okviru občine, so se odločili za lokacijo v Ločah, v okviru loške Opekarne, ki je priključena k DO Comet kot četrti temeljna organizacija.

Priprave na investicije so tekle vzporedno s pripravami na združitve. Uspešen referendum v obeh delovnih organiza-

cijah, v maju 1978, je pomenil tudi začetek pripravljenih del za novo naložbo.

OSVOJITEV TEHNOLOGIJE?

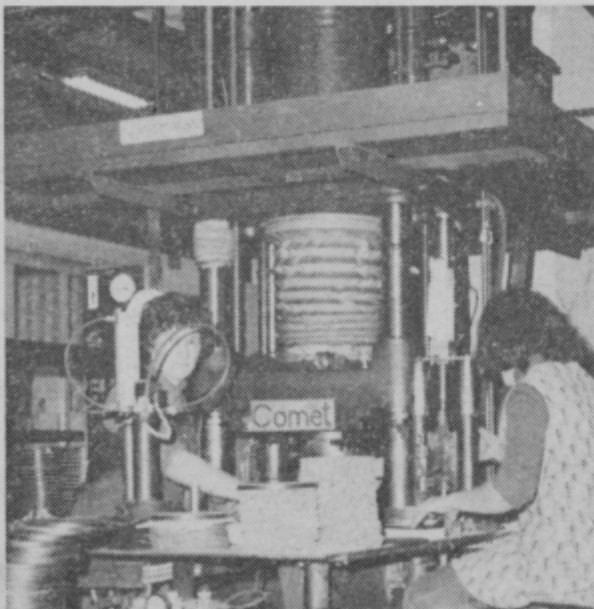
Tudi tehnologijo impregnacije steklene tkanine so osvojili v DO Comet z lastnimi tehnologi in znanjem, brez nakupa licence oz. znanja. Z nakupom starega tekstilnega stroja, ki je odslužil pri apreturi tkanine, njegovo rekonstrukcijo, dograditvijo novih sklopov, pri-

haja kolektiv do sušilnika, ki bo v naslednjih nekaj letih uspešno zamenjeval podobnega iz uvoza, po vrednosti, do sedemkrat dražjega. Tehnološka linija impregnacije je bila pravočasno dograjena v lastnih delavnicah in tudi uspešno preizkušena. Kmalu je bila osvojena tudi ustrezna kvaliteta impregnacije za ojačenje brusov. Edino z nabavo izsekovalnega stroja iz uvoza so določene težave in kasnitve.

V letu 1980 planiramo redno proizvodnjo v količini minimalno 10 milijonov komadov. Proizvodnja bo v prvi fazi zaposlila 10 novih delavcev in bo po vrednosti prerasla proizvodnjo opeke. Kapacitete postrojenja so večje, vendar bodo v letu 1980 določene težave s surovinami. V tem letu začneta z redno proizvodnjo steklenih niti dve novi tovarni v Jugoslaviji, zato bodo težave pri oskrbi s kvaliteto surovin, ki jih trenutno dobivamo še iz uvoza. Končna kapaciteta bo predvidoma dosežena v letu 1981 v količini preko 30 milijonov komadov.

Po uspešnem zaključku prve faze – to je impregnacije steklene tkanine – planiramo razširitev dejavnosti – oplemenitenje steklenega vlakna za tkanje. S tkanjem želimo predvsem zadovoljiti lastne potrebe po tkanini za impregnacijo.

Na sodobnih visoko produktivnih tkalnih strojih, ki jih načrtujejo, bodo Cometovci lahko tkali stekleno tkanino tudi za druga področja uporabe.

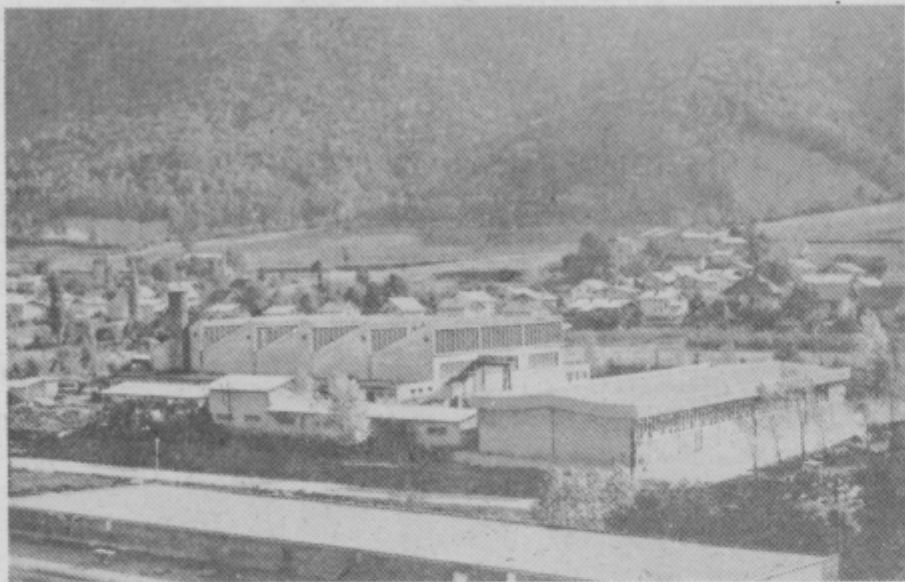
Ena izmed doma izdelanih hidravličnih stiskalnic, ki je bistveno cenejša od uvožene in predstavlja »šopek« drobnih inovacij in izboljšav.

Del sušilnika v novem obratu tozda Opekarne Loče zreškega Cometa. Za uresničitev te naložbe in projekta sušilnika oziroma impregnacijske naprave za oplemenitenje steklene tkanine, je skupina Cometovih tehnologov in raziskovalcev prejela tudi občinsko nagrado INOVATOR 79.

PROIZVODNJA STROJEV
IN PLASTIČNIH IZDELKOV
n. sol. o.

**ISKRENO ČESTITAMO
DELOVNIM LJUDEM IN
OBČANOM
OB SKUPNEM PRAZNIKU
OBČINE SLOVENSKE KONJICE**

mizarstvo
SKALA

SLOVENSKE
KONJICE

**ISKRENO ČESTITA
DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM
OB OBČINSKEM
PRAZNIKU**

Elekto Radio

63210 SLOVENSKE KONJICE

*se pridružuje čestitkam ob
občinskem prazniku in se
priporoča s svojimi
uslugami*

NA NOVO ORGANIZIRANI DELAJO ŠE BOLJ UČINKOVITO

V jeseni minulega leta je bila dana pobuda, da se v okviru dosedanje OZD LIO Slovenske Konjice organizira več TOZD. O tem je stekla v mesecu novembru javna razprava, ob tem, da je bila usmeritev naslednja: formirati toliko TOZD, kolikor je zaokroženih tehnoloških enot in kjer je ta delitev možna glede na ustvarjeni dohodek. V januarju, natančneje 18. 1. 1978, pa je bila ta pobuda tudi potrjena na referendumu.

Tako združuje delovna organizacija LIP Slovenske Konjice sedaj:

- TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA (vrata) SLOVENSKE KONJICE
- TOZD ŽAGA SLOVENSKE KONJICE
- TOZD TOVARNA SEDEŽNEGA POHIŠTVA SLOVENSKE KONJICE
- TOZD TOVARNA OMARASTEŽA POHIŠTVA VITANJE
- TOZD OPLOTNICA – Tovarna klasičnih oken in rolet
- TOZD POLJČANE – Tovarna otroškega pohištva iz masive (stoli, mize, klopi)
- TOZD SLOVENSKA BISTRICA – Tovarna polizdelkov (embalaža za avtomobilsko industrijo in kmetijsko mehanizacijo in kartonska embalaža)
- TOZD POLSKAVA – Tovarna vezanih oken in vrat

V DSSS, ki opravlja komercialne, finančne, razvojne in splošne posle oziroma opravila za vse TOZD in DO, je 63 delavcev od skupno 1300 zaposlenih delavcev v LIP. Naj ob tem povemo, da so tozdi sicer dokaj »razmetani«, saj je veljalo že od nekdaj v LIP načelo, da morajo biti tovarne tam, kjer je surovina in delovni ljudje. Tako se lahko bolj vključujejo v delo krajevnih skupnosti. Po vseh TOZD je tudi dobro organizirana družbena prehrana, saj so delavcem na voljo v nekaterih TOZD poleg toplega obroka tudi kosila.

V LIP je vse v enakomernem porastu, večji prihodek dosegajo z večjim obsegom proizvodnje in boljšo kakovostjo. Izvažajo 21,5% celotne proizvodnje na konvertibilno tržišče, uvažajo pa le strojno opremo, ki je doma ni moč dobiti za obdelavo in predelavo lesa.

LIP Slovenske Konjice ima izredno dobro razvito kulturno življenje, saj v podjetju delujejo: dva pevski zbora, en oktet, narodno-zabavni ansambel, folklorna skupina in folklorna skupina otrok. Ob tem ne smemo pozabiti še na družine: strelsko, gasilsko, nogometno... Skratka – poleg marljivega dela, je tudi zabava, ki druži delavce in jim popestri delovni dan. Naj

povemo še to, da je dobro organizirano tudi letovanje v letnem in zimskem času. V Piranu imajo delavci počitniški dom in štiri camp prikolice, na Rogli pa štiri vikend hišice, ki so jih lani dokončali v celoti s prostovoljnim delom in tridnevnim solidarnostnim delom celotnega kolektiva.

Ob koncu še iskrene čestitke delavcem LIP, občanom občine Slovenske Konjice ob prazniku z najlepšimi željami.

Na sliki je TOZD OPLONICA, kjer je tovarna klasičnih oken in rolet

V LIP že nekaj let opravljajo tako imenovani solidarnostni dan v letu za celotno DO. Sredstva zbirajo v poseben sklad, ki je simbol enotnosti in solidarnosti celotnega kolektiva. Sredstva tega sklada so izključno namenjena skupnim potrebam kolektiva v najnujnejših potrebah ali za skupno dogovorjene akcije.

ZLATARSTVO KRAGOLNIK VILI,
Celje, Zidanškova 6**Odkupujemo staro zlato**

po najvišji ceni in plačamo za 1 gr zlata
preračunano na čisto 246 din, kar znese za 1 gr 14
karatnega zlata 144 din.

Odkupujemo tudi

**staro srebro, jedilni pribor, kovance in
drugo.**

Komisija za delovna razmerja

Plonirskega doma »Cvetke Jerinove«
Celje, Ul. 29. novembra št. 14

objavlja prosta dela in naloge:

Čistilke

– NK delavke za nedoločen čas

Delo je s polnim delovnim časom, samo popoldan.

Prijave sprejemamo do zasedbe del. mesta.

Oddelek za splošne-zadeve

skupščine občine Celje**razpisuje štipendijo**

na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju –
organizacijsko-računalniška smer II. letnik

Kandidati naj prijave na obrazcu 1,65 pošljejo
najkasneje v 10 dneh od dneva objave in priložijo
še:

potrdilo o vpisu na šolo in opravljenih izpitih ter
podatke o premoženjskem stanju družine.

**»VESNA« tovarna modnih ženskih in
otroških oblačil in perila**
Zagreb, Leningradska 57

Kadrovska komisija

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

**1. namestnika vodilnega delavca –
poslovodje Modne hiše Vesna v Celju –**
1 kandidat

Pogoji: visoko kvalificiran trgovec z najmanj dvema
leti delovnih izkušenj pri strokovnih ali vodilnih delih
v trgovini s tekstilnimi izdelki

Kvalificirani trgovec z najmanj tremi leti delovnih iz-
kušenj pri delu v trgovini s tekstilnimi izdelki na
strokovnih ali vodilnih mestih.

Osební dohodek po pravilniku o osnovah in merilih o
delitvi sredstev za osebne dohodke in delitvi sredstev
skupne porabe ter nadomestil iz naslova material-
nih stroškov.

Obvezno poskusno delo 90 dni. Rok razpisa 15 dni.
Ponudbe sprejema Splošno-kadrovski sektor Delov-
ne organizacije Vesna, Zagreb, Leningradska 57 z
oznako Kadrovski komisiji.

Trgovska delovna organizacija

»SAVINJSKI MAGAZIN« ŽALEC

komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

ADMINISTRATORJA

POGOJ: Dvoletna administrativna šola

Izbrani kandidat bo združil delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju v razpisu
navedenih pogojev pošljite na naslov TDO »SAVINJ-
SKI MAGAZIN« ŽALEC, Šlandrov trg 35, 15 dni po
objavi.

ČGP »DELO«
podružnica Celje

išče

raznašalca

za raznašanje časopisa Delo, v jutranjih urah.

Delo lahko nastopijo zainteresirani takoj.

Informacije po tel: 22-800 ali osebno na podružnici
Dela.

**»MONTANA« Rudarsko in industrijsko
podjetje Žalec**
TO Proizvodnja kovinske opreme Liboje

OBJAVLJA:

naslednja prosta dela in delovne naloge

1. SKUPINOVODJA

za montažo opreme za ceste

Pogoji:

Kandidat mora poleg splošnih pogojev določenih s
predpisi izpolnjevati še naslednje pogoje:

- KV ključavničar – splošni
- 5 let delovnih izkušenj v poklicu
- sposobnosti vodenja in organiziranja del skupine
na terenu
- po možnosti izpit za motorna vozila »C« kategorije

2. STRUGAR – ORODJAR

Pogoji:

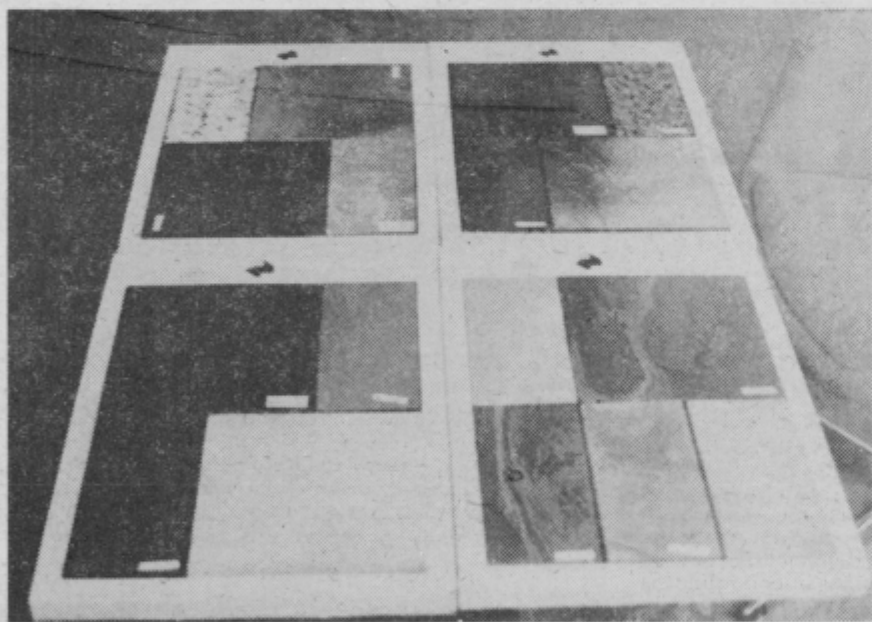
Kandidat mora poleg splošnih pogojev določenih s
predpisi izpolnjevati še naslednje pogoje:

- KV strugar
- 5 let delovnih izkušenj v poklicu

V obeh primerih je delovno razmerje za nedoločen
čas s polnim delovnim časom.

Pismene vloge z dokazili pošljite v roku 15 dni od
objave na naslov:

»MONTANA« Rudarsko in industrijsko podjetje Žalec
Kadrovsko splošni sektor
Žalec, Cesta na Lavo 1

KERAMIČNE PLOŠČICE »MONOSINT«

Goriške opekarne – KERAMIX VOLČJA DRAGA
dimenzij 10 × 20 in 20 × 20
Odporne proti mrazu in vlagi!
Primerne za zunanje oblaganje stopnišč,
balkonov in teras.

PO IZREDNO UGODNIH CENAH!

V prodajalnah: LABOD in GALEB, KOVINA
Žalec, MERKUR Prebold.

KOVINOTEHNA
TOZD TEHNIČNA TRGOVINA

**INDUSTRIJA GRADBENEGA
MATERIALA**

GRADNJA ŽALEC

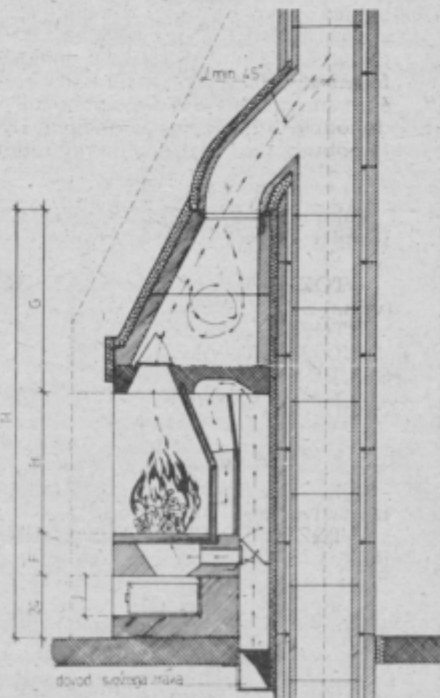
**schiedel
odprti kamin
ANTIKA**

**Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek
na našem tržišču.**

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore
z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne
more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s
svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan.
Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem
zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo
glavno nalogo v tem, da so zunanost kamina
oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je
dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družin-
skem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri
sodobnih gradnjah stanovanj še bolj podžiga na-
še želje po estetskem okolju. Odprti kamin omo-
goča s svojo široko paleto oblik in materialov
doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri central-
ni kurjavi najbolj pogrešamo.
Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kamin-
om nam pomaga ustvariti tako atmosfero in ugo-
dje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m ³	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm ²	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H-4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m-H-4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm ²	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm ²	120	180
Teža kamina v kg	420	630

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU – SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

M

OGLASI

*** CENJENE bralce No-vega tednika obveščamo, da naslovov od objavljenih oglasov ne posredujemo. Sprejemamo samo pismene ponudbe.**

PRODAM

- LASTNIŠKO DVOSOBNO STANOVANJE** – etažno, takoj vseljivo v Celju, prodamo. Inf. dobite v ulici 29. nov. 30, Celje.
- SPALNICO**, belo-rjave barve, skoraj novo, dobro ohranjeno, prodam. Ogled možen vsak dan med 19. in 20. uro. Ulica Bratov Vošnjakov 4, stanovanje št. 4, pritličje.
- KATALITIČNO plinsko peč SUPER SER**, na butan, prodam za 2000 din. Planinšek, Robova 5, Celje.
- V Celju pri bolnici, prodam takoj hišo dvojček. Kos, Oblakova 24.
- KRZNENO jopo** – rjav bizam velikost 40 in črn krznen plašč – perzianer tačke, velikost 40, prodam. Ponudbe pod BELCA.
- STARINSKO spalnico**, oreh z bogato rezbarijo, prodam. Ogled od 14.–17. ure. Vrečko, Celje, Ipavčeva 2.
- ŠTIRIDELNO sedežno garnituro** – novo, kavč raztegljiv v zakonsko posteljo, prodam po ugodni ceni in tudi na obroke. Flis, Ljubljanska 8/IV.
- AVTO LADA**, letnik 73, ugodno prodam. Naslov: Fojnica Himzo, Kraigherjeva 6, Celje, Nova vas.
- ZASTAVO 101 – I. 76** – registr. do sept. 80, zelo dobro ohranjeno prodam. Informacije po telefonu 22-633 (sobota in nedelja popoldne), od 15. 10. dalje, dopoldne, ogled na Trgu svobode 10 – Fonda Roman, Celje.
- ZASTAVO 750**, letnik 73, v dobrem stanju, prodam. Škoflek Viktor, Kersnikova 39, Celje, tel: 22-566.
- LESENA OKNA** v dobrem stanju – rabljena in radiatorje za centralno kurjavo, prodam. Kersnikova 39 ali Starihova 1, Celje.
- KOMBI FIAT 850**, eno leto star, parna številka, prodam. Vinter, Lopata 55, Celje, tel: 27-777.
- V SOBOTO bomo prodajali na tržnici v Celju Jarkice, 5 mesecev stare, rjave, bele ter grahaste.
- DIVAN**, dobro ohranjen, ugodno prodam. Arnshek, Cankarjeva 9.
- ZA polovično ceno prodam Trajno

gorečo peč, peč na olje, straniščno školjko. Ogled četrtek, petek in sobota ves dan. Dragar Marja, Vrbna 50, Šentjur.

VIKEND HIŠICO, leseno, montažno, izdelek Krivaja-Zavodoviči, ugodno prodam. Vprašati v Bife »PARK« Celje, Maistrova 2, tel: 217-63 ali 27-882.

AVTO DIANO 6, letnik 76 (malo karambolirano), prodam. Deželak Jelka, Zdraviliška 11, Laško. Ogled od 14.–17. ure.

ZASTAVO 1300 z novim motorjem, ugodno prodam. Tudi na gradbeni kredit. Vidali, Vojnik, Jančarjeva 37.

AVTO SIMCA 1000 LS, letnik 72, prodam. Grobler Anton, Ponor 8, 63304 Tabor.

POHIŠTVO za dnevno sobo – kombinirana omara, 2 kavča in 3 fotelji, ter hladilnik znamke HIMO in šivalni stroj znamke Singer z okroglim čolnikom, ugodno prodam. Hribnik Dragica, Celje, Ul. V. prekomorske brigade 9 a.

PARCELO 603 m² urejeno v sadovnjak in zelenjavni vrt, ograjeno, prodam. Oddaljenost 5 km iz Celja (Gorica) ob asfaltni cesti – zelo sončna lega. Ponudbe pod šifro GORICA.

OSEBNI AVTO OPEL REKORD, letnik 75, v dobrem stanju, prodam. Naslov Brežnik Maks, Jerzerce 7, Šmartno v Rožni dolini, tel: 772-130.

TRAJNO GOREČO PEČ (Küpersbuch), zaradi selitve ugodno prodam. Todorovič, Ul. 29. novembra 55, Celje.

WARTBURG, letnik 70, prodam. Vavdi, Čopova 25, Celje.

RENAULT 4, karamboliran, ugodno prodam. Inf. tel: 26-144 Gorinšek.

TRAJNOŽAREČO PEČ »Gorenje« – rabljeno, mali prenosni črno-bel televizor in nekaj dekliških oblačil, prodam. Vprašati vsak dan od 12.–15. ure. Bradáč, Ljubljanska 10.

GRAMOFON GARRARD 2x20 W, prodam. Polanc Črtomir, Dobriša vas 61, Petrovče, tel: dopoldan (063) 25-323.

POROČNO OBLEKO, beš barve štev. 36, prodam. Tel: 27-149.

HANOMAG 2 t Kiper, registriran do junija 80, ugodno prodam. Mahorič Vlado, Varpolje 42, Nazarje.

MF Bager obnovljen, prodam. Ogled v večernih urah. Pakčnik Mirko, Levec 75, Petrovče.

KRAVO silvorjavo, 8 mesecev brejjo, 5 teleta, prodam. Randl Frančiška, Šempeter 3, Savinjska dolina, pri nadvozu.

ZAMRZOVALNO SKRINJO in dva masivna fotelja, prodam. Ogled možen po 20. uri. Tel: 730-765. Plut Janez, Laško 3, Kraigherjeva 18 a.

AVTO-KOMBI 430 K, karamboliran, letnik 75, prodam. Cena po dogovoru. Ocvirk, Arja vas 13 a, Petrovče.

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, dvojno pomivalno omarico in kuhinjsko kredenco za bagatelno ceno, prodam. Brenčič, Moše Piljade 10.

ZASTAVO 101 – I. 73, prodam, lahko tudi na ček. Tel: 229-01 od 6.–14. ure.

PEČ PLAMEN, malo rabljeno, po ugodni ceni, prodam. Drobinc, Ipavčeva 11, Celje.

POHIŠTVO, ter FIAT 750, prodam. Tel: (063) 26-844 od 6. do 14. ure.

SVINJSKO KORENJE in drobni krompir, prodam. Koželj Ana, Medlog 34.

DVOSOBNO KOMFORTNO stanovanje – lastniško, v bloku – Sošeska 5, Žalec, prodam. Ponudbe pod GOTOVINA.

DELAVCI Železarne Štore ali zdomci! DVOINPOLSOBNO STANOVANJE 64 m² v Štorah št. 26/I. ter dvodelno zidano garažo in vrt, prodam. Stanovanje takoj vseljivo. Ogled možen vsak dan. Brečko-Čujež.

LITOŽELEZNO Kad 150 – novo, dva radiatorja, dva umivalnika, prodam, vse za polovično ceno. Valvazorjeva 1, Celje.

AUSTIN 1300, letnik 70, prodam. Cena 13.000. Inf. od 6.–16. ure, tel: 26-634.

SPAČEK, letnik 73, prodam. Cena 27.000 na kredit s 30% pologom. Inf. po tel: 26-634 od 6.–16. ure.

PRINC 1000 L, prodam. Tel: 26-503 Celje.

GARAŽO v centru mesta ali na Otoku, kupim ali vzamem v najem. Naslov: Zorko Drago, Na zelenici 8, tel: 26-602.

AVTO do 3 M, kupim na obroke po 5000 din mesečno. Ponudbe pod AVTO.

VIKEND v širši okolici Celja; kupim. Pod GOTOVINA.

NOVEJŠO DVOSOBNO STANOVANJE ali vseljivo hišo v Celju, Petrovčah, Žalcu, Šempetru ali v Vojniku, kupim. Istočasno prodajam dvosobno stanovanje v Celju s centralno kurjavo in telefonom. Lahko je tudi zamenjava oziroma doplačilo za hišo. Ponudbe pod »PLAČLJIVO TAKOJ«.

STANOVANJA

MLADA tričlanska družina išče manjše stanovanje v Celju ali bližnji okolici. Nudimo visoko predplačilo. Ponudbe pod »Takoj«.

DRUŽINA SMO. Nujno iščemo stanovanje ali večjo sobo. Tel: 23-766 Rotar, od 16. ure dalje.

DVE ŠTUDENTKI sprejem na stanovanje. Šifra »BREG«.

IŠČEM stanovanje v Celju ali na vasi. Krajnc Milan, Radoslavci 13, pošta 69243 Buškovci pri Ljutomeru.

V NAJEM vzamem stancvanje ali hišo, možen poznejši odkup. Ponudbe pod »REDEN PLAČNIK«.

MLADA ZAKONCA brez otrok iščeta sobo in kuhinjo z uporabo kopalnice »ZAKONCA«.

ZAPOSILITEV

V LJUBLJANI sprejem v delovno razmerje delavca za delo v roletarstvu. Zaželen KV mizar ali

NKV delavec z odsluženim vojaškim rokom. Nudim brezplačno sobo. Ponudbe pošljite pod šifro TAKOJ na Novi tednik Celje.

ZAPOSILIM ključavničarja, varilca in vajenca za strojno ključavničarsko stroko. Možnost priložitve. Planinšek Anton, Celje, Mariborska cesta 8.

SPREJMEMO strokovnjaka za popravilo kloškov – honorarno takoj. ČGP Delo, podružnica Celje, Trg V. kongresa šte. 10.

TAKOJ sprejem dva vajenca elektromehanske stroke! Informacije: KUZMA HERBERT, Servisi Elektrokovina Elma Črnuče, telefon 233-39 ali Linhartova 18 v Celju med 6. in 14. uro.

RAZNO

IŠČEMO varstvo za 8-mesečno punčko, najraje na relaciji Nova vas–Železniška postaja. »15. november«.

RABIM 25.000 din za eno leto. Ponudbe pod »15% OBRESTI«.

Ansambel komercialne glasbe išče prostor za vaje v Celju ali okolici. Ponudbe na naslov: Draksler Bojan, Tomšičev trg 4, 63000 Celje.

KRAGOLNIK MILAN, Ul. V. prekomorske 9, izjavljam, da nisem plačnik ženinih dolgov.

IŠČEM instruktorja za matematiko za 4. letnik strojne tehniške šole. Ristič Ljiljana, Trg oktobrske revolucije 3/4, Celje.

PODPISANI Pečnik Anton, preključem izjavo z dne 11. 2. 1979, 1979, da je Kolšek Zvone, imel odnose s Skornšek Štefko. Ta izjava ni resnična.

PODPISANI Pečnik Tone, preključem izjavo z dne 17. 2. 1979, da je Fedran Janez, imel razmerja s Pečnik Štefko. Izjava ni bila resnična.

Delovna organizacija SLOVENIJALE
Trgovina, n. sol. o.
Ljubljana, Beethovnova 11

delavski svet TOZD
Maloprodaja lesnega in gradbenega materiala ter stanovanjske opreme Celje, Medlog 18,

razpisuje
dela oziroma naloge

1. DIREKTORJA TOZD

POGOJI:
Višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske, komercialne ali tehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih in nalogah.

Kandidati morajo biti družbenopolitično razgledani in aktivni, imeti morajo ustvarjalen odnos do samoupravljanja, moralnopolitične vrline in organizacijsko vodstvene izkušnje in sposobnosti.

Osební dohodek je določen s Pravilnikom o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke.

Kandidati naj vložijo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev in opisom dosedanjega dela v 15 dneh od objave Sektorju za kadrovske in socialne zadeve Ljubljana, Titova 21, z oznako za razpisno komisijo, z navedbo del in nalog.

Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 10 dneh po sklepu delavskega sveta.

VIO LAŠKO TOZD OSNOVNA ŠOLA MARJANA NEMCA RADEČE

razpisuje
prosta dela in naloge

1 kvalificirane kuharice

za nedoločen čas s polnim delovnim časom (nastop 1. 11. 1979)

1 kuharske pomočnice

za določen čas s polnim delovnim časom do 30. 6. 1980 (nastop takoj)

1 snažilke

za nedoločen čas s polnim delovnim časom (nastop 1. 11. 1979)

Vloge pošljite na naslov VIO Laško TOZD Osnovna šola Marjana Nemca Radeče.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, ata, starega ata in brata

JOŽEFA GRČARJA

iz Prožinske vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali, nas tolažili, darovali vence in cvetje ter vsem govornikom ob odprtem grobu. Hvala dobrim sosedom, sodelavcem iz Energetskega obrata, ZB Štore, upravi in sindikalni organizaciji Železarne Štore ter Pihalnemu orkestru Železarne Štore. Posebna zahvala velja gasilskemu društvu Prožinska vas ter župniku za opravljen obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoča žena, hčerki Milena in Silva z družinama ter brat Tonček.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
Območna skupnost Celje
ul. XIV. divizije 4

objavlja
prosta dela in naloge

ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA

za naslednja področja:

- CELJE – LJUBEČNA
- CELJE (samo zavarovanje oseb)
- VELENJE
- ŠENTVID pri Grobelnem
- PRISTAVA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za pridobitev lastnosti delavca izpolnjevati še naslednje pogoje:

- srednja ali nepopolna srednja šola
- sposobnost za terensko delo
- da stanuje na področju zastopa, za katerega se prijavlja

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Vsi zainteresirani naj vložijo prijave za navedena dela in naloge v 15 dneh od dneva objave.

Prijavi morajo priložiti dokazila o izpolnjevanju zahtevanih pogojev.

»MINERVA« tovarna za predelavo plastike ŽALEC

išče sodelavce za zbirne opravila in naloge

1. KNJIGOVODJA OD
2. OPERATER EKSTRUDORSKE LINIJE
3. ČUVAJ – VRATAR

Pogoji:
pod 1. srednja šola ekonomske ali administrativne smeri in 1 leto delovnih izkušenj
pod 2. poklicna šola kovinske smeri
pod 3. končana osnovna šola

Prijave z zadnjim šolskim spričevalom pošljite na naslov »MINERVA« ŽALEC v roku 15 dni po objavi.

»TKANINA« n. sol. o. CELJE TOZD VELEPRODAJA n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja

OGLAŠA

prosta dela oz. naloge

FAKTURISTKE

POGOJ: nepopolna srednja oz. poklicna šola in 2 leti delovnih izkušenj z znanjem strojeписа

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas, z enomesečnim poskusnim delom.

Vloge sprejema Sektor za samoupravno organiziranost in kadre »TKANINA« Celje, Ul. XIV. divizije 12, v roku 15 dni od dneva objave oglasa.

Kandidate bomo pismeno obvestili o izbiri najkasneje v roku 30 dni po zaključenem prijavnem roku.

V prodajni enoti
PLASTIKA so:

– drobni gospodinjinski pripomočki za kekse, za pasiranje zelenjave, za rezanje in mehčanje mesa, za rezanje kruha in zelenjave

– vse vrste plastične posode (domače in uvožene), tudi doze za zamrzovanje omare in nosilci za nošenje steklenic.

slovensko
ljudsko gledališče
celje

Četrtek, 11. oktobra ob 19.30: Ivan Cankar – LEPA VIDA IV. Mladinski abonma.

Sobota, 13. oktobra ob 17: Ivan Cankar – LEPA VIDA. Abonma Šentjur.

Ponedeljek, 15. oktobra ob 15.30: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. 1. šolski obonma.

Torek, 16. oktobra ob 15.30: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES, 5. šolski obonma.

Četrtek, 18. oktobra ob 16. in 20.: N. V. Gogolj – ŽENITEV. Gostovanje v Ptuj.

Petek, 19. oktobra ob 17: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. 2. šolski abonma.

Sobota, 20. oktobra ob 10: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. 3. šolski abonma.

ob 16: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. 4. šolski abonma

KINO

UNION: od 11.–17. 10.: nemški film »Vročica poletnih noči«

11. 10. ob 20. uri: ameriški film »Trije kondorjevi dnevi«

METROPOL: od 11.–14. 10.: ameriški film »Policijski pes«

od 15.–17. 10.: ameriški film »Ljubezenske in druge zgodbe«

MATINEJA: 13. 10.: japonski film »Karate iz templja šaolin«

DOM: od 11. 10.–14. 10.: ameriški film »Dve minuti panike«

od 15. 10.–17. 10.: italijanski film »Puščavska fronta«

MLADINSKI PROGRAM: od 11.–14. 10.: bolgarski film »Tigrček«

TV SPORED

NEDELJA, 14. 10.

9.00 POROČILA (Lj)

9.05 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO (APZ Tone Tomšič) (Lj)

9.35 TV KAZIPOT (Lj)

9.55 A. Marodič: NORA HIŠA – TV nadaljevanka (Lj)

POIŠČITE V ... ŽELEZNINARJU

Še posebej je bogata izbira motornih žag za les. Tomosove stanejo od 13.754,80 dinarjev do 16.000 dinarjev, žage sovjetske proizvodnje so po 4.095,88 dinarjev, znamka Dolpina pa stane 7.022,59 dinarjev.

KOVINOTEHNA

TOZD Tehnična trgovina

10.35 DEKLICA IN DEČEK, poljska mladinska nadaljevanka (Lj)

11.25 MOZAIK (Lj)

11.30 KMETIJSKA ODDAJA (Sa)

12.30 POROČILA (do 12.35) (Lj)

Botanik, dokumentarni film

Balkansko prvenstvo v gimnastici, posnetek

Poročila

Sevilla, oddaja iz cikla Popotovanja

Kako se oblačimo

Športna poročila

Bratje Rico, ameriški film

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 S. Hasani: VETER IN HRAST, nadaljevanka TV Priština (Lj)

20.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

21.45 TV DNEVNIK (Lj)

22.00 RISANKA (Lj)

22.05 ŠPORTNI PREGLED (Bgd)

PONEDELJEK, 15. 10.

8.55 TV V ŠOLI: Staro naselje, Jezeva hišica, Romeo in Julija, balet

10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Biologija (Bgd)

11.10 TV V ŠOLI: Za najmlajše (do 11.25) (Sa)

14.55 TV V ŠOLI – ponovitev (Zgb)

16.00 TV V ŠOLI – ponovitev (do 16.15) (Sa)

17.20 POROČILA (Lj)

17.25 VRTEC NA OBISKU: Pri urarju (Lj)

17.40 BOTANIK, dokumentarna serija (Lj)

18.05 OSEBNI DOHODKI KOT REZULTAT USTVARJENEGA DELA, oddaja iz cikla Pot do pravične in vzpodbudne delitve (Lj)

18.25 PRIČAKUJOČA MATI – PREDŠOLSKI OTROK, oddaja iz Cikla Zobozdravstvo (Lj)

18.35 OBZORNIK (Lj)

18.45 MLADI ZA MLADE (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 Novica Savič: STREL V SLIVNIKU ONKRAJ REKE, drama TV Bgd (Lj)

21.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

21.05 KULTURNE DIAGONALE (Lj)

21.45 TV DNEVNIK (Lj)

22.00 ROCK FESTIVAL V ESSNU, 2. del (Lj)

TOREK, 16. 10.

9.5 TV V ŠOLI: Voda, Zanimivo potovanje, Dnevnik 10 (Zgb)

10.00 TV V ŠOLI: Dokumentarni film, Risanka, Glasbeni pouk, Začetki pismenosti (do 11.30) (Bgd)

16.20 ŠOLSKA TV: Narod si piše sodbo sam, Odnosi v množicah, Smotrna raba električne energije, Kemijske škodljivosti (Lj)

17.20 POROČILA (Lj)

17.25 ZAPISI ZA MLADE: Slavko Mihečič (Lj)

18.00 CELODNEVNA ŠOLA, oddaja koprške TV (Lj)

18.35 OBZORNIK (Lj)

18.45 PO SLEDEH NAPREDKA (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 MEDNARODNA OBZORJA (Lj)

20.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.55 H. Sienkiewicz: RODEINA POLANIECKIH, TV nadaljevanka (Lj)

22.10 TV DNEVNIK (Lj)

22.25 IZ KONCERTNIH DVORAN L. van Beethoven: ČETRTO SIMFONIJA V B-DURU

SREDA, 17. 10.

9.30 TV V ŠOLI: Narodni park Plitvička jezera (Zgb)

10.00 TV V ŠOLI: Izobraževalna oddaja, Kocka, kocka, Kratki film (do 11.10) (Bgd)

17.25 POROČILA (Lj)

17.30 Z BESEDO IN SLIKO – A. Martić: PUNČKA (Lj)

17.45 POTOVANJE V DEŽELO LUTK, otroška nanizanka (Lj)

18.10 NE PREZRITE (Lj)

18.25 OBZORNIK (Lj)

18.35 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

18.40 OD VSAKEGA JUTRA RASTE DAN: Idrja (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 TV DNEVNIK (Lj)

20.00 FILM TEDNA: ZAJČJE LETO, finski film (Lj)

22.00 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

22.05 TV DNEVNIK (Lj)

ČETRTEK, 18. 10.

16.30 ŠOLSKA TV: Narod si piše sodbo sam, Odnosi v množicah, Smotrna raba električne energije, Kemijske škodljivosti (Lj)

17.25 POROČILA (Lj)

17.30 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA, otroška serija (Lj)

17.45 EREBUS, dokumentarni film (Lj)

18.35 OBZORNIK (Lj)

18.45 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 OČI KRITIKE (Lj)

20.40 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.45 GLASBENI MAGAZIN (Lj)

21.30 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

21.35 BERLIN – OBLJUBLJENO MESTO ZA UŽIVALCE MAMIL, dokument. film (Lj)

22.00 TV DNEVNIK (Lj)

PETEK, 19. 10.

8.55 TV V ŠOLI: Otroški hišni svet, Ruščina, Spoznavajmo svoje telo (Zgb)

10.00 TV V ŠOLI: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Reportaža (do 11.40) (Bgd)

14.55 TV V ŠOLI – ponovitev (do 16.00) (Zgb)

17.20 POROČILA (Lj)

17.25 USODA NEKEGA CHARLIEJA – oddaja TV Beograd (Lj)

17.40 RAZNAŠALCI ČASOPISOV, mladinska serija (Lj)

18.05 »NADIGRAVANJE«, glasbena oddaja TV Beograd (Lj)

18.35 OBZORNIK (Lj)

18.45 ŽIVCI, KAKO JIH LAHKO POPRAVIMO, oddaja iz cikla Človekovo telo (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 SLOVENSKI KRAJI MED SEBOJ (Ljutomer : Šentjernej) (Lj)

21.30 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

21.35 PETROCELLI – serijski film (Lj)

22.25 TV DNEVNIK (Lj)

22.40 JAZZ NA EKRANU: Oddelek 8, 1. del (Lj)

SOBOTA, 20. 10.

8.00 POROČILA (Lj)

8.05 Z BESEDO IN SLIKO – A. Martić: PUNČKA (Lj)

8.20 JAKEC IN ČAROBNA LUČKA, otroška serija (Lj)

8.35 VRTEC NA OBISKU: Pri urarju (Lj)

8.50 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE (Lj)

9.20 CELODNEVNA ŠOLA, oddaja koprške TV (Lj)

9.55 PO SLEDEH NAPREDKA (Lj)

10.25 DOKUMENTARNA ODDAJA (Lj)

A. Tolstoj: TRNOVA POT, TV nadaljevanka (Lj)

15.05 POROČILA (Lj)

15.10 MLADINSKI FILM (Lj)

16.25 NOGOMET OLIMPIJA: OSJEK, prenos, v odmoru PROPAGANDNA ODD. (Lj)

18.20 TV KAZIPOT (Lj)

18.35 NAŠ KRAJ (Lj)

18.45 ČLOVEK NAŠ VSAKDANJI, humoristična odd. TV Novi Sad (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 L. N. Tolstoj: ANA KARENINA, TV nadaljevanka (Lj)

20.55 KAKO SE OBLAČIMO (Lj)

21.00 DNEVI SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE (Lj)

22.15 TV DNEVNIK (Lj)

22.30 STARA DEVICA, francoski film (do 23.55) (Lj)

PROMETNA PREVENTIVA

PIŠE: STANE ZUPANC

VIDLJIVOST JE POGOJ ZA VARNO VOŽNJO

Ko se začne dan nagibati v večer, po navadi prižgemo luči, kjerkoli smo, da bolje vidimo!

Se posebno pomembno je, da gorijo ustrezne luči na našem železnem konjičku med vožnjo od prvega somraka do popolne zdanitve. Seveda pa noč ni edini primer, ko si moramo cesto osvetljevati. Zaradi neugodnih vremenskih razmer kot so: megla, dež, sneg, dim, prah..., je tudi podnevi potrebno kdaj pa kdaj prižgati luči – zaradi zmanjšane vidljivosti.

Za zmanjšano vidljivost, štejemo takrat, kadar drugih udeležencev v prometu na odprtem delu ceste ne vidimo jasno na razdalji najmanj 200 m, v naselju pa najmanj na razdalji 100 m. Ta razlika v dolžini jasne vidljivosti na odprti cesti in v naselju je vezana predvsem na hitrost vožnje, saj moramo takrat, kadar vozimo hitreje, prav gotovo videti cesto na večji razdalji pred seboj.

Da bomo takrat, ko je vidljivost slabša, na cesti videli dovolj daleč, si moramo cesto osvetljevati z bleščečimi ali z zasenčenimi lučmi. Načelno si bomo cesto osvetljevali z dolgimi lučmi (bleščečimi), če hočemo, da bomo videli čim dlje, saj njihov snop ne sme biti krajši od 100 m. Ker pa bleščeče luči lahko ostale udeležence v prometu bleščijo, moramo večkrat namesto dolgih luči prižgati kratke (zasenčene). Obvezno je treba luči zasenčiti pri srečanju z drugimi vozili in sicer najmanj na razdalji 200 m. Če pa nam voznik, ki vozi nasproti, že prej daje znake, da ga naše luči slepijo, moramo luči zasenčiti že prej. Vendar pa v takem primeru po vsej verjetnosti snop naših luči ni pravilno naravnat, zato ne bo odveč, če večkrat kontroliramo dolžino snopov naših luči s posebnimi aparati v namenskih delavnicah.

Dolge luči bleščijo skozi vzvratno ogledalo tudi voznika, ki vozi pred nami, če je ta razdalja krajša od snopa dolgih luči, torej manj kot 100 m, kar zopet narekuje potrebo, da namesto bleščečih luči prižgemo zasenčene luči za osvetljevanje ceste.

Seveda ob zasenčevanju luči ne smemo pozabiti, da nam kratke luči osvetlujejo cesto na manjši razdalji, zaradi tega je manjši vidljivosti potrebno prilagoditi tudi hitrost vožnje. To prav gotovo pomeni, da ob prižganih kratkih lučeh, ne bomo vozili s takšno hitrostjo kot takrat, ko so nam cesto osvetljevale bleščeče luči.

Zelo narobe in v nasprotju z zakonskimi predpisi pa ravnaajo tisti vozniki, ki takrat, ko je vidljivost zmanjšana ali ob prvem somraku, prižgejo samo pozicijske luči za označevanje vozila. Ne zavedajo se, da je taka vožnja izvor nevarnosti, ki jih na cesti ni malo.

Prižgane luči za osvetljevanje ceste na našem vozilu pa niso edini porok, da bomo cesto in druge udeležence na njej že dovolj dobro videli. Če smo zanemarili žaromete in so umazani, potem prav gotovo svetloba skozi zamazana stekla ne prodre z vso svojo jakostjo, česar posledica je slabše osvetljena cesta.

Slabši vidljivosti botruje tudi zamazano vetrobransko steklo. V takem primeru sicer reagiramo z vključevanjem brisalcev stekla. Vedno pa tudi to ne zadostuje in brisalci stekla umazanijo na vetrobranskem steklu samo še bolj razmažejo, namesto, da bi ga očistili.

Zato ne bo odveč, če od časa do časa z našim vozilom ustavimo in ročno očistimo svetlobne naprave, vetrobransko steklo in druge naprave, ki nam omogočajo boljšo vidljivost.

NEZNAN VZROK SMRTI

Na travniku v Žičah, približno 200 m od ceste so našli truplo 78-letne ANE LIPOVNIK, doma iz Frama. Lipovnikova je bila od 28. septembra v domu za ostarele v Poljčanah. Na truplu ni bilo znakov nasilja, ker pa takoj niso mogli ugotoviti vzroka smrti, so kasneje opravili obdukcijo.

ROPARSKA TATVINA SREDI BELEGA DNE

Preteklo soboto, okrog 16. ure je bila na Kersnikovi ulici v Celju izvršena roparska tatvina na škodo M. G. iz Celja. Oškodovanka je namreč šla iz mesta po Kersnikovi ulici, ko jo je pred križiščem z Jenkovo ulico dohitel 19-letni MILAN O., gojenec prevzgojnega doma v Radečah (bil je na dvodnevem prostem izhodu). Iz rok ji je iztrgal ročno torbico, v kateri so bili osebni dokumenti in 10.000 dinarjev gotovine in zbežal. Očividci pa so ga takoj prišli, torbico vrnili, nato pa sta se oškodovanka in ropar odpravila na celjsko postajo milice. Prišla pa sta le do križišča z Gregorčičevo ulico, kjer je Milan O. pobegnil, vendar so ga na podlagi opisa miličniki še isti dan našli.

ČRNA KRONIKA

TATVINA NA VLAKU

Na vlaku, ki vozi na relaciji Istambul–Dunaj je bila tudi družina Z. M., doma iz Draževca, ki se je peljala v Avstrijo na začasno delo. Med Sevnico in Zidanim mostom je k njim pristopil sprevednik in jih opozoril, češ da so na vlaku žeparji. Takrat je žena pogledala v svojo torbico, ki je visela na obešalniku in ugotovila, da so jo žeparji že obiskali. Manjkalo je namreč 52.000 šilingov, potni listi in še nekaj drugih dokumentov.

ANDI 78

PO KORDILJERAH DO PRESTOLNICE INKOV

Skoraj 200 km je bila edina paša za oči Pacifik v popoldanskem in zahajajočem soncu na levi. Včasih je bil oddaljen tudi nekaj kilometrov, potem pa spet tik pod cesto, da smo lahko slišali njegove razpenjene valove. Na desni pa nekaj kilometrov širok trak puščave, na vzhodu navidezno omejen s sto in več metrov visokimi peščenimi griči, ki so se včasih približali cesti, da so jeziki zamazano rjavega peska segali prav do bele srednje črte in skoraj do vrha zasipali prometne znake na desni.

Že v mraku, ki tam pozimi in poleti skoraj kot odrezano nastopi okoli šestih, smo končno zavili na vzhod. Transamerikana je tekla naprej ob morju proti Truhillu in v Ekvador, naša cesta pa je vodila v andske doline in proti Huarazu.

Kaj naj povem o teh nočnih kilometrih. Osem ur druge in tretje, le včasih četrte prestave. Zavoji v levo in spet desno, na eni strani slutiš stene, na drugi prepače, cesta pa se stalno vzpenja, dokler kazalec na žepnem visinometru ne pokaže 4.020 metrov. Smo na najvišji točki te ceste. Manuelo je ustavil avtobus in izstopili smo v mrzlo noč, da bi se malo razhodili in oddahnili.

Nekaj nepopisnega je bilo južno nebo nad nami z miriadami svetlih zvezd in ozvezdij. Daleč na severu, tik nad obzorjem, sem opazil veliki voz, ki mi je bil edini znan. Pa tudi njega je komaj polovica gledala iznad obzorja. Da v Peruju sonce sije s severa, če je v Limi sploh kdaj posijalo, se mi ni zdelo nič posebnega, saj sem v oblačni Limi sever lahko določil samo s kompasom. Zato sem se šele ob tem prvem pogledu na južno nočno nebo z njegovimi lepimi in svetlimi, meni neznanimi ozvezdji in

zvezdami prav zavedel, kako daleč sem od doma.

Nočni mraz nas je kmalu spet nagnal v avtobus. Ta je sedaj imel lažje delo, saj se cesta skoraj sto kilometrov polagoma spušča v dolino Rio Santa. Fantje so kmalu zaspali. Od časa do časa pa se mi je zdelo, da je za hipec zadremal tudi Manuelo, saj sem nekajkrat zagledal srednjo črto kar na lepem desno od avtobusa. Bilo mi je hla-

licisti, šolarji v enotnih sivih oblekah, vsi so nekam hiteli, kot bi se želeli ogreti po mrzli noči. Potem je na kristalno čisto nebo, ki je lahko tako temnomodro le 3.500 metrov nad morjem, vzšlo sonce. Neprespani in premraženi smo njegovo prijetno toploto komaj pričakali. Mežikaje in mencaje si oči smo lezli iz avtobusa in se pretegovali na svežem jutranjem zraku.

Na vzhodu so se v sončnih žarkih zalesketala ledena pobočja drznega Nevada Huantsana, prvega šesttisočaka, ki sem ga uzrl v svojem življenju. Bil je začetek verige ledenikov in ledenih vrhov, ki z vzhoda omejujejo dolino Rio Santa. Nekje daleč na koncu te verige sem zaslutil Huascarán. Z zahoda so Rio Santo zapirala pohlevnejša, rdečerjava pobočja, toda visoka še vedno okoli 4.000 metrov. Tam daleč, nekje za Huascaránom mora biti naš cilj, dolina Llanganuco.

Se malo, pa smo se kar neumiti in neobriti vključili v življenje, ki se je prebujalo okoli nas. Ogledovali smo si mesto in njegove ljudi in kmalu tudi sami pritegnili njihovo pozornost. Kaj naj bi bili, če ne kakšni prifrknjeni Amerikanci, vsekakor pa gringosi, ki imajo preveč denarja in ga zapravljajo tako, da se potepajo po svetu in tudi po gorah njihove dežele. Čeprav se jim to zdi nerazumljivo, saj imajo mnogi od njih denarja komaj za kruh, krompir in le včasih za kak priboljšek, so v takšnih tujcih kmalu odkrili vir zaslужka. Tako so se tudi nam začeli ponujati vodniki in nosači. Pripeljali so si v pomoč celo mlajšo žensko, ki je precej dobro govorila angleško in nam dopovedovala, da jih potrebujemo kar celo karavano.

Píše:

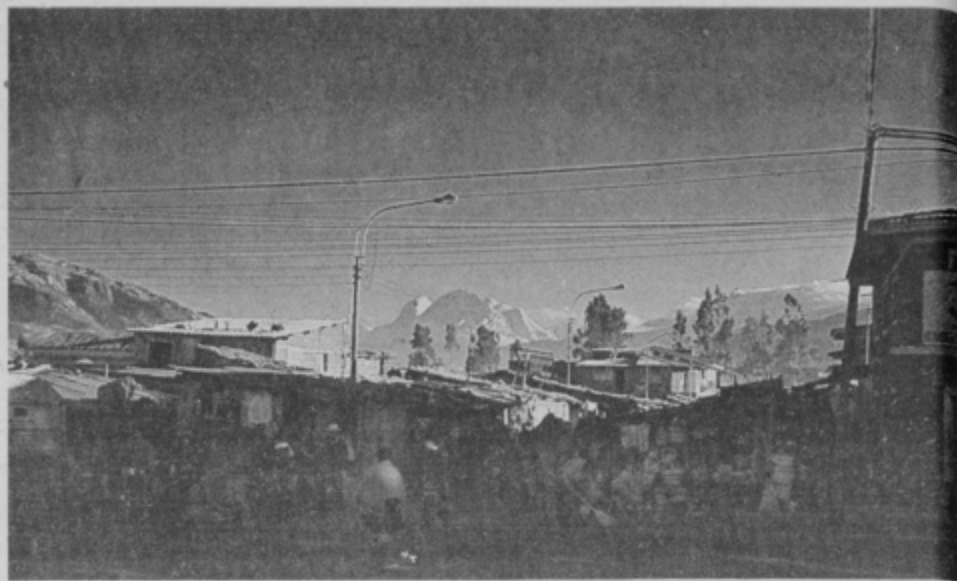
JOŽE ČETINA

3

dno in stiskal sem se v kot svojega sedeža, desno od šoferja in zaspalo opazoval asfaltni trak in njegovo okolico. Vozilo je osamljeno na vsej tej dolgi cesti drslo skozi noč. Sprva tu in tam, pozneje že bolj na gosto, se je ob cesti iz teme izluščila nizka koliba ali ograda, pa spet dolgo ničesar. Končno sem imel vtis, da se je soteska razprla. V daljavi pred nami medlo odsevajo luči naselja. Potem vedno več skromnih kolib, pritličnih hišic... že kar prava ulica... cestne svetilke... križišča... mesto... in končno zavore... Ostanek noči smo predremali v eni samotnih, kot izumrlih ulic Huaraza.

RIO SANTA

Dremanju ali bolje prezebanju ni hotelo biti konca. Stiskali smo se po sedežih, nekateri kar na tleh avtobusa. Končno se je okoli šestih zdani in kmalu nato je mesto oživilo. Čistilci ulic, uradniki, delavci, prekupčevalci, indijanski kmetje, njihove pisane oblečene žene, po-

Tržnica na robu Huaraza. V ozadju Huascarán v svetlobi vzhajajočega sonca

LJUBEZEN JE DIKTATOR

Največja nevarnost vsake ljubezni je sebičnost.

V začetku ljubimo pri svojem ljubezenskem partnerju tudi lastnosti, ki jih sami nimamo. Potem začne sebično prizadevanje, da bi se partner spreminjal po našem okusu. Nikjer ni več poskusov spreminjati drugega v neko »novo osebnost«, kot ravno pri zaljubljenih. On in ona se stalno trudita preoblikovati drug drugega po svojem vzorcu. To naj bi bil tudi dokaz ljubezni – kolikor kdo v tej smeri popušča.

Psihologi svarijo pred tem spreminjanjem. Največ ljubezni se razbije na tem kamnu. Priporočajo, da se vsak partner zase vpraša:

- Kaj sploh hočem?
- Kaj je nepreklicnega v meni, česar si ne dam odtujiti?
- Do kod sem še pri volji sklepati kompromis?
- In če so zahteve še tako ljubljenega partnerja večje, je bolje pravočasno prižgati rdečo luč.
- Kajti pozneje neizogibno pride izguba: ali izgubiš ljubljenega človeka ali samega sebe.

OKTOBER

V koruzi šumi veter – oktobrski večer se peni. – Tema med hišami diši po polenti, jeseni.

Ko da jih je prerasel mah, ždijo kmetice, mirne ob ognju z rjavimi obrazi, z lasmi kot trave močvirne.

V pozlačeni skrinjici starinska ura niha. V krčmi pijanci pojo. Iz pesmi oktober diha.

STANKO VUK

AMADEUS POROČA Z AKCIJE NNNP

Janko Požeruh je tako po akciji NNNP povabil na večerjo, drugi dan pa še na kosilo, svoje sosede iz stanovanjskega bloka. Bil je eden tistih Celjanov, ki so verjeli, da bodo trgovine tri dni zaprte. Namesto, da bi si nakup zalogo konzervirane hrane za morebitni resnični primar potrebe, je nakupil na kupe lahko pokvarljive hrane, kar prav nima zmrzovalnika. Kljub njegovi lahkomišelnosti ga lahko pohvalim. Ravnal je tipično »neslovensko« ker gostil sosede, medtem ko so drugi vse ostanke raje »koležirali« v smetiščnih kantah.

Obiskal sem tudi privatnika Franca Pridnega. Tem ljito se je pripravil na NNNP in je po sili razmer akciji tudi sam izpeljal. Žena mu jo je z nekim šoferjem pobrala v Skopje, pa je moral sam kuhati za svojo petčlansko družino. Dolžnost je opravljal z nasmehom in kaže, da dogodek z ženo ni nič presenetil. Že nekaj občanov ga vprašalo za recept, kako pripraviti ženo do tega, da pobriše od doma.

MEDNARODNI TURNIR ŠPORTNIH RIBIČEV

13. in 14. oktobra bo v Šoštanju in Mozirju I. mednarodni turnir športnih ribičev v peterboju.

Pri nas so že vpeljana in tudi bolj znana tekmovanja v ulovu rib, precej manj pa vemo, da ribiči tekmujejo tudi na suhem. Takšna tekmovanja so drugod v svetu že znana desetletja, pri nas pa so bolj redka. Tekmovalci so vrhunski poznavalci metov z umetno muho v razne cilje, na daljino, z obtežilnikom in v razne tarče. Slovenski ribiči so v teh disciplinah že nekaj časa najboljši v Jugoslaviji, še manj znano pa je, da so tekmovalci Mozirja in Šoštanja nosilci dresa slovenske reprezentance in državni prvaki v peterboju.

Na letošnjem tekmovanju se bodo pomerile reprezentance najboljših na svetu, med njimi so Nemci in Avstrijci, Jugoslavijo pa bodo zastopale ob Sloveniji še Hrvaška, Bosna in Hercegovina ter Srbija.

V Šoštanju bo tekmovanje 13. oktobra ob 14. uri na stadionu v metih in ob 17. uri na poligonu pred novim ribiškim domom. V Mozirju bo tekmovanje 14. oktobra ob 9. uri, tudi tam bo to na nogometnem igrišču.

Slovenci smo lahko ponosni na vrsto iz Mozirja in Šoštanja. Smo državni prvaki in imamo v mladem tekmovalcu Vladu Mešiču tudi državnega prvaka in tekmovalca visoke vrednosti. Ribiči želijo, da bi tekmovanje postalo tradicionalno in da bi gledalci uživali ob odličnem znanju ribičev tekmovalcev. Na posnetku: slovenska reprezentanca 1978 v suhih športnih disciplinah: z leve Karl Polutnik, Vlado Mešič in Rudi Mešič. Vsi so bili že državni prvaki. Foto: Stevan Zrnič

